

မျှော်မှန်းချက် (Vision)

အားလုံးပါဝင်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ရေရှည်တည်တံ့သော လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုစနစ် ထွန်းကားစေခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍ အာဟာရပြည့်ဝစေပြီး ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ မြင့်မားလာစေရန်နှင့် နိုင်ငံစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ မြန်မာနိုင်ငံ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးသူများနှင့် ထုတ်လုပ်သူများအသင်းနှင့် Southland Myanmar Rubber Co.,Ltd မှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံ

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူသည် ယနေ့မနက် ၂ နာရီတွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ဝေါမြို့နယ်အတွင်း နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ရော်ဘာကုန်ချောစက်ရုံ တည်ဆောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးသူများနှင့် ထုတ်လုပ်သူများအသင်း (MRPPA) မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ Southland Myanmar Rubber Co.,Ltd တာဝန်ရှိသူများနှင့် နေပြည်တော်ရှိ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး၏ အစည်းအဝေး ခန်းမဆောင်၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။

ရှေးဦးစွာ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ရော်ဘာကုန်ချောစက်ရုံအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်မထိခိုက်စေရေး စီမံဆောင်ရွက်မည့် အစီအမံများနှင့် ထုတ်လုပ်မည့်အစီအစဉ်များ၊ ရရှိမည့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ၊ ဈေးကွက်အခြေအနေများကို ကုမ္ပဏီမှ တာဝန်ရှိသူများက ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

တင်ပြချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ရော်ဘာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများနှင့် စက်ရုံအကြား ဈေးကွက်အာမခံရရှိရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်သင့်သည်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်မထိခိုက်စေရေးအတွက် သတိပြုလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များ၊ မြန်မာ့ရော်ဘာအဆင့်အတန်း ပြည့်မီစွာဖြင့် ပြည်ပဈေးကွက်တွင်

ဈေးကောင်းရရှိရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရမည့် လုပ်ငန်းများကို ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာ ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတကာ

အဆင့်မီရော်ဘာကုန်ချော Technical Specified Rubber (TSR) ကို စတင်ထုတ်လုပ်သွားမည်ဖြစ်ပြီး Ribbed Smoked Sheet (RSS) ကိုလည်း ထုတ်လုပ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာ့ရော်ဘာစိုက်ပျိုးသူ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်

လူဦးရေ ၁၀၀၀ ခန့်အတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရရှိစေမည့် စီမံကိန်းကို ကြိုတင်အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးသူများနှင့် ထုတ်လုပ်သူများအသင်း (MRPPA) မှ သိရသည်။ **သတင်းစဉ်**

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ စတုတ္ထအကြိမ် အစည်းအဝေး ကျင်းပ လက်ရှိလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရေး အကြံပြု ဆွေးနွေး

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈

စိုက် ပျိုးရေးနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ (ARDSCG) ၏ စတုတ္ထအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီခွဲက နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၁၅ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ FAO, ADB, USAID, LIFT နှင့် NGO/CSO အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ (ARDSCG) ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်က အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားရာ၌ လယ်ယာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီအသွင် ကူးပြောင်းရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင်

ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကူအညီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများသည် အလွန်ပင်အရေးကြီးကြောင်း၊ အကူအညီအထောက်အပံ့များ ချေးငွေများဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် စီမံကိန်းများ၊ လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လက်ရှိလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရေး

အတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင့်သည်များကို ယနေ့အစည်းအဝေးတွင် အကြံပြုဆွေးနွေးကြစေလိုကြောင်း၊ အလားတူဆောင်ရွက်ရန် ကျန်နေသည့် လုပ်ငန်းများကို အမှန်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ဘုံသဘောတူညီချက်များ၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာမြင့်နိုင် ပြည်ထောင်စုနေ့ သစ်သီးဝလံပန်းမန်ပြပွဲပြိုင်ပွဲ ကြည့်ရှုအားပေး

မုံရွာ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၀

စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာမြင့်နိုင်နှင့်အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်တောင်သူလယ်သမားများသည် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ကျင်းပသည့် ၇၃ နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ အထိမ်းအမှတ် ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမန်နှင့်စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ပြပွဲပြိုင်ပွဲကို ကြည့်ရှုအားပေးကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ဝင်ငွေရသီးနံ့များကို ပြသထားပြီး သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမန်များအပြင် GAP ဆုတောင်းသူများအား ဆုများချီးမြှင့်သည်။ စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးထားသောသီးနှံများနှင့် **ကေရိုင်းယုဇော်**

တောင်သူလယ်သမားနေ့အကြံ့ဆောင်းပါး

တောင်သူလယ်သမားနေ့ဆိုတာ နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ တောင်သူလယ်သမားများကို ဂုဏ်ပြုကျင်းပတဲ့ နေ့ထူးတစ်ခုပါ။ အဆိုပါရက်တွင် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲထံမှ တောင်သူလယ်သမားကြီးများကို ဂုဏ်ပြု၍ သဝဏ်လွှာများ ပေးပို့ပြီး လယ်သမားကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ၊ တောင်သူလယ်သမားကြီးများ၏ လိုအပ်ချက်တွေ၊ အခက်အခဲပြဿနာတွေ၊ ဆန္ဒတွေကို ညှိနှိုင်းအဖြေရှာကာ တာဝန်ရှိသူတွေက ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးဖို့လည်း တိုက်တွန်းမှာကြားပါတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ယနေ့ခေတ်စကားအရ “တောင်သူလယ်သမားများ အသံနားထောင်ကာ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း”ပါပဲ။

တောင်သူလယ်သမားနေ့ကို တစ်ချိန်က နိုင်ငံတော်က ဦးဆောင်ကာ “တောင်သူလယ်သမားနီးနောဖလှယ်ပွဲ” အမည်နဲ့ ကျင်းပခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခပေါင်း၊ အုန်းတော၊ ခူးယား၊ ရန်ကုန် ကျိုက္ကဆံ နေရာတွေမှာ ကြီးကျယ် ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း မှာလည်း တောင်သူလယ်သမားနေ့ကို နှစ်စဉ် မတ် ၂ ရက်ရောက်တိုင်း အစဉ် အလာမပျက် ကျင်းပလာခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်စဉ် တောင်သူလယ်သမား နေ့ကို ကျင်းပလာခဲ့တာဆိုရင် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် ရှိပါပြီ။

ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့် ရင် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့တဲ့ တောင်သူလယ်သမားနေ့တွေဟာ အခမ်းအနားကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခဲ့ကြသော်လည်း လယ်သမားတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေ၊ အခက်အခဲတွေ၊ ဆန္ဒတွေကို အကောင်အထည်ဖော်မှုမှာ အားနည်းချက်တွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ တောင်သူလယ်သမား လူတန်းစားဟာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ရှိပါတယ်။ လယ်ယာကဏ္ဍကြီး တစ်ခုလုံး ဟာ ဒီ ၇၀ ရာနှုန်းသာ တောင်သူလယ်သမား ကြီးများရဲ့စွမ်းအားတွေနဲ့ အကောင်အထည် ဖော်နေတာဖြစ်လို့ တောင်သူလယ်သမား ကြီးတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေ၊ အခက်အခဲ ပြဿနာတွေ၊ ဆန္ဒတွေကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင် မှသာ သူတို့ရဲ့လူမှုစီးပွားဘဝ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း လယ်ယာကဏ္ဍကြီးဟာ အရှိန်အဟုန်နဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှာ အမှန်ပါပဲ။

သူတို့ရဲ့ ဆန္ဒတွေက တော့ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မျိုးစေ့တွေ အချိန်မီ အလုံအလောက်ရချင်၊ လိုချင်ကြတယ်။ စက်မှုလယ်ယာကူးပြောင်းရေးအတွက် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာတွေ အဆင်ပြေအောင် လိုချင်ကြတယ်။ နိုင်ငံတော်က လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ

ဝန်ဆောင်မှုတွေပေးတာကို လိုချင်ကြ တယ်။ သီးနှံအလိုက် အထွက်ကောင်းမယ့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာတွေ လိုချင်ကြ

သီးနှံ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများအတွက် သီးနှံအာမခံစနစ် အမြန် ပေါ်ပေါက်စေ ချင်ကြတယ်။ ရေကြီးရေလျှံမှုနေရာမှာ

တွေ ပြည့်စုံစွာနဲ့ ရေရောက်ဖို့ သေချာ ချင်ကြတယ်။

မြေယာသိမ်းဆည်းခံထားရတဲ့ လယ်သမားကြီးများကတော့ သိမ်းဆည်း ထားတဲ့ လယ်ယာမြေတွေကို မြန်မြန် ပြန်လိုချင်ကြတယ်။ ကျေးရွာတွေမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းအပြင် အပိုဝင်ငွေ ရအောင် အိမ်တွင်းစက်မှု လက်မှု

ဘဝထဲ လူလုံးမလှဖြစ်နေမယ့်အစား စနစ်တကျစီစဉ်ပြီး ငါးမွေးမြူရေးကန် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရချင်သူတွေလည်း ရှိနေကြ ပြန်ပါတယ်။ တချို့သီးနှံစိုက်ပျိုးလို့ လုံးဝ မဖြစ်ထွန်းတဲ့မြေတွေမှာ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်း (ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ နွား) မွေးမြူရေးခွင့်ပြုချက် လိုချင်သူတွေလည်း ရှိနေပြန်ပါတယ်။

ယခုလို တောင်သူလယ်သမားနေ့ တွေမှာ တောင်သူလယ်သမားကြီးတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေ၊ လိုအင်ဆန္ဒတွေပြဿနာ တွေကို ဖြေရှင်းပေးတဲ့လုပ်ငန်းတွေ ပြုလုပ်ပေးစေချင်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် တောင်သူလယ်သမား ကြီးများကို ဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ယင်းတို့ရဲ့

လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် တောင်သူလယ်သမားများ အသံ

မောင်စိုက်ပျိုး (ကန့်ဘလူ)

တယ်။ အဆင့်မြင့် လယ်ယာမြေ ကူးပြောင်းရေးအတွက် ဈေးနှုန်းချိုသာစွာ နဲ့ အရစ်ကျစနစ်နဲ့ဆောင်ရွက်ပေးတာကို လိုချင်ကြတယ်။ အရည်အသွေးကို အာမခံနိုင်တဲ့ ဓာတ်မြေဩဇာတွေ လိုချင်ကြတယ်။ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ တွေ မြန်မြန်ဆန်ဆန်လိုချင် ကြတယ်။ သီးနှံစိုက်ပျိုး “ရေ” လုံလုံ လောက်လောက် ရချင်ကြတယ်။ စိုက်ပျိုး စရိတ်ချေးငွေတွေ ရာသီအချိန်မီ လိုချင် ကြတယ်။ ၁၀ ဧက အထက် လယ် သမားကြီးများကလည်း စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေတွေ လုံလောက်အောင် လိုချင် ကြတယ်။ ရေကြီးနှစ်မြုပ်၊ မိုးခေါင်ရေရှား၊ မီးလောင်စတဲ့ သဘာဝ ဘေးတွေကြောင့်

ရေနုတ်မြောင်းတွေ တူးပေးစေချင် ကြတယ်။ ရေငန်ဝင်တဲ့နေရာတွေမှာ ရေငန်တွေ တားပေးစေချင်ကြတယ်။ ထွက်လာတဲ့သီးနှံတွေ ဈေးကောင်း ရချင်ကြတယ်။ ပြည်ပဈေးကွက်သေချာ အောင် ချိတ်ဆက်ပေးစေချင်ကြတယ်။ ဆည်ရေသောက်ဒေသမှာ ရေပေးမြောင်း

လုပ်ငန်းလေးတွေ ထူထောင်ဖို့ အသေးစား ချေးငွေတွေ ထိထိရောက်ရောက်ပေးစေ ချင်ကြတယ်။

တချို့ ရေနက်ကွင်းတွေမှာ မိုးရာသီ ဆိုရင် ရေအနက် လေးပေ ငါးပေလောက် အထိနစ်တာတွေရှိနေပေမယ့် လယ်မြေလို့ အမည်ပေါက်နေလို့ စပါးစိုက်လို့ အရှုံး

ရင်တွင်းက ဆန္ဒတွေ၊ လိုအပ်ချက်တွေကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတွေက လေ့လာ သိရှိကာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ကြမယ်ဆိုရင် လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် များစွာ အထောက်အကူပြု နိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်မိပါတယ်။

ရှေ့ပိုင်း- စိုက်ပျိုးရေး မှ

အတည်ပြုနိုင်ရေးနှင့် မိမိတို့၏ Country Program Framework မှာ ထည့်သွင်း ပေးနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းပေးကြပါရန် တိုက်တွန်းပြောကြားသည်။

ထို့နောက် အစည်းအဝေးကို ဆက်လက်ကျင်းပရာ ကဏ္ဍအလိုက် အဖွဲ့ခွဲ၍ ဆွေးနွေးခြင်း၊ အဖွဲ့လိုက် ဆွေးနွေးချက်ရလဒ်များကို စုပေါင်း ဆွေးနွေးသုံးသပ်ခြင်း၊ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ ညှိနှိုင်းရေး အဖွဲ့ (DACU) ၏ လမ်းညွှန်ချက်အရ ပြည်ပချေးငွေ/ထောက်ပံ့ငွေများကို ပိုမို ထိရောက်စွာအသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ (Agriculture and Rural Development Sector Coordination Group-ARDSCG) ကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ က ဦးဆောင်၍ ဒုတိယဝန်ကြီးက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေး များချုပ်များ၊ ဒုတိယအမြဲတမ်းအတွင်းဝန် များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များဖြစ်သော FAO နှင့် USAID တို့က ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီပါဝင်ကာ စုစုပေါင်း ၂၃ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ကဏ္ဍ၊ သမဝါယမကဏ္ဍ၊ အသားကဏ္ဍ၊ ငါးကဏ္ဍနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ကဏ္ဍစသည့် ကဏ္ဍခွဲငါးခုကို အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်း (GAP) နည်းပညာပေးဆွေးနွေးပွဲ ကော့ကရိတ်ခရိုင်တွင် ပြုလုပ်

ဘားအံ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

အစား အစာများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစွာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် ကောင်းနည်းပညာများ တောင်သူများလက်တွေ့လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန နှင့် Greater Mekong Subregion Agriculture and Education Development Center (GMSAEDC) တို့ ပူးပေါင်း၍ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက် နံနက် ၉ နာရီက ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ရေပူကြီးကျေးရွာ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းဓမ္မာရုံ၌ စိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် ကောင်း (Good Agriculture Practices) နည်းပညာပေးဆွေးနွေးပွဲ ကို ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ကော့ကရိတ်ခရိုင်ဦးစီးမှူး ဒေါ်နော်သူးလေးထီး၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးအောင်နိုင်နှင့် စိုက်ပျိုးရေး ပညာရှင်များက GAP နည်းပညာများ ဆွေးနွေးပို့ချကြသည်။

အလားတူပင် ဆွေးနွေးပွဲကို ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ထိမံထိုကျေးရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်းဓမ္မာရုံ၌ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄ ရက် နံနက် ၁၀ နာရီက ကျင်းပရာ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်တွင် တောင်သူ ၁၂၅ ဦး နှင့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်တွင် ၁၁၅ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

ရီရီစိန်

အိတ်အဂရီ-ဘီဗီအက်စ်
The Agri-Business News

အယ်ဒီတာချုပ်

မြတ်စိုး(လှိုင်)

အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ

တင်ကြည်လှိုင်

သတင်းအင်အားစု

ဆန်းညွန့် (ရေနံချောင်း၊ သိန်းဇော်၊ အင်ပင်သန်းဌေးအောင်၊ မော်ကွန်းမြင့်အောင်၊ ဟာမာတင့်မြင့်မြင့်၊ ရွှေ (လှိုင်သာယာ)၊ ခင်မေကြည် (မန္တလေး)၊ ဇော်နိုင်ဝင်း (မုံရွာ)၊ တင်မလတ် (မော်လမြိုင်)၊ ညောင်ဦးစိုး၊ အောင်နိုင် (ပခုက္ကူ)၊ ကြေးမုံဝယ်၊ ဖြူမာချို (ရန်ကုန်)၊ မြတ်သဉ္စာလှိုင် (ဘားအံ)။

ထုတ်လေ့

ဦးမျိုးတင့်ထွန်း

မြ - ၀၀၄၁၀

ပုံနှိပ်သူ

ဦးမောင်နီ

မြ - ၀၀၂၆၉

ကမ္ဘာ့အေးဘုရားလမ်း၊ မိမ်းလုံမေလမ်းသွယ် ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့

ခေါင်းစီးစာလုံး

သက်မော်

စီမံခန့်ခွဲရေး

စိုးဟန်၊ ခင်နွယ်နီအောင်သိန်း

စလင်၊ ကာလက္ခ

မြကျန်းသာ

ကြော်ငြာ

လယ်ယာစီးပွားသတင်းအဖွဲ့

ဖြန့်ချိရေး

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရုံးများ

ရန်ကုန် - စာပေဗိမာန်အရောင်းဆိုင်

- ဝါမိုးအောင်စာပေ၊ စာပေဗိမာန်အနီး

မန္တလေး - မန္တလေးရုံးခွဲ

စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

သက်သွယ်ရန်

လယ်ယာစီးပွားသတင်း

ကမ္ဘာ့အေးဘုရားလမ်း၊

မိမ်းလုံမေလမ်းသွယ်

ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့

ဖုန်း- ၆၆၅၅၀၅

Email: agribusinessnews2000@gmail.com

စိုက်ပျိုးမြေမှ ပိုမိုအကျိုးရရှိအောင် နည်းလမ်းကြံဆောင်

ခန္ဓာစပါးကို နိုင်ငံတစ်ဝန်း မစိုက်ပျိုးနိုင်သေးသော်လည်း မိုးစပါးသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံးလိုလို စိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။ သို့သော် ရေမြေ ကွာခြားမှုတော့ ရှိကြသည်။ အများစုကတော့ မုတ်သုံမိုးကိုသာ အားထားစိုက်ပျိုးကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းဒေသများတွင် မိုးရေချိန်ရရှိမှုနည်းပါးသည့်အခါ ဆည်ရေကို အားထားကာ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းဒေသအများစုသည် မိုးအခါ၌ ရေကြီးရေလျှံရေလွှမ်းမံဒေသများဖြစ်နေကြပြီး အချို့ဒေသများသည် ရေကြီးရေလျှံချိန်၌ ရေပြန်ကျအောင် စောင့်ဆိုင်းနေကြရပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ချိန် ပျိုးချိန်နောက်ကျကာ သီးထပ်သီးညှပ်စိုက်ပျိုးရန် အဟန့်အတားဖြစ်ကြရပြန်သည်။

အထက်ပိုင်းဒေသအချို့တွင်မူ မိုးခေါင်သည့်နှစ်များ၌ပင် ဆည်ရေရရှိသောဒေသများ၌ အနံ့ထွက်ချိန် တစ်မိုးကောင်းကောင်းရွာလျှင် စပါးအောင်မြင်မှု ရကြသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်ပိုင်းဒေသအများစုတွင် အထွက်ကောင်းစပါးမျိုးများကို အားထားစိုက်ပျိုးနိုင်ကြသော်လည်း အောက်ပိုင်းဒေသအများစုမှာ အလင်းရောင်တုံ့ပြန်မှုရှိသော အထွက်စွမ်းရည်နည်းသည့်ဒေသမျိုးများကိုသာ အားထားစိုက်ပျိုးနေကြရဆဲဖြစ်သည်။

အထွေထွေစရိတ်စကကြီးမြင့်လာသော မျက်မှောက်ကာလတွင် မိုးစပါးတစ်သီးကိုသာ အားထားနေကြရုံဖြင့် မလုံလောက်တော့ကြောင်း လက်တွေ့ဘဝက သက်သေပြနေကြပြီဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့လက်ဝယ်ရှိနေသည့်မြေတစ်ဧကမှ တစ်နှစ်အတွက် အကျိုးအမြတ်ပိုမိုရရှိနိုင်မည့်နည်းလမ်းမျိုးစုံကို ကြံဆဆောင်ရွက်နိုင်ပါမှ တော်ကာကျပေမည်။ တစ်ဧက အထွက်တိုးမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ အသုံးပြုစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ခေတ်မီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များအသုံးပြုခြင်း၊ သီးထပ်သီးညှပ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် တစ်ဧကမှဝင်ငွေ ပိုမိုရမည့်သီးနှံများ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းစသည့်နည်းမျိုးစုံကို ကြံဆကာ အသုံးပြုကြတော့မည်ဖြစ်သည်။

မိုးစပါးကိုယေဘုယျအားဖြင့် ဇွန်လတွင် စိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြသည်။ ထို့နောက် အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။

ပျိုးထောင်ကောက်စိုက်နည်း၊ တိုက်ရိုက်မျိုးစေ့ချစိုက်ပျိုးနည်းစသည့်ဖြင့် မည်သည့်နည်းကိုအသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ၊ မြေယာပြုပြင်ခြင်းအပါအဝင် မိုးစပါးတစ်သီးမှာ ရက်ပေါင်း ၁၅၀ ခန့်ကြာ အသုံးပြုကြရသည်။

ထို့ကြောင့် မိုးစပါးတစ်သီးကိုသာ အားထားစိုက်ပျိုးမည်ဆိုပါက ကျန်သည့်ရက်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ကို မြေအားထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ အဆိုပါရက်များတွင် နည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် စိုက်ပျိုးရေရရှိမည်ဆိုပါက မိုးစပါးအပြင် အခြားသီးနှံ (ဥပမာအားဖြင့် ယာသီးနှံများ)ကို အခြေအနေပေးသည့် အပေါ်မူတည်၍ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါတွင် ယင်းသို့စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် သက်တမ်းတိုစပါးမျိုးပေါ်ထွန်းလာခြင်းသည် အခြေအနေပေးလာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

သက်တမ်းတိုစပါးမျိုးသည် အထွက်ကောင်းမျိုးများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ အလင်းရောင်တုံ့ပြန်မှုမရှိ၍ စိုက်လိုသည့်အချိန်တွင် စိုက်နိုင်သောကြောင့် မိုးရေကို အားကိုးရန်မလိုတော့ဘဲ ဆည်ရေသာလုံလောက်စွာရရှိပါက ခန္ဓာစပါးစိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး ဆည်ရေပေးပါးလျှင်လည်း ယာသီးနှံများဖြင့် သီးထပ်စိုက်ပျိုးရန် အခြေအနေ ကောင်းပေါ်ထွန်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့လက်ဝယ်ရှိ စိုက်ပျိုးမြေတစ်ဧကမှ မြေကိုအားမထားဘဲ မည်သည့်နည်းလမ်းကိုအသုံးပြုလျှင် ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိနိုင်မည်ကို ကြံဆ ဆောင်ရွက်ကြရန် အချိန်တန်ပြီဖြစ်ပေသည်။ ။

အာရှနှင့်ပစိဖိတ်နိုင်ငံများ၏ ဒေသအတွင်း ၃၅ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံအတွက် အကြံပြုညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၉

အာရှ နှင့်ပစိဖိတ်ဒေသများ၏ ဒေသအတွင်း ၃၅ ကြိမ်မြောက်ညီလာခံအတွက် နိုင်ငံအဆင့် အကြံပြု နှိုင်းဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့မုန်းလွဲ ၂ နာရီက နေပြည်တော် သင်္ဂဟတိုက်တပ်တော်ကျင်းပရာ ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာနှင့်စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) ဌာနကိုယ်စားလှယ် Ms. Xiaojie Fan၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန စီမံကိန်းဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာသန္တာကြည်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ သက်ဆိုင်ရာများမှ တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

Thimphuမြို့၌ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇ ရက်မှ ၂၀ ရက်အထိ ကျင်းပမည့် အာရှနှင့်ပစိဖိတ်နိုင်ငံများ၏ ဒေသ အတွင်း ၃၅ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံသို့ တင်ပြမည်ဖြစ်သည်။ MOALI ပြန်ကြားရေး

ဆွေးနွေးပွဲတွင် အာရှနှင့်ပစိဖိတ်နိုင်ငံများ အကြား စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအခြေအနေ (အနာဂတ် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည့်အခက်အခဲများ)၊ တိုးမြှင့်လာ သော ရေပေးစနစ်များကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော စိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များ၊ အာရှနှင့်ပစိဖိတ်နိုင်ငံများအတွင်း စားနပ် ရိက္ခာဖူလုံ ရေးနှင့် အာဟာရပြည့် ဝမှု အတွက် ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသော အသေးစား ငါးလုပ်ငန်းများ၊ ပြောင်းလဲနေသော ရာသီဥတုဒဏ် ကိုခံနိုင်ရည်ရှိသည့် စဉ်ဆက်မပြတ် စိုက်ပျိုးမှုပုံစံများ၊ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရည်မှန်းချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရာတွင် နောက်ဆုံးပေါ် နည်းပညာ များအား အသုံးပြုသော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် များနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိလာသော ဆွေးနွေး ချက်များကို စုစည်း၍ ဘူတန်နိုင်ငံ

ကန်ထရိုက်လယ်ယာစနစ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ထုတ်ပြန်ကြေညာထား

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၄

ပြန်မာ နိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သည့် တောင်သူလယ် သမားများနှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေကြသည့် ကုမ္ပဏီ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်၊ အသင်းအဖွဲ့များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ ပုဒ်မခွဲ(ခ)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ကန်ထရိုက်လယ်ယာစနစ် ဆောင်ရွက် ရာတွင်လိုက်နာရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက်စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန် ကြေညာထားပြီး ဖြစ်သည်။

အချက်အလက်များ ဖလှယ်နိုင်ခြင်းကြောင့် မစိုက်ပျိုးမီကာလမှာပင် သီးနှံအရည်အသွေး နှင့် ဈေးနှုန်းကိုသဘောတူ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သဖြင့် တောင်သူအနေဖြင့် သီးနှံအမျိုး အစား ရွေးချယ်နိုင်ခြင်း၊ သီးနှံအရည်အသွေးကောင်းမွန်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်ခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် အရည်အသွေးကောင်းသီးနှံများ လိုအပ်သည့် ပမာဏရရှိ နိုင်ခြင်း၊ သယ်ယူသိုလှောင်ကြိုတင်ခွဲခြားလုပ်ငန်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုအားကောင်းခြင်းနှင့် ဈေးကွက်သို့ စဉ်ဆက်မပြတ်တင်ပို့နိုင်မည်ဖြစ်သဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ခိုင်မာသည့် ဈေးကွက်ဖန်တီးနိုင်ခြင်းစသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အဆိုပါကြေညာချက်တွင် တောင်သူများက လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အချက် ၉ ချက်၊ ကုမ္ပဏီ (သို့မဟုတ်) ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း (သို့မဟုတ်) အသင်းအဖွဲ့က လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည့် အချက် ၁၁ ချက်၊ ဌာနဆိုင်ရာများက ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရမည့် အချက် ၉ ချက်ပါရှိပြီး အသေးစိတ်လေ့လာလိုပါက www.agri.com.mm နှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန facebook စာမျက်နှာများတွင် ဝင်ရောက် လေ့လာ နိုင်ကြောင်း သိရသည်။

တောင်သူများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လိုက်သည့် သီးနှံများအပေါ် ဈေးနှုန်း၊ ဈေးကွက် သေချာခိုင်မာစေရန်နှင့် ထုတ်လုပ်လိုက်သည့်သီးနှံများ အရည်အသွေးပြည့်ဝစေရန်တို့အတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်သည့် ကန်ထရိုက်လယ်ယာစနစ်တွင် တောင်သူနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား ဈေးကွက်မှတောင်းဆိုသည့်သီးနှံများ၏ ဈေးနှုန်းသတင်း

သတင်းစဉ်

ကမ္ဘာ့ လူဦးရေတိုးတက်မှုနှုန်းမှာ အလွန်လျင်မြန်စွာ တိုးတက်နေပါတယ်။ ၂၀၅၀ ပြည့်နှစ်မှာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေမှာ ကိုးဘီလီယံကျော် ဖြစ်လာမယ်လို့ မျှော်မှန်းထားပါတယ်။ လူဦးရေတိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ လူတို့ရဲ့စားသောက်မှုပုံစံ၊ နေထိုင်မှုပုံစံများ ပြောင်းလဲလာတာ တွေ့ရပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုများမှာ စားနပ်ရိက္ခာရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုမှာ ပမာဏ ထက်ဝက်ကျော်ခန့် ပါဝင်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီလိုပမာဏကြီးမားလှတဲ့စားနပ်ရိက္ခာရောင်းဝယ်မှုမှာ စားနပ်ရိက္ခာ စိတ်ချလုံခြုံရေး (Food Safety) နဲ့ အရည်အသွေးကောင်းမွန်တဲ့စားနပ်ရိက္ခာများဖြစ်တည်ရေးတို့ဟာ လူသားအားလုံးအတွက် ပြင်းပြင်းပြပြ တောင့်တနေတဲ့အရာ ဖြစ်နေပါတယ်။

ကမ္ဘာ့လူသားများဟာ လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့စားနပ်ရိက္ခာများကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ စားသုံးနိုင်မှုမရှိကြခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက် စေတဲ့ ဓာတုပစ္စည်းများ (Chemical Hazard)၊ သက်ရှိပစ္စည်းများ (Biological Hazard)၊ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများမှတစ်ဆင့် မသန့်ရှင်းတဲ့ အစားအစာဖြစ်စေခြင်း၊ ရုတ်တရက်ကပ်ရောဂါလို ဖြစ်ပေါ်မှုများ ကြုံတွေ့လာကြရပါတယ်။

စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့နိုင်ငံတွေမှာ လူဦးရေ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ

ကိုရီးယားနိုင်ငံမှာ ကင်ချီမပါလာတဲ့ရောဂါဖြစ်စေမယ့် ကပ်ပါးပိုးဥများကို အစုလိုက်အပြုံလိုက်ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ရခြင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမှာ ပီလောပီနံ သကြားလုံးမှာ ဓာတ်ကြွင်းပါဝင်တဲ့ အတွက် အလယ်တန်း ကျောင်းသားလေး ၂၄ ဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဥရောပ စားနပ်ရိက္ခာထွက်ကုန်များမှာ (E.Coli 0104:H4) ရောဂါပိုးတွေ့ရှိရတဲ့ အတွက် တင်းကျပ်စွာ စစ်ဆေးခံရခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်က မန္တလေးတိုင်း အမရပူမြို့နယ်

ပင်ကိုယ်ရပ်သွင် သဏ္ဍာန်ပျောက်သွားပါက သဘာဝမြေဆွေး စစ်စစ်ဖြစ်သွားပါတယ်။ အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ အော်ဂဲနစ်သဘာဝ မြေဩဇာများနဲ့ ဓာတ်မြေဩဇာများကို အချိုးအသတ်မှတ်၍ သုံးစွဲလာကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ Semiorganic Compound Fertilizer အမျိုးအစားဖြစ်သွားပါတယ်။

ဒီလို Semiorganic Compound Fertilizer များဟာ သီးနှံပင်က လိုအပ်တဲ့ အဓိကဓာတ်၊ နိုက်ထရိုဂျင်၊ ဖော့စဖရပ်၊ ပိုတက်စီယမ်၊ ဆာလဖာဓာတ်များအပြင် မြေဆွေး (HUMAS) ၅၀-၆၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပါဝင်တဲ့အတွက် သီးနှံပင်များကို အသုံးပြုတဲ့အခါ သီးနှံပင်က လိုအပ်တဲ့ အဓိကဓာတ်များပါဝင်တဲ့အပြင် မြေဆီလွှာကိုမြေဆွေးဓာတ်ကိုလည်း တိုးပွားစေတဲ့အတွက် တစ်ချက်ခုတ်နှစ်ချက်ပြတ် အကျိုးများစေပါတယ်။ မြေဆီလွှာရဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တိ၊ ဓာတ်ဂုဏ်သတ္တိ၊ ဇီဝဂုဏ်သတ္တိများလည်း ဖွံ့ဖြိုးစေပါတယ်။ အစိုဓာတ်ထိန်းသိမ်းကောင်းစေတယ်။ မြေချဉ်ငန်ကိန်း

လုံခြုံစိတ်ချရသော စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်ရေးအတွက် အားထားစရာ အော်ဂဲနစ် သဘာဝမြေဩဇာများ

ဘေးအန္တရာယ်
(စိတ်ချရရေး)

ဒီလိုအစားအစာများ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ကုစားဖို့ သိပ္ပံပညာရှင်များက အပူတပြင်းစဉ်းစားလာခဲ့ကြရာ ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် အော်ဂဲနစ်စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်ခြင်းကို ခြေလှမ်းပြင် . . .

စားနပ်ရိက္ခာများကနေ သယ်ဆောင်ကူးစက်ကာ ဖျားနာတဲ့ရောဂါများ နှစ်စဉ် အလူးအလဲခံစားလာကြရတယ်။

၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှာ နှစ်စဉ်အသက်ငါးနှစ်အောက် ကလေးဦးရေသန်းပေါင်း ၁၅၀၀ ကျော်ဟာ အစာကနေကူးစက်၍ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါခံစားကြရတယ်။ အဲဒီအထဲက လူသုံးသန်း ကျော်ဟာ အသက်စတေးခံလိုက်ကြရတယ်လို့ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ အစည်း (WHO) ရဲ့အစီရင်ခံစာမှာ ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

ကူးစက်ပြန့်ပွားတဲ့ရောဂါဟာ နောက်ဆယ်စုနှစ်တစ်နှစ်အတွင်း အဆပေါင်း ၃၀၀ မှ ၅၀၀ အထိ ပြန့်ပွားလာနိုင်ပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ပြန့်ပွားနေတဲ့ရောဂါများထက် ပိုဆိုးနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ စားနပ်ရိက္ခာများကနေ သယ်ဆောင်ဖြစ်ပွားစေတဲ့ရောဂါများက လတ်ဆတ်တဲ့ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံများကနေ ပါလာကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ရောဂါသယ်ဆောင်လာသူပမာဏ နည်းပါးပေမယ့် ၎င်းဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံများမှ ပါလာတဲ့ရောဂါကူးစက် ပြန့်ပွားမှုဟာ အစဉ်တိုးတက်ပြန့်ပွားနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

၁၉၉၆ ခုနှစ်မှာ ကိုရီးယားနိုင်ငံမှ တင်သွင်းခဲ့တဲ့ အမဲသားမှ ပါလာတဲ့ နွားရူးရောဂါဟာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ရာ ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ရက်စပ်ဖယ်ရီသီးကနေ ကူးစက်တဲ့ရောဂါပိုး ကြောင့် အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ ဂွာတီမာလာနိုင်ငံတို့မှာ လူပေါင်း ၁၃၆၅ ဦး ဖျားနာတဲ့ဒုက္ခခံစားခဲ့ကြရပါတယ်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှာ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ အမဲသားကနေ (E.Coli) (EC-O-157:H7) ပိုးပြန့်ပွား ကူးစက်မှုခံခဲ့ကြရပါတယ်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာ ဘယ်လ်ဂျီယန်နိုင်ငံတွင် ဝက်သားကနေ Dioxin ပိုးစက်မှုစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကနေ ကူးစက်ပြန့်နှံ့ခဲ့ပါတယ်။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံမှာ စည်သူတ်လီမွှော်ရည် ကနေပါလာတဲ့ Salmonella ဘက်တီးရီးယားရောဂါပိုးကြောင့် လူပေါင်း ၅၀၀ ကျော် ဖျားနာမှုကို ခံစားခဲ့ကြရပါတယ်။

၂၀၀၁ ခုနှစ် မှာ တရုတ်နိုင်ငံက ထုတ်လုပ်တဲ့မို့တစ်မျိုးမှာ ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းပါဝင်မှုကြောင့် စားသုံးသူများ မူးဝေအော့အံတဲ့ ရောဂါဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းကြက်၊ ငှက် တုပ်ကွေးရောဂါမှာ စွန့်ပစ်အမှိုက်ပုံကနေ ကူးစက်လာကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် Green Onion မှာပါလာတဲ့ အသွေးရောင်အသားဝါရောဂါပိုးကြောင့် လူပေါင်း ၄၀၀ ကျော် မကျန်းမမာဖြစ်ကာ လူလေးဦးအသက်စတေးခံခဲ့ရပါတယ်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် အမေရိကန်နိုင်ငံ ၁၈ ပြည်နယ်နဲ့ ကနေဒါနိုင်ငံတို့မှာ ခရမ်းချဉ်မှာပါလာတဲ့ Salmonella ဘက်တီးရီးယားရောဂါပိုးကြောင့် လူ ၅၆၁ ဦး မကျန်းမမာဖြစ်ပြီး ၁၂ ဦး သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်

ဘုရားပွဲမှာ လူ ၃၀၀ ကျော်အစာအဆိပ်သင့်၍ မူးဝေအော့အံခြင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းမှာ ကျောင်းသားကလေးငယ် ၁၀ ဦး ပိုးသတ်ဆေးထုပ်နဲ့ အအေးထုပ်မှားဖျော်သောက်မိရာက အသက်စတေးခံလိုက်ရခြင်း၊ မွန်ပြည်နယ် ဘီးလင်းမြို့နယ် အလှူပွဲမှာ ကျွေးမွေးသောထမင်းဟင်း အစာအဆိပ်သင့်ခံရတဲ့အတွက် လူ ၃၀၀ ကျော် ဆေးရုံသို့ ပို့လိုက်ရခြင်း၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ် စာသင်းကျောင်းမှ ကျွေးမွေးသော ထမင်းဟင်းမှ အစာအဆိပ်သင့်ခံရပြီး ကျောင်းသားငယ် ၃၀ ဦး ဆေးရုံသို့ တင်ပို့လိုက်ရခြင်းဖြစ်စဉ်များ ကြုံတွေ့ရလျက် ရှိပါတယ်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာအနှံ့မှာ လူသားတိုင်းဟာ လုံခြုံမှုမရှိတဲ့ စားနပ်ရိက္ခာများ၊ အရည်အသွေးမပြည့်မီတဲ့စားနပ်ရိက္ခာများရဲ့ ခြောက်လှန့်မှုကို နေ့စဉ်နဲ့အမျှ အထိတ်တလန့်ခံစားနေကြကြုံတွေ့နေကြ ရပါတယ်။ လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့စားနပ်ရိက္ခာများ၊ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်တဲ့စားနပ်ရိက္ခာများကို အာသာငန်းငန်း အပူတပြင်း တောင့်တလာကြရပါတယ်။ လုံခြုံမှုမရှိတဲ့ အစားအစာများ၊ အရည်အသွေးမမီတဲ့ အစားအစာများကို မှီဝဲစားသုံးကြမှာကို အသက်နဲ့ရင်းပြီး ကျီးလန့်စားစားဖြစ်လာကြပါတယ်။

ဒီလိုအစားအစာများ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ကုစားဖို့ သိပ္ပံပညာရှင်များက အပူတပြင်းစဉ်းစားလာခဲ့ကြရာ ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် အော်ဂဲနစ်စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်ခြင်းကို ခြေလှမ်းပြင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဓာတ်မြေဩဇာများဟာ မြေဆီလွှာကို ဓာတုအကျိုးသက်ရောက်မှုမျိုး ကိုသာ စွမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း၊ ဇီဝမြေဩဇာများဟာလည်း မြေဆီလွှာကို ဇီဝပိုင်းဆိုင်ရာ ဂုဏ်သတ္တိများအတွက်သာ စွမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း၊ သဘာဝမြေဩဇာများဟာ မြေဆီလွှာရဲ့ဂုဏ်သတ္တိအားလုံးကို အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိကြောင်းကို နားလည်လာကြပါတယ်။ ဒီအတွေးအခေါ် အယူအဆကြောင့် နောက်ပိုင်းမှာ ဓာတ်မြေဩဇာများနဲ့ သဘာဝမြေဩဇာ များကို ရောစပ်အသုံးပြုမှုဟာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နေရာရလာတာ တွေ့ရပါတယ်။

သဘာဝမြေဩဇာများမှာ ကြံမြှုပ်ချေးကို မြေဆွေးရရှိဖို့ ထုထည်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုဖို့ သဘာဝမြေဩဇာ၊ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကို မြေဆွေးပမာဏရရှိစေဖို့ ထုထည်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုတဲ့ သဘာဝမြေဩဇာ၊ သီးနှံဘေးထွက်ပစ္စည်းများကို မြေဆွေးရရှိဖို့ ထုထည်ပစ္စည်းအသုံးပြုတဲ့သဘာဝမြေဩဇာ၊ တိရစ္ဆာန်စွန့်ပစ်ပစ္စည်း၊ အမှိုက်သရိုက်များကို မြေဆွေးပမာဏရရှိစေရန် ထုထည်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုတဲ့သဘာဝ၊ မြက်ရိုင်း၊ ဒိုက်၊ မှော်၊ ဗေဒါများကို မြေဆွေး ရရှိစေရန် အမျိုးမျိုးထုတ်လုပ်ကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ အသုံးပြုသော ထုထည် ပစ္စည်းများကို တစ်နည်းနည်းနဲ့ဆွေးမြည့် ကြေမွစေပြီး

ကို သမစေတယ်။ လေဝင်လေထွက်ကောင်းစေတယ်။ သီးနှံပင် ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်ပြီး အထွက်ကောင်းစေပါတယ်။

သကြားစက်ကြီးများက ထွက်လာတဲ့ ကြံမြှုပ်ချေး၊ ကြံကြိတ်ဖတ်များကို မြေဆွေးရရှိဖို့ ထုထည်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးချ၍ ကြံမြှုပ်ချေးသဘာဝမြေဩဇာဟာ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းခေတ်က ပမာဏများစွာထုတ်လုပ်ရောင်းချခဲ့တဲ့အတွက် လယ်သမားမျက်စိနဲ့ မစိမ်းဘဲ အကြိုက်တွေ့ခဲ့ပြီးတဲ့ သဘာဝမြေဩဇာဖြစ်ပါတယ်။ ကြံမြှုပ်ချေးကို နွားချေး၊ နွားသေး၊ ရေပုပ်အညစ်အကြေးနဲ့ပက်ဖျန်းပြီး EM ဖျော်ရည်ဖျန်းပြီး ဆွေးမြည့်စေပါတယ်။ အလွှာလိုက်စုပုံပြီး တစ်လွှာစီတွင် ဖွန့်၊ နန်းမြေ၊ ထုံးမှုန့်၊ ကျောက်မှုန့်၊ စက်ဖွဲပြာပါးပါးရော ဖြူးပေးပြီး EM ဖျော်ရည်ဖျန်းပေးပါတယ်။ ဆွေးမြည့်ကြေမှုန့်ညက် သွားတဲ့အချိန်မှာ အမှိုက်များကို ဇကာချပြီး မြေဆွေးမှုန့် ၅၆ ပေါင်=၂၅ ကီလိုတစ်အိတ်မှာ ယူရီးယား ၆ ပေါင်၊ တီဂျပ် ၅ ပေါင်၊ ပိုတက်ရှ် ၄ ပေါင်၊ ဂျစ်ပဆန် ၈ ပေါင်၊ ဇင့်ဆာလ်ဖိတ် ၂ ပေါင်တို့ထည့်ပြီး သမအောင် မွေစက်မွှေပြီး ရောစပ်ပေးပါတယ်။ ရောစပ်ပြီး ကြံမြှုပ်ချေးသဘာဝ ကွန်ပေါင်းမြေဩဇာမှာ နိုက်ထရိုဂျင် ၁၀ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဖော့စဖရပ် ၄ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပိုတက်စီယမ် ၂ ဒသမ ၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကယ်လီယမ် ၃ ဒသမ ၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဆာလ်ဖာ ၀ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဇင့်(သွပ်) ၀ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ မြေဆွေးဓာတ် ၆၃ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်ပါတယ်။

ယခုခေတ်မှာ ကြံမြှုပ်ချေး ကွန်ပေါင်းသဘာဝမြေဩဇာကို သပိတ်ကျင်းမြို့နယ် မောင်းကုန်းဒေသမှာ Great Wall Co.Ltd ပိုင်တဲ့ တစ်နေ့ကြိတ်နဲ့ ၈၀၀၀ ကျတဲ့ သကြားစက်ကြီးမှာ တွဲလျက် ထုတ်လုပ် နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ရောင်းအားပေါ်မှာမူတည်ပြီး မြေဩဇာအိတ် ၅၆ ပေါင်အိတ်ပေါင်း ၃သိန်းမှ ၅သိန်းအထိထုတ်လုပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စာရေးသူကိုယ်တိုင် ၁၉.၁.၂၀၂၀ ရက်က သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အော်ဂဲနစ်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေးအတွက် တစ်တပ် တစ်အားတထောင့်တစ်နေရာက ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှုမှာ အလွန် အားရစရာပါ။ အခြားနည်းလမ်းနဲ့စွန့်ပစ်အမှိုက်၊ သီးနှံအလေအလွင့် အမှိုက်၊ မြက်၊ ဒေါင်း၊ ဒိုက်၊ ဗေဒါစတဲ့ပစ္စည်းတွေကို မြေဆွေးရရှိဖို့ ထုထည်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုပြီး အော်ဂဲနစ်သဘာဝမြေဩဇာ ထုတ်လုပ်နေ တဲ့ လုပ်ငန်းတွေလည်း နေရာအနှံ့မှာ တွေ့မြင်နေရပါတယ်။ (ဥပမာ- ညောင်တုန်းမြို့နယ် Suprime Co.Ltd)

ဘာပုံဖြစ်ဖြစ် စားနပ်ရိက္ခာဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရဖို့ Semiorganic Compound Fertilizer များဟာ တစ်ထောင့်တစ်နေရာက အားထားစရာ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်မိပါကြောင်း။

ရေးပြချင်စရာ အတွေးစာတမ်းများ

နာသုံးနာနှင့် ၃၆ နှစ် အကြာ

မြတ်စိုး(လှိုင်)

မနက် စောစော အိပ် ရာက နီးနီးချင်း စာရေးဆရာ ခညကျော်ဝင်း စစ်တွေက ရန်ကုန် ရောက်နေကြောင်း ဖုန်းဝင်လာသည်။

သူ့ခမျာ အငြိမ်းစားယူပြီးကာမှ သွေးနှင့်ပတ်သက်သော ရောဂါဖြစ်နေ၍ တစ်လတစ်ခါ ရန်ကုန်မှာ ဆေးလာစစ် နေရသည်။ သူ့ရောဂါကလည်း အဆန်း။ ရန်ကုန်မှာသာ ကုနိုင်သည်ဆို၏။

ယခုတစ်ခေါက်လည်း ဆေးစစ်ရန် လာရောက်သည်ထင်၍ မေးကြည့်လိုက် သောအခါ ဒီတစ်ခါ ဗုဒ္ဓဂယာသို့ ဘုရားဖူးသွားဖို့ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိလိုက်ရ၏။

ဆရာခညကျော်ဝင်းနှင့် အတူ စစ်တွေ အထက ၄ မှ ဆရာ၊ ဆရာမ အငြိမ်းစား ၁၅ ဦးကို အမေရိကန်ရောက် တပည့် ဟောင်းမောင် နှစ်လေးဦးက ကုသိုလ်ယူကာ ဘုရားဖူးပို့ပေးကြောင်း သိလိုက်ရ၍ သာဓုအကြိမ်ကြိမ် ခေါ်မိသည်။

ကုန်ကျစရိတ်ကမနည်း။ ဆရာ ဆရာမ တစ်ဦးလျှင် ကျပ် ၁၀ သိန်းခွဲစီ

ဆိုပဲ။ ထိုမင်္ဂလာသတင်းကို ကြားပြီးချိန် တွင် ကျွန်တော့်အနီးတွင်ရှိနေသော ပူပူနွေးနွေး အငြိမ်းစားအထက်တန်းပြ ဆရာမဇနီးသည်၏ မျက်လုံးအစုံမှ မျက်ရည်တစ်စီးကျလာသည်ကို အမှတ် မထင် မြင်လိုက်ရသည်။

ကျွန်တော်လည်း ရုတ်တရက် နားမလည်နိုင်ဖြစ်သွားကာ အကြောင်းရင်း ကို မေးကြည့်လိုက်သောအခါ သူ့ခမျာ ပို၍ စိတ်ထိခိုက်သွားကာ အသံမထွက်ဘဲ ဆိုနစ်စွာ ကျိတ်၍နေရာသည်။

ပြီးတော့မှ စိတ်ကိုထိန်းပြီး သူ့ရင်တွင်းကခံစားချက်တွေကို အားတင်းကာ ပြောပြရာသည်။

ကျွန်တော့်ဇနီးသည် ဓာတုဗေဒ အဓိကဖြင့် ဘွဲ့ရပြီးပြီးချင်း အလုပ် လျှောက်တော့ အကောက်ခွန်အရာရှိငယ် ရာထူးနှင့် မူလတန်းဆရာမ (အလယ်တန်း ပြု PJ) ရာထူးကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း ရခဲ့သည်။

ထိုနှစ်ခုအနက်မှ ကျောင်းဆရာမ ရာထူးကို မြတ်မြတ်နိုးနိုးဖြင့် ရွေးချယ်ခဲ့

ခြင်းဖြစ်သည်။ အလုပ်ထဲကျပြန်တော့ အများနှင့်တန်းတူဂုဏ်မငယ်ရအောင် ပညာရေးဘွဲ့ဘီအီးဒီ ထပ်မံတက်ခွင့်ရရေး အတွက် သင်ကြားရေးတစ်ဖက်၊ အိမ်မှု တာဝန်တစ်ဖက်၊ သမီးတွေတာဝန် တစ်ဖက်နှင့် လေးကြိမ်တိုင်တိုင် ကြိုးစား ကာ ဝင်ခွင့်ဖြေဆိုပြီးမှ ပညာရေးဘွဲ့ ထပ်မံ ရရှိခဲ့သည်။ ဘွဲ့ရပြန်တော့ ကိုယ့်ကျောင်း မှာ အထက်တန်းပြလစ်လပ်ရာထူးမရှိ၍ နေအိမ်နှင့်မိုင် ၄၀ ကျော်ဝေးသည့် ကျေးရွာ အထက် တန်း ကျောင်း တစ်ကျောင်းကို နေ့စဉ်အသွားအပြန် လေးနှစ်တိုင်တိုင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ ရပြန်သည်။

ဟုတ်ပါသည်။ ထိုအဖြစ်သနစ် အကြောင်းအကျိုး၊ အကောင်းအဆိုး မှန်သမျှ ကျွန်တော်လည်း အတူတကွ ခံစားသိရှိပြီးဖြစ်သည်။

သူဘိုကလေးမြို့ဆရာအတတ်သင် ကျောင်းတက်ရတုန်းက သမီးကြီးက နို့ဖို့ အရွယ်။ မိခင်နှင့်မခွဲဘူး၍ တစ်ညလုံး ငိုနေသဖြင့် အဘိုးအဘွားရော ဘေးအိမ် တွေပါ အိပ်ရေးပျက်ကာ ကိုယ်တိုင်လည်း

မျက်ရည်တွေ တတွေတွေကျရင်း ပုခက် တွင်းမှာ ချောသိပ်ခဲ့ရတာတွေ၊ သူ ဖောင်ကြီး သင်တန်းသွားရပြန်တော့ သားအဖသုံးယောက် ထမင်းဟင်း မချက်တတ်ချက်တတ်နှင့် မနူးမနပ် စားခဲ့ကြတာတွေ။

ပြန်တွေးလိုက်တော့ ရုပ်ရှင်ကား တစ်ကားကို ပြန်ကြည့်လိုက်ရသလို တရေးရေးပြန်လည်မြင်ယောင်လာမိသည်။

အထက်တန်းကျောင်းရှိရာ မိုင် ၄၀ ကျော်ခရီးကို လေးနှစ်တာ မညည်းမညူ နေ့စဉ်သွားနိုင်ဖို့ သူ့ခမျာ မနက်စောစော ၄နာရီမှာ အိပ်ရာထ၊ ခင်ပွန်းနှင့် ကလေးများအတွက် ထမင်းဟင်းချက်၊ နေအိမ်မှ အင်းလျားကန်စောင်းအထိ တစ်မိုင်သာသာ လမ်းလျှောက်၊ အစောဆုံး ရောက်လာသည့် မိရာ ဘတ်စ်ကားကို တစ်နာရီခွဲကြာ မတ်တတ်ရပ်စီး။ ဒါတောင်မှ ကျောင်းတက်ချိန် မိရုံကလေး။ အပြန်ခရီးတွင်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း၊ နောက်တစ်နေ့ အတွက် ချက်ပြုတ်စရာဝယ်ပြီး မိုးချုပ်မှ အိမ်ပြန်ရောက်။ ထိုကဲ့သို့ရုန်းကန်ရင်း

လုပ်သက် ၃၆ နှစ်အကြာမှာ အငြိမ်းစား ယူခဲ့ပါပြီ။

“ရွာက ဆရာတော်ကြီးက မိန့်ကြား ခဲ့ဖူးတယ်။ ဆရာကောင်းတို့ရဲ့ တပည့် ဖြစ်ရတာ လွယ်ပေမယ့် တပည့်ကောင်း တို့ရဲ့ဆရာဖြစ်ဖို့ ခက်တယ်တဲ့။ ဆရာ ခညကျော်ဝင်းတို့က အားကျဖို့ ကောင်းလိုက်တာ။ ကျွန်မအဖြစ်ကလေး ဟိုတနေ့က တပည့်ဟောင်းတွေက အာစရိယပူဇော်ပွဲတစ်ခုဖိတ်တော့ ဝမ်းသာလိုက်တာ။ ဒါပေမယ့် တပည့်တို့ ရယ် ခွင့်လွှတ်ပါကွာ။ ဆရာမ နေမကောင်းလို့ အခမ်းအနားကို မလာနိုင် တော့ဘူး”ဟု ဆိုလိုက်တော့ “ဆရာမ ရယ်၊ ကြိုးစားကြည့်ပါဦး။ ကျွန်တော် တို့က လာတဲ့ဆရာ၊ ဆရာမတွေကို ကန်တော့ဖို့ စိစဉ်ထားပြီးသား”တဲ့။

ထိုသို့ပြောရင်း မျက်ရည်တွေ ကျလာပြန်၍ မနည်းအားပေးယူရသည်။

စိုက်ပျိုးရေးရုံးချုပ် ဝန်ထမ်းဟောင်းများအသင်း ၁၁ ကြိမ်မြောက် သက်ကြီးပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ

ရန်ကုန် ဖေဖော်ဝါရီ ၉

မြန်မာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း(ရုံးချုပ်)ဝန်ထမ်းဟောင်းများအသင်းက ကြီးမှူး ကျင်းပသည့် ၁၁ ကြိမ်မြောက် သက်ကြီးပူဇော်ပွဲအခမ်းအနားကို အင်းစိန်မြို့နယ် ကြို့ကုန်းရှိ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဇုန်မတွင် ယနေ့နံနက်

၉ နာရီက ကျင်းပရာ အသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းသန်း (ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေး မှူး-ငြိမ်း)နှင့်ကန်တော့ခံများ၊ ဝန်ထမ်း ဟောင်းများ တက်ရောက်ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် အသင်းဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအုန်းသန်း (ဒုတိယဝန်ကြီး- ငြိမ်း)က အမှာစကားပြောကြားပြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ရဲတင့်ထွန်းနှင့် အသင်း အတွင်းရေးမှူး ဦးမြင့်ဆွေတို့က လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်း တင်ပြသည်။

ဆက်လက်၍ ကန်တော့ခံဝန်ထမ်း ဟောင်း ၂၆၄ ဦးတို့အား ပူဇော်ငွေကျပ် ခုနစ်သောင်းစီနှင့် ကန်တော့ပစ္စည်းများကို တာဝန်ရှိသူများက ပေးအပ်ကြပြီး ကန်တော့ခံများကိုယ်စား ဦးအောင်ခင်နှင့် ဦးချောရွှေတို့က မုဒိတစကားများ ပြောကြားကြသည်။ ဇော်မိုးအောင် ဓာတ်ပုံ - ကြည်စိုး

ကယားပြည်နယ်နေ ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံ ဆုပေးပွဲ ကျင်းပ

လွိုင်ကော် ဇန်နဝါရီ ၁၆

၆ နှစ်မြောက် ကယားပြည်နယ်နေ အထိမ်းအမှတ် ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံဖြည့်ပွဲကျင်းပရာ ဆုပေးပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့ ညနေပိုင်း က ကယားပြည်နယ် လွိုင်ကော်မြို့နယ် ကယားဒေသကွင်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ပြခန်းတွင်ကျင်းပရာ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးဘော့စိုက်ပျိုးရေးအမှာစကားပြောကြားပြီး ဝန်ကြီးနှင့် တာဝန်ရှိသူတို့က ဆုရရှိသူများကို ဆုများချီးမြှင့်ကြသည်။ (ပုံ) သိန်းဇေ

စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ (ပုသိမ်ကြီး) ဘက်စုံနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ကော်ပီနည်းပညာပွဲပြီးစေရန် (ပွေးတောင်)လှာထောက်လှူ

ရွှေမင်းအောင် (ကျောက်ပန်းတောင်း)-

ပုသိမ် ကြီးမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေး သိပ္ပံ နောက်ဆုံးနှစ်ကျောင်း သား၊ ကျောင်းသူ ၂၁၃ ဦးနှင့် တာဝန်ခံဆရာ၊ ဆရာမ ၁၀ ဦးတို့သည် ၄.၂.၂၀၂၀ ရက် နံနက် ၁၀ နာရီက ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် ကော်ဖီနည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးရေးခြံ (ပွေးတောင်) သို့ လာရောက်လေ့လာကြရာ ခြံတာဝန်ခံ ဦးစီးအရာရှိ ဒေါ်ခင်မာကြည် နှင့် စိုက်ကွက်တာဝန်ခံဝန်ထမ်းများက ကော်ဖီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်ကို ရှင်းလင်းပြသ ကြသည်။ (ပုံ)

တောင်သူအကျိုးပြု ထိခိုက်ရုန်းမား ဥကပံးနကျယ်များလွှတ်ခြင်း ကွင်းသရုပ်ပြပွဲကို ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄ ရက် ညနေ ၃ နာရီက ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ဖျာပုံမြို့နယ် ဘက်စုံ အဆင့်မြင့်နည်းပညာသုံး ကိုးအိမ်တန်းစံပြကျေးရွာ တောင်သူ ဦးကျင်သိန်း၏ လယ်မြေ၌ ကျင်းပစဉ်။

ဖော်ကျွန်း - မြင့်အောင်

“အပင်” ကို အစာမကျွေးပါနှင့်၊ မြေကြီးကိုအစာကျွေးပါ”ဟု မြေဆီလွှာပညာရှင်များ၏ ဆိုစကားတစ်ရပ် ရှိပါတယ်။

အပင်တွေရှင်သန်ကြီးထွား၊ သားဆက်ပွားနိုင်အောင် မြေတွင်းရှိအစာအာဟာရများကို စုပ်ယူကြရပါတယ်။

စပါးပင်ဟာ အာဟာရဓာတ်တွေကို လေနဲ့ မြေဆီလွှာအတွင်းကနေ စုပ်ယူပါတယ်။ စပါးပင်အတွက် အဓိကလိုအပ်တဲ့ နိုက်ထရိုဂျင်၊ ဖော့စဖရပ်၊ ပိုတက်စီယမ်ဓာတ်ဆိုတဲ့ အာဟာရသုံးမျိုးထဲက နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ဟာ အသုံးပြုတဲ့နည်းစနစ်မမှန်ရင် ဆုံးရှုံးမှုအလွန်များပါတယ်။ နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ငွေ့အဖြစ် လေထဲအငွေ့ပျံဆုံးရှုံးခြင်း၊ နိုက်ထရိုဂျင်ပုံစံနဲ့ ရေစီးထဲပါပြီး ဆုံးရှုံးခြင်း၊ နိုက်ထရိုဂျင်ပုံစံနဲ့ မြေအောက်ကို စိမ့်ဝင်ဆုံးရှုံးခြင်းတွေ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

စပါးခင်းအတွက် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ရဖို့ ယူရီးယားမြေဩဇာကို အသုံးပြုကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သုံးစွဲနည်းမမှန်ရင် သုတေသနပြုချက်အရ စပါးပင်က ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းသာစုပ်ယူရရှိပြီး ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းဟာ အဟောသိက်ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဤအချက်ကို တောင်သူလယ်သမားကြီးတွေ သတိမမူ ဝှေ့မြင်ဖြစ်နေကြတာပါ။

ယူရီးယားမြေဩဇာကို တစ်ကြိမ်တည်း

ဝပါးပင်ကို အရွက်အရောင်တိုင်းပြုမှု ယူရီးယားမြေဩဇာ ကျွေးသင့်

မောင်ငြိမ်းအောင် (တန်ဆည်)

ဒါပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ အဲဒီလိုကျင့်သုံးမှု အားနည်းနေသေးတာ တွေ့ရပါတယ်။

စပါးပင်က နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်လိုအပ်နေမှု၊ ဆာလဖာဒ်နေမှုကို သိနိုင်ဖို့ စပါးအရောင်တိုင်းကဒ်

စပါးအစိုက်များတဲ့ ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီ၊ မွန်၊ စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေးဒေသတွေက တောင်သူလယ်သမားကြီးတွေကို အဓိကဖြန့်ဝေပြီး ပညာပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအခါက စာရေးသူကိုယ်တိုင်လည်း တိုင်းအဆင့်အကြီးအကဲတာဝန်ဖြစ်လို့ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ ထိရောက်မှုသိသာသာရှိခဲ့တာကို သိရှိခဲ့ရပါတယ်။

စပါးရွက်အရောင်တိုင်းကဒ်နဲ့တိုင်းတာပြီး စပါးပင်က နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်လိုအပ်မှု၊ ဆာလဖာဒ်မှု အဆင့်ရှိမှသာ ယူရီးယားမြေဩဇာကို အဆင့်လိုက် သတ်မှတ် ထားတဲ့ ပမာဏအတိုင်း ကျွေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စပါးပင်က မလိုအပ်ဘူးဆိုရင် မြေဩဇာလုံးဝ ကျွေးဖို့မလိုပါဘူး။

စပါးရွက်အရောင်တိုင်းကဒ်မှာ နိုက်ထရိုဂျင်ပါဝင်မှုကို အစိမ်းရောင်ခြောက်မျိုးနဲ့ ကိုယ်စားပြုထားပါတယ်။ အဝါရောင်သန်းနေတဲ့အစိမ်းဖျော့ရောင်ဟာ စပါးရွက်မှာ နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်တည်ရှိမှု အနည်းဆုံးကို ညွှန်ပြနေပြီး ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာထည့်သွင်းပေးဖို့ နှိုးဆော်အချက်ပေးနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အစိမ်းရင့်ရောင်အရောင်ဟာ စပါးရွက်တွေမှာ နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်တည်ရှိမှု အများဆုံးဖြစ်နေတာကို ညွှန်ပြပြီး ယူရီးယားမြေဩဇာထည့်ရန် မလိုသေးကြောင်း “တား”ထားတဲ့အချက်ပြ ဖြစ်ပါတယ်။

တောင်သူလယ်သမားကြီးတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ စပါးခင်းကို ကွင်းဆင်းပြီး စပါးရွက်အရောင် တည်ရှိမှုအဆင့်ကို အမြဲစစ်ဆေးနေဖို့ လိုပါတယ်။ ကိုယ့်စပါးစိုက်ခင်းထဲကို တစ်ပတ်တစ်ကြိမ်ရောက်ရင် စပါးနှစ်တင်းထိုးထွက်နိုင်တယ်လို့ စပါးပညာရှင်များက ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် လယ်ကွင်းထဲကို အမြဲတမ်းကြည့်ပြီး စပါးအရွက်အရောင်တိုင်းကဒ်ကို သုံးကာ ဓာတ်မြေဩဇာထည့်ဖို့လို့ မလို ဆုံးဖြတ်နေကြဖို့ လိုပါတယ်။

စပါးစိုက်ပြီး ၁၄ ရက်အကြာမှာ တစ်ကြိမ်၊ ကြိခင်းမှာ ပျိုးကြီးပြီး ၂၁ ရက်အကြာမှာ တစ်ကြိမ်၊ စတင်တိုင်းတာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းတာတဲ့အခါ စပါးစိုက်ခင်းအတွင်း အပင်ညီညာ၊ အကွာအဝေး အနီးအဝေးညီညာတဲ့ ဧရိယာမှာရှိတဲ့ ကျွန်းမာ သန်စွမ်းတဲ့ စပါးပင် ၁၀ ပင်ရဲ့ အပေါ်ဆုံးဖွံ့ဖြိုးပြီး အပင်ကိုကျန်းစနစ်နဲ့ချွေးချွေးပြီး အရောင်ခြောက်မျိုး အနက် ဘယ်အရောင်နဲ့ကိုက်ညီနေတယ်ဆိုတာကို အရွက်အရောင်တိုင်းကဒ်နဲ့ တိုင်းတာကြည့်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းတာတဲ့အခါ စပါးအရွက်အရောင် တိုင်းကဒ်နဲ့ စပါးရွက်ကို ထိမနေဖို့ သတိပြုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စပါး ၁၀ ရက်အနက် ခြောက်ရွက်ဟာ ကြိခင်းထဲမှာ အမှတ်စဉ် ၃ အရောင်ထက်ဖျော့နေရင်ဖြစ်စေ၊ စပါးစိုက်ခင်းထဲမှာ အမှတ်စဉ် ၄ အရောင်ထက် ဖျော့နေရင်ဖြစ်စေ၊ နိုက်ထရိုဂျင်လိုအပ်နေကြောင်း ဖော်ပြနေလို့ ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာထည့်ပေးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ စပါးပင်ပန်းမပွင့်မီအထိ တစ်ပတ်ကို တစ်ကြိမ် ဒါမှမဟုတ် အပင်ပွားချိန်၊ အပင်ပွားစုချိန်၊ အနှံ့သန္ဓေတည်ချိန်နဲ့ ပန်းစပွင့်ချိန်တွေမှာ တိုင်းတာပြီး နိုက်ထရိုဂျင်လိုအပ်ချက်ပေါ်နေရင် ယူရီးယား ဓာတ်မြေဩဇာထည့်သွင်းပေးဖို့ လိုပါတယ်။

စပါးအရွက်အရောင်တိုင်းကဒ်အသုံးပြုရာမှာ နံနက် ၈ နာရီကနေ ၁၀ နာရီအတွင်း ဒါမှမဟုတ် ညနေ ၂ နာရီကနေ ၄ နာရီ နေသာချိန်အတွင်းမှာ ပုံမှန်တိုင်းတာကြည့်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ မိုးအုံ့နေရင် တိုင်းတာမှုမပြုရပါဘူး။ တိုင်းတာတဲ့အချိန်မှာ နေကာမျက်မှန်တပ်ဆင်တာလည်း မလိုပါ။ ယူရီးယားလိုအပ်မှုပြနေပါက မိုးစပါးမှာ တစ်ကြိမ် ယူရီးယား ၁၅ ပေါင် မှ ၂၀ ပေါင်နှုန်း၊ နွေစပါးမှာ တစ်ကြိမ် ယူရီးယား ၃၀ ပေါင်နှုန်း ထည့်ပေးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာကျွေးတိုင်း နွားချေး၊ မြေဆွေးနဲ့တစ်ညသိပ်ရောနှပ်ပြီးမှ ကျွေးရပါမယ်။ ဒါကြောင့် တောင်သူလယ်သမားတွေအတွက် စပါးရွက်အရောင်တိုင်းကဒ်တွေ ထပ်မံတင်သွင်းပြီး နည်းပညာကို ပြန်လည်အသက်သွင်းဖို့ လိုအပ်နေပါတယ်။

စပါးအရွက်အရောင်တိုင်းကဒ်အသုံးပြုရာမှာ နံနက် ၈ နာရီကနေ ၁၀ နာရီအတွင်း ဒါမှမဟုတ် ညနေ ၂ နာရီကနေ ၄ နာရီ နေသာချိန်အတွင်းမှာ ပုံမှန်တိုင်းတာကြည့်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ကျွေးခြင်းထက် မြေဆွေးနွားချေးနဲ့တစ်ညသိပ်နှပ်ပြီးမှ ငါးကြိမ်ခွဲကျွေးမယ်ဆိုရင် စပါးအထွက်နှုန်း ၂၃ မှ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း၊ ၁၀ တင်းမှ ၁၅ တင်း ပိုထွက်တယ်လို့ သုတေသနရလဒ်က ဆိုပါတယ်။

ဖိလစ်ပိုင်၊ ဂျပန်၊ ဗီယက်နမ်၊ ထိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား စတဲ့နိုင်ငံတွေရဲ့စပါးခင်းမှာ ယူရီးယားသုံးစွဲတဲ့ စနစ်ကို “စပါးပင်ကလိုမှထည့်၊ ဆာမှကျွေး”တဲ့စနစ်ကို ကျင့်သုံးလာကြတဲ့ အတွက် ဓာတ်မြေဩဇာ ဆုံးရှုံးမှုကို ကာကွယ်နိုင်တဲ့အပြင် ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်လည်း လျော့ကျသွားပါတယ်။

(Leaf Color Chart = LCC)ကို အသုံးပြုနိုင်ပါတယ်။ ဒီနည်းပညာဟာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆန်စပါးသုတေသနဌာန (IRRI) က ဖြန့်ဝေထားတဲ့နည်းပညာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၉၂-၁၉၉၃ ခုနှစ်က IRRI နဲ့ မြန်မာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့စီမံကိန်းအရ မြေဆီလွှာပညာရှင် ဒေါက်တာညီညီ (ညွှန်ကြားရေးမှူး)က မြန်မာနိုင်ငံကို ဒီနည်းပညာယူလာခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ စီမံကိန်းကာလသုံးနှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ အဲဒီစီမံကိန်းအရ (LCC Chart) များ တင်သွင်းခဲ့ပြီး မြန်မာပြည်အနှံ့

ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျောညီထွေသည့် သီးနှံမျိုးသစ်များ သုတေသနပြုရန် Controlled Green House တည်ဆောက်

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန ဦးစီးဌာနနှင့် ကမ္ဘာ့ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဗဟိုဌာန (World Vegetable Center) တို့ ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပဲတီစိမ်းသီးနဲ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် “အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဲတီစိမ်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကွန်ရက် တည်ထောင်ခြင်းစီမံကိန်း” ကို ဩစတြေးလျနိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဌာန (ACIAR) ၏ ရန်ပုံငွေ အထောက်အပံ့ဖြင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ဖြစ်စေမည့် ရေငတ်ဒဏ်ခံ၊ အပူဒဏ်ခံနှင့် အအေးဒဏ်ခံနိုင်သည့် သီးနှံမျိုးသစ်များကိုလည်း အဆိုပါ Controlled Green House တွင် လိုအပ်သလို

ထိန်းညှိ၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

Climate Smart Village (CSV) စီမံကိန်း ရေဆင်းစိုက်/သုတ္တံတွင် တောင်သူများ လေ့လာ

ရေဆင်း ဇန်နဝါရီ ၂၉

လူမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအသင်း (CDA)၊ International Institute of Rural Reconstruction (IIRR) နှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် Climate Smart Village (CSV) စီမံကိန်းဧရိယာတစ်ခု ဖြစ်သော ညောင်ဦးမြို့နယ် ထီးပုကျေးရွာများမှ တောင်သူ ၂၀ ဦးပါဝင်သည့် လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် ရေဆင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ရုံးချုပ်သို့ ယနေ့လာရောက်လေ့လာကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးသင်တန်း (၁/၂၀၂၀) ပဲခူးတွင် ဖွင့်လှစ်

ပဲခူး ဖေဖော်ဝါရီ ၄

သိန်း များ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးသင်တန်း (၁/၂၀၂၀) ဖွင့်လှစ်ပွဲကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ပဲခူးမြို့ ၁၀ မိုင် ဘက်စုံ သင်တန်းကျောင်းတွင် ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူး ဦးနိုင်ဦးက ဖွင့်လှစ်အမှာစကားပြောကြားပြီး မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးသည်။

အဆိုပါသင်တန်းသို့ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် ၁၄ ခုနှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ နယ်မြေမှ သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူ ၄၀ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။ သင်တန်းကာလကို ၄.၂.၂၀ မှ ၁၇.၂.၂၀ ရက်အထိ ၁၄ ရက်ပို့ချသွားမည်။

ဖြစ်ပြီး ကော်ဖီ၊ ရော်ဘာ၊ ဆီအုန်း၊ မက္ကဒေးမီးယား၊ မြို့သီးနံ့များနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ငွေစာရင်း၊ သီးနှံကာကွယ်ရေး စသည့် ဘာသာရပ်ရှစ်ခုကို စာတွေ့လက်တွေ့သင်ကြားပို့ချသည်။

သိန်းဖေ

စပါးဇီဝဥယျာဉ်ဌာနမှ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ကွင်းဆင်း စစ်ဆေး

စိုက် ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ နိုင်ကြည်ဝင်းသည် စပါးဇီဝဥယျာဉ်တွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော တီကျစ်စာမြေဆွေးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စပါးခွံဖွဲ့ပြုအခြေပြု ဇီဝမြေဩဇာထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကောက်ရိုးကိုအသုံးပြုပြီး မှိုမွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တာရှည်ခံဖွဲ့နုအသုံးပြုပြီး အာဟာရမြင့်တင်ခြင်း၊ ကောက်ရိုးအသုံးပြုပြီး အာဟာရမြင့်နှုန်းစာတုံးပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ဆန်စက်လည်ပတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရာ သုတေသနပညာရှင်များက ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

တီကျစ်စာမြေဆွေးထုတ်လုပ်ခြင်း များစားသုံးခြင်းဖြင့် ရရှိလာသော လုပ်ငန်းတွင် စပါးစိုက်တောင်သူများ၏ တောင်သူများ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး ဘေးထွက်ပစ္စည်းများ၊ သီးနှံအကြွင်း သီးနှံအထွက်တိုးစေမည့် တီမြေဆွေး အကျန်များ၊ စပါးခွံနှင့်ကောက်ရိုးဆွေး သဘာဝမြေဩဇာသည် အာဟာရဓာတ် များကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြု၍ တီကောင် ပါဝင်မှုမြင့်မားခြင်း၊ သဘာဝမြေဩဇာ

အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် တောင်သူများ အကျိုးအမြတ်ရရှိနိုင်သော လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

တီကျစ်စာမြေဆွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကို တောင်သူများ လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင် ပြီး နည်းပညာအကူအညီများ ရယူလို ပါကလည်း စပါးဇီဝဥယျာဉ်ဌာနမှ သို့ လာရောက်လေ့လာနိုင်သည် သိရသည်။ ကောက်ရိုးကို အသုံးပြုပြီး ကောက်ရိုးမှို၊ ငွေနှင်းမှိုထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မှိုစိုက်ပျိုးပြီး ကျန်ရှိသော ကောက်ရိုးဆွေး ကိုလည်း တီကျစ်စာမြေဆွေးထုတ်လုပ် ခြင်းတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်သည် ဆို၏။

စပါးခွံဖွဲ့ပြုကို ပွားစာအဖြစ် အသုံး ပြုပြီး ဇီဝမြေဩဇာထုတ်လုပ်နိုင်ကာ ပဲ အမျိုးအစားအလိုက် ပဲမြစ်ဖုမြေဩဇာ ထုတ်လုပ်ခြင်း သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဇီဝမြေဩဇာ တွင် ပါဝင်သော အဏုဇီဝသက်ရှိသည် မြေဩဇာကြွယ်ဝစေရုံသာမက သီးနှံ

အထွက်နှုန်းကိုပါ တိုးတက်လာစေ နိုင်သည်။

အေဒီလာမွေးမြူပွားများခြင်းဖြင့် လေထဲမှ နိုက်ထရိုဂျင်ဖမ်းယူပေးမှုကြောင့် မြေဆီဩဇာထက်သန်စေရန် အသုံးပြု နိုင်သည်။ ငါး၊ ကြက်နှင့်နွားများအတွက် တိရစ္ဆာန်စာအဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ ကောက်ရိုးအသုံးပြုပြီး အာဟာရ ပြည့်ဝသော ဖြည့်စွက်နွားစာတုံး ပြုလုပ် ခြင်းသုတေသနပြုလုပ်ခြင်း ဆောင်ရွက် လျက်ရှိရာ အာဟာရမြင့်နှုန်းစာတုံး သည် အမျှင်ဓာတ်ကြွယ်ဝသော အစာကြမ်း တွင် နိုက်ထရိုဂျင်၊ သတ္တုဓာတ်များ၊ ဗီတာမင်ဓာတ်များ၊ ဖြည့်စွက်ထား သောကြောင့် နွားများအတွက် အာဟာရ ပြည့်ဝခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်မှုလွယ်ကူ

ခြင်း၊ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းမှု လွယ်ကူ ခြင်း၊ အသုံးပြုရန် လွယ်ကူခြင်းစသည့် အားသာချက်များ ရှိသည်ဟု သိရသည်။

စပါးဇီဝဥယျာဉ် ဌာနမှ တွင် တာရှည်ခံဖွဲ့နုအသုံးပြုပြီး ပေါ်ဆန်မွေး ဆန်မှုန့်ဖြင့် ပေါင်မုန့်ပြုလုပ်၍ အာဟာရ မြင့်တင်ခြင်းသုတေသနလုပ်ငန်းများလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ငွေနှင်းမှိုမျိုးထုတ်များကို အအေးခန်း သိုလှောင်ကန်တွင် စမ်းသပ်ရာ မှိုပွင့် ကောင်းမွန်စွာ ထွက်ရှိသည် ဆို၏။ ယင်းသုတေသနများကို သက်ဆိုင်ရာ ပညာရှင်များက ရှင်းလင်းတင်ပြကြရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က လိုအပ်သည်များ မှာကြားသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ခြံတာဝန်ခံများအား သုတေသနနည်းပညာရလဒ်များ မျှဝေခြင်း ကွင်းသရုပ်ပြပွဲ ရေဆင်းတွင် ကျင်းပ

ရေဆင်း ဇန်နဝါရီ ၂၀

ရှေ့ပြည် တော်၊ ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်)ရှိ သုတေသန စိုက်ကွင်းများတွင် အဆင့်မြင့်သုတေသနများ ဆောင်ရွက်နေမှုများကို သီးနှံသုတေသနခြံများနှင့် ဒေသသုတေသနခြံများ ၂၅ ခုမှ ခြံတာဝန်ခံများနှင့် သုတေသနပညာရှင်များသို့ သုတေသနနည်းပညာမျှဝေခြင်းကွင်းသရုပ်ပြပွဲကို ယနေ့ ကျင်းပရာ တာဝန်ခံသုတေသန ပညာရှင်များက ရှင်းလင်းပြသကြသည်။

အဆိုပါ ကွင်းသရုပ်ပြပွဲတွင် မြေဆီလွှာ စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာ၊ ပြောင်းဖူး၊ နံစားပြောင်း၊ ဆတ်၊ ဂျုံသီးနံ့များ၏ သုတေသန လုပ်ငန်းများနှင့် ပြောင်းသီးနံ့မျိုးစပ် ပြုလုပ်နေမှု သုတေသနလုပ်ငန်းများနှင့် ငရုတ်သီးနံ့ကြီးထွားမှုနှင့် အထွက်နှုန်း အပေါ် ရေပေးသွင်းခြင်းနှင့် စိုက်ခင်း

ဘောင်ပေါ်တွင် ပလတ်စတစ်ဖုံးအုပ်ခြင်း ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ အပင် အာဟာရဇယားရည်နှင့် တွဲဖက်ကာ ရေပေးသွင်းသည့် ပမာဏအမျိုးမျိုးကို ခရမ်းချဉ်သီးနံ့အပေါ်တွင် စမ်းသပ်ခြင်း စသည်တို့ကိုပြသပြီး မေးမြန်းချက်များကို ပညာရှင်များက ပြန်လည်ဖြေကြား ရှင်းလင်းကြသည်။

စိုက်/သု

သာယာဝတီခရိုင်၊ အုတ်ဖိုမြို့နယ်မှ Climate Change Center (CCC) နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ စွမ်းအားမြှင့်မီးဖို အလုံးရေ ၈၂၃၅ လုံးကို ကျေးရွာအုပ်စု ၁၁ အုပ်စုနှင့် ကျေးရွာခွဲ ၆၃ ရွာသို့ အုတ်ဖိုမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ကျွန် တော်သည် ကျွန်တော်၏ မွေးရပ်ရွာက သင်္ချိုင်းကို ရောက်နေသည်။ ရွာသူသားကို ဘာကိစ္စရောက်နေတာလဲဟု မေးကြမည်ထင်သည်။ ဦးလေး၏အသုဘ နောက်ဆုံးခရီးကို လိုက်ပို့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးလေး၏အလောင်းကို မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်ပြီး၍ လိုက်ပို့သူရွာသူရွာသားတွေ၊ ဆွေမျိုးတွေ သူသားမှ ရွာထဲကိုပြန်သွားကြပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်က သူသားမြေအလွမ်းပြေ လှည့်ပတ်ကြည့်ချင်သည်ပြော၍ ကျွန်တော်ညီဝမ်းကွဲ ထွန်းကြည်နှင့်သူငယ်ချင်း အောင်လှတို့ ကျွန်တော်နှင့်အတူ သူသားထံမှာ ကျန်နေခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော့်အဘိုး၊ အဘွားနှင့်ရွာမိ၊ ရွာဖ ဘုရားဒကာ၊ ကျောင်းဒကာကြီးများ၏ အုတ်ဂူတွေကို တောနင်းရှာဖွေပြီး အလွမ်းပြေ ကြည့်ကြသည်။ ကျွန်တော့်အဘိုး ဦးမောင်မောင်၊ အဘွား ဒေါ်သူဇာတို့၏ အုတ်ဂူတွေသည်လည်း တခြား အုတ်ဂူတွေလိုပင် သူသားအိုကြီးထံမှာ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းများ၊ မြက်ရိုင်းပင်များဖြင့် တောစီးနေသည်။ ဒေသရိုးရာ ယုံကြည်ချက်အရ သူသားကို တောမရှင်းရ၊ လမ်းမဖောက်ရဆိုသည့် အစဉ်အလာအရ သစ်တစ်ပင်တောင် မခုတ်ခွဲကြသည့် အတွက် သူသားအိုကြီးက ဟီးတအောင် တောကြီး ဖြစ်နေသည်။ သစ်တမ်းနှစ် ၁၀၀ ကျော် သစ်ပင်ကြီးများမျိုးစုံပေါက်နေကြသည်။ သူသားရေပံ အိုကြီးကလည်း အမိုးသွပ်တွေဆွေးမြည့်ပြီး

ဒီသပြေပင်ကြီးကို ကားစင်ဟုခေါ်ခဲ့ကြသည့်အကြောင်း က ကွန်မြူနစ်တရားရုံးက သေဒဏ်ပေးသူတွေကို ဒီသပြေပင်ကြီးမှာ ကြိုးတုပ်ပြီး ဓားဖြင့်ခုတ်သတ်သည့် အတွက် ကားစင်သစ်ပင်ဟု ခေါ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကားစင်ဟုသည် ရှေးမြန်မာဘုရင်များ လက်ထက်တော်အခါက ရာဇဝတ်သားကို သေဒဏ် ပေးပါက သူသားက ကားစင်ဟုခေါ်ကြသည့် စင်ပေါ်မှာ ခြေလက်တွေကို ဖြဲကားပြီးရပ်စေသည်။ ကြိုးဖြင့် ချည်နှောင်ထားသည်။ ဘုရင့်အမိန့်တော်က သူသားထုတ် ဓားခုတ်သတ်စေအမိန့်တော်ဟု ဆိုသဖြင့် သူသားကကားစင်ကို တင်ပြီး သတ်သင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်ကိုအစွဲပြုပြီး ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ ကွန်မြူနစ်တရားရုံးက သေဒဏ်ချမှတ်သည့်သူတွေကို ဤသပြေပင်ကြီးမှာ

ဖြစ်လာနေသည့်အချိန်မှာ လူသတ်သမားအောင်ပု ကိုယ်တိုင် ရာဇဝတ်မှုတစ်ခုကို ကျူးလွန်သည်။ ရွာသူဌေးသား စိတ်မနှံ့သူ ကိုလှသန်းကို သတ်မိခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုလှသန်းသည် ရွာသူဌေးသား၊ သူဌေး သမီးအပျိုကြီး သူဌေးမတွေ၏ တစ်ဦးတည်းသော မောင်ဖြစ်သည်။ မြို့ကျောင်းနေဖူးသူဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်စာ စကားရေးနိုင်၊ ဖတ်နိုင်၊ ပြောနိုင်သူဖြစ်သည်။ ငှက်ဖျားပိုးဦးနှောက်ထဲဝင်ပြီး စိတ်နှောက်သွားသည်။ ဝတ်ကောင်းစားလှဝတ်ပြီး ရွာစဉ် လျှောက်သွား နေသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေဝင်ပြီး ဆွမ်းကြွင်း ဟင်းကျန်တောင်းစားသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာက သူဌေးသားစိတ်မနှံ့သူ ဆိုတာကို သိနေကြ၍ ကိုလှသန်းကို ဘယ်သူမျှ ခုခွဲမပေး၊ ထမင်းတောင် ကျွေးလိုက်ကြသေးသည်။

တစ်ခါသားမှာတော့ ကိုလှသန်းသည် ရွာလှေဆိပ်မှာ ကိုယ်လုံးတီးရေကူးနေသည်။ အမျိုးသမီးတွေက အမြင်မတော်၍ ရှက်လှဆိုပြီး မကြည့်ရဲပါဘူး ဖြစ်နေကြသည်။ မကြည့်ရဲလျှင်လည်း မကြည့်ကြနဲ့ပေါ့။ အခုတော့ အရူးလူပျိုကြီး ကိုယ်လုံးတီးရေကူးနေတာကို ချောင်းကမ်းပေါ်က

တစ်လုံးသည် ကိုလှသန်း၏မျက်လုံးကိုထိမှန်ပြီး နစ်မြုပ်သွားလေတော့သည်။

“ဟာ---ထိသွားပြီ၊ မြုပ်သွားပြီ၊ သေပြီ” ချောင်းကမ်းပါးပေါ်ကရပ်ပြီး ဝိုင်းအုံကြည့်နေသူ တွေက အလန့်တကြားအော်ကြသည်။ လေးခွဖြင့် ပစ်နေစဉ်ကတော့ မလုပ်နဲ့၊ မပစ်နဲ့ဟု ဘယ်သူကမျှ မတားခဲ့ကြ၊ မတားတာကအကြောင်းနှစ်ခုကြောင့် ဖြစ်မည်။ တစ်ခုက လူမိုက်အောင်ပုကို ကြောက်၍ မပြောရဲခြင်းဖြစ်မည်။ နောက်တစ်ခုက ရေထဲက ကိုယ်လုံးတီးရေကူးနေသူအရူးက ပြောင်စပ်စပ် လုပ်ပြခြင်း၊ အောင်ပုက အဆက်မပြတ်ပစ်တာကို ကြည့်ကောင်း၍ ကြည့်နေကြခြင်းဖြစ်မည်။

ကိုလှသန်းရေနစ်၍ သေသွားပြီဆိုသည့် သတင်းကိုကြားသည့် သူဌေးမအပျိုကြီးနှစ်ယောက် တို့ လှေဆိပ်ကိုပြေးလာကြည့်ပြီး ပဋ္ဌာမြေလူးအော်ငို ကြသည်။ အဖြစ်ဆိုးလှချည်လား မောင်လေးရဲ့ဆိုပြီး လူးလိမ့်၊ မေ့မြောသွားတော့သည်။ ဤသတင်းကို ကြားသွားသည့် ကွန်မြူနစ်ဗိုလ်သားထွန်းအောင်က အောင်ပုကို သေစားသေစေ အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ကွန်မြူနစ်စနစ်မှာ တရားရုံးမရှိ၊ တရားသူကြီးမရှိ၊ ဥပဒေမရှိ၊ ကွန်မြူနစ်ဗိုလ်၏အမိန့်သည် ဥပဒေပင် ဖြစ်သည်။ အောင်ပုကို ကြိုးတုပ်ပြီး သူသားက သပြေပင်မှာ ဓားဖြင့်ခုတ်သတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အောင်ပုက ငိုပြီးတောင်းပန်သည်။

“ကျွန်တော့်ကို သေနတ်နဲ့ပစ်သတ်ပါ၊ ဓားနဲ့ ခုတ်ရင် တစ်ချက်တည်းနဲ့မသေဘဲ သုံးလေးချက် ခုတ်နေရင် နာမှာစိုးလို့ပါ”

“ငါတို့ပါတီမှာ ကျည်ဆန်မရှိလို့ လူတွေကို သတ်ရင် နင်ပဲဓားနဲ့ခုတ်သတ်နေရတာလေ၊ ခုတ်သတ်ရဲတဲ့သူမရှိဘူး၊ ငါလည်း မခုတ်ရဲဘူး၊ သပြေပင်မှာ ကြိုးနဲ့ချည်ပြီး မီးရှို့သတ်ရမှာပဲ”

ဗိုလ်သားထွန်းအောင်က ပြောသလိုပဲ လုပ်ခဲ့သည်။ အောင်ပုကို သူသားကသပြေပင်မှာ ကြိုးချည်ပြီး ကောက်ရိုးတွေထင်းတွေဝိုင်းပတ်စုပုံကာ အောင်ပုကို မီးရှို့ပြီး သေဒဏ်ပေးသည်။ ဗိုလ်သားထွန်းအောင်က မီးတိုပစ်ခဲ့ပြီး ထားပစ်ခဲ့သည်။ ကြည့်နေသူတွေကလည်း မီးကိုမြင်မိသတ်ရဲ၍ အောင်ပုမီးလောင်နေခြင်းကို ကြည့်နေကြရတော့သည်။ ကြည့်နေသူတွေထဲက တစ်ယောက်က မှတ်ချက်ချ ပြောသည်။

“အောင်ပုရေ---ဓားနဲ့ခုတ်ခိုင်းတာကမှ သက်သာဦးမယ်ကွာ”

ဟို---လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်က ကျွန်တော်တို့ ရွာသမိုင်းကို ရိုင်းစေခဲ့သည့် သူသား ထဲက သပြေပင်ကြီးကို တွေ့ပါသည်။ ညောင်မျိုးထား ၍ ညောင်ပင်ကြီးလိုဖြစ်နေသည်။ သေသေချာချာ ကြည့်တော့မှ ညောင်ရွက်တွေနှင့်အတူရောနေသည့် သပြေပင်ကြီးတွေကို တွေ့နိုင်ပါသေးသည်။ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ဆိုသည့် ကာလယန္တရားက အရာရာကို တိုက်စားဝါးမျိုးခဲ့ပါလားဟု တွေးမိပါသည်။ ■

သံမှိုကျွတ်ပြုတ်၍ လေတိုက်တိုင်း တပျမ်းပျမ်း အသံမြည်နေသည်။ ကြမ်းခင်းတွေကျိုးပဲ့ပေါက်ပြဲ နေသည်။ အကာပျဉ်တွေ ခြအုံတက်ပြီး တချို့ ပြုတ်ကျနေသည်။ ဇရပ်ကြီးတစ်ဆောင်လုံးကလည်း အိုမင်းလှပြီဖြစ်၍ စောင်းရွဲ့နေသည်။

ဒေသရိုးရာအစဉ်အလာအရ သူသားကို တောမရှင်းရ၊ သစ်ပင်မခုတ်ရ၊ မပြုပြင်ရဆိုသည့် စည်းကမ်းအရ ရှင်သန်နေဦးမည့် သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင် ကို သတ်ရလာသည်။ ကျွန်တော့်အဘိုး၊ အဘွားတို့၏ အုတ်ဂူများနှင့် အဘိုး ဦးလှဖေ၊ အဘွား ဒေါ်ရွှေသီ၊ ကျောင်းဆရာကြီး ဦးစံရွှေ၊ ဦးလှအေးတို့ အုတ်ဂူများကို ကြည့်ပြီးဖြစ်၍ ကျွန်တော်သတ်ရ လာသည့် သစ်ပင်ကို ကြည့်ချင်စိတ်ဖြစ်လာသည်။ ဒေသခံနှစ်ယောက်ကို မေးကြည့်ရသည်။

“ငါတို့ငယ်ငယ်က ကားစင်လို့ခေါ်တဲ့ သပြေပင် ကြီးရှိသေးလားကွ”

“ရှိတာပေါ့ကွ၊ သပြေပင်ရုပ်မပေါ်တော့ဘူး၊ ညောင်မျိုးလို့ ညောင်ပင်လိုဖြစ်နေပြီ၊ ဟိုတုန်းကလို ကွင်းအစပ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ သူသားက ကျယ်လာလို့ သူသားအတွင်းကို ရောက်နေပြီ၊ ဟောဟို ရှေ့နားမှာ”

ကျွန်တော့်ညီကတော့ ငယ်သူဖြစ်၍ သူသားမှာ ကားစင်ဟု ခေါ်ခဲ့ ကြသည် သပြေပင်ကြီး အကြောင်းကိုမသိသူဖြစ်သည်။ သူငယ်ချင်း ကိုအောင်လှကတော့ ဒီရွာ၏သမိုင်းကိုရိုင်းစေခဲ့သည့် သပြေပင်ကြီးအကြောင်းကို သိသူဖြစ်သည်။

ကြိုးဖြင့်ကပ်ချည်ပြီး ဓားဖြင့် ခုတ်သတ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

လူသတ်မှု၊ မုဒိမ်းမှု၊ ဓားပြမှုစသည့်ရာဇဝတ်မှု များကိုသာမက ကွန်မြူနစ်ပါတီတွင်း အကွဲအပြဲတွေ ဖြစ်လာသည့်အခါ ဖြုတ်ထုတ်သတ်စီမံချက်အရ သေဒဏ်ပေးခံရသည့် ပါတီခေါင်းဆောင်တွေကို လည်း ဒီသပြေပင်ကြီးမှာပင် ကြိုးတုပ်ကာ ဓားဖြင့် ခုတ်သတ်ခဲ့၍ ကားစင်သပြေပင်ဟု ခေါ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အာဏာပိုင်အဖွဲ့က အသုံးပြုသည့် လက်စွဲတော်ပါးကွက်အာဏာသား အရူးအမူးရွာလူမိုက် အောင်ပုက ရာဇဝတ်သားတွေကို ဓားဖြင့်ခုတ်သတ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်တွေ တန်ခိုးထွားချိန်ဖြစ်လို့ ပါးကွက်အာဏာသားအောင်ပု ကိုပါ ကြောက်နေခဲ့ကြရသည်။ အောင်ပုသည် လူတွေကို ဓားခုတ်ပြီးသတ်နေရသူဖြစ်၍ လက်မရွံ့သူ ဖြစ်သည်။ တစ်ရွာလုံးက အောင်ပုကို ကြောက်နေကြ ရသည်။ အရက်ပုန်းရောင်းသည့် အိမ်ကလည်း အောင်ပုကို အခမဲ့အရက်သောက်ခိုင်းနေရသည်။ ထိုခေတ်ကိုပြန်တွေးကြည့်လိုက်လျှင် တောခိုလာကြ ပြီး ထင်ရာစိုင်းနေကြသည့် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ခေါင်းဆောင်တွေရယ်၊ သူတို့တရားဥပဒေရယ်၊ လက်မရွံ့ပါးကွက် လူသတ်သမား အောင်ပုရယ်၊ ကားစင်ဟု ခေါ်ခဲ့ ကြသည့် သူသားအစပ်က သပြေပင်ကြီးရယ်ကို သတ်ရကြသည်။

ကွန်မြူနစ်ပါတီမီးစာကုန်၊ ဆီခန်း၍ ဖယိုဖရဲ

ရပ်ပြီး ဝိုင်းကြည့်နေကြသည်။ ရှက်လှချည်ရဲ့၊ မကြည့်ပုံပါဘူးပြောပြီး ကြည့်နေကြသည်။

ထိုသတင်းကိုကြားသည့် လူမိုက်အရူး၊ အမူး လူသတ်သမား အောင်ပုရောက်လာပြီး ကိုယ်လုံးတီး ရေကူးနေသည့် ကိုလှသန်းကို ကမ်းပေါ်မှနေပြီး လေးခွဖြင့်ပစ်သည်။ ကိုလှသန်းကလည်း အောင်ပု၏ ပစ်ချက်တွေကို ရှောင်တိမ်းနိုင်ကြောင်း ရေထဲက ပြောင်စပ်စပ်လုပ်ပြနေသည်။ အောင်ပု၏ အဆက်မပြတ်ပစ်လွှတ်နေသည့် လောက်စာသီး

၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်း ဖွင့်လှစ်

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ငွေစာရင်းဌာနနှင့် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်း ဖွင့်ပွဲကို ယနေ့နံနက် ၁၀ နာရီက နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၄၃ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးလှမြင့်အောင်နှင့် ဌာနခွဲများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ သင်တန်းဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူ ၅၀ ဦး တက်ရောက်ကြပြီး ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အမှာစကားပြောကြားသည်။

ယနေ့ဖွင့်လှစ်သည့် ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းသည် ၇ ကြိမ်မြောက်ဖြစ်ပြီး သင်တန်းကာလ လေးရက်အတွင်း ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဥပဒေနည်းဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ညွှန်ကြားချက်များ အပါအဝင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာများ ဆွေးနွေးပို့ချသည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

ပြသိန်း

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး ပန်းပွင့်

အင်ဒို နီးရှားနိုင်ငံ သစ်တောများထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သားများက သူတို့သည် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးပန်းပွင့်ကြီးတစ်ပွင့်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည်ဟု ပါဒန်းမြို့ ဘလွန်းဘတ်သတင်းတစ်ပုဒ်တွင် ဖော်ပြထား၏။ အနီရောင်ရှိသော ၎င်းပန်းပွင့်ကြီး၏ ပွင့်လွှာများတွင် အဖြူရောင်အစက်အပြောက်များပါရှိပြီး ၎င်းပန်းပွင့်ကို “ရာဖယ်လ်ရှား”ဟု ခေါ်တွင်ကြောင်း သိရသည်။

ယခုတွေ့ရှိလိုက်ရသော ပန်းပွင့်ကြီးသည် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းက အနောက်ဆူမာတြာကျွန်းတွင် တွေ့ခဲ့ရသည့် အပွင့်အလျား ၁၀၇ စင်တီမီတာရှိသော အလားတူပန်းပွင့်မျိုးထက် ပိုကြီး၏။ ၎င်းပန်းပွင့်ကြီး အစွမ်းကုန်ပွင့်သည့်အချိန်ကာလမှာ ခုနစ်ရက်ခန့်သာ ရှိပြီးနောက် ညှိုးကျ၊ ကြေပျက်သွားသည် ဟု သိရသည်။

၁၉ ရာစုတွင် အင်ဒိုနီးရှား သစ်တောများတွင် ဗြိတိသျှလူမျိုး စတင်မိဖိုရာဖယ်လ်ဆိုသူက ဦးစွာ တွေ့ရှိခဲ့သည်ကို အစွဲပြု၍ “ရာဖယ်လ်ရှား” ဟု အမည်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုပန်းပွင့်ကြီးကိုလည်း အနောက်ဆူမာတြာကျွန်း၌ပင် တွေ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ပန်းပွင့်ကြီး၏ အပွင့်အလျားမှာ ၁၁၁ စင်တီမီတာရှိ၏။ (စတီရီယိုတိုင်းမ် ၄.၁.၂၀၂၀)

စိုက်ပျိုးမြေအလွန်ရှား၍ အဆောက်အဦတွင်း စိုက်ပျိုး

လူ တို့သည် ဘဝရှင်သန်ရေးအတွက် အစားအစာများကို နေ့စဉ်စားနေကြရ၏။ အစားအစာများကို မြေကြီးပေါ်နှင့် ရေထဲမှသာ ရကြ၏။ မြေကြီးရှိလျှင် အစားအစာများကို မြေကြီးပေါ်၌ သွားလာနေသည့် တိရစ္ဆာန်များမှ လည်းကောင်း၊ မြေပေါ်၌ စိုက်ပျိုးထားသော အပင်များမှလည်းကောင်း၊ မြေပေါ်၌ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်နေသော အပင်များမှလည်းကောင်း ရကြ၏။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့လူဦးရေသည် အဆမတန်များပြားလာ၏။ အထူးသဖြင့် မြို့ပြလူဦးရေသည် အလွန်များလာနေ၏။ အချို့နိုင်ငံငယ်များတွင် များလာသော လူဦးရေကြောင့် မြေကြီးအလွန်ရှားလာ၏။ အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေသည် အလွန်ရှားလာ၏။ ဥပမာ-စင်ကာပူ၊ ဟောင်ကောင်၊ မကာအို။

စိုက်ပျိုးမြေရှား၍ စိုက်ပျိုးပင်များကို မစိုက်နိုင်သောနိုင်ငံများသည် ပြည်ပနိုင်ငံများမှ စားသုံးရန် အသီးအရွက်များ၊ ကောက်ပဲသီးနှံများ၊ အသားများစသည်တို့ကို ဝယ်ယူနေကြရ၏။

ယခုအခါ-ရာသီဥတုကလည်း ပြောင်းလဲလာနေသည့်အတွက် စိုက်ပျိုးခင်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးပင်များမှ အသီးအရွက်များ အထွက်နည်းခြင်းများ ရှိလာရာ ရုက္ခဗေဒပညာရှင်အချို့သည် အဆောက်အဦတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကို သုတေသနလုပ်၍ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးလာကြရာ အောင်မြင်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်လာပြီဟု သိရသည်။

စင်ကာပူမှ ရုက္ခဗေဒပညာရှင် ဗီးရားဆီကာရန် (၅၈ နှစ်)သည် လွန်ခဲ့သည့်ရှစ်နှစ်ခန့်မှစ၍ အဆောက်အဦအတွင်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်များ ဖြစ်ထွန်းရေးကို စမ်းသပ်မှုများပြုလုပ်လာခဲ့ရာ ယခုအခါ အောင်မြင်မှုကိုရရှိလာပြီး ဗာတီဗီဂီးစ်ကုမ္ပဏီကို ထူထောင်၍ စတုရန်းမီတာ ၁၆၀ ကျယ်ဝန်းသော အဆောက်အဦအတွင်း၌ စိုက်ပျိုးစင်ခြောက်ထပ်ရှိသည့် စင်ပေါင်း ၂၈ စင်တွင် အသီးအရွက်ပင်များကို စိုက်ပျိုးလျက် ရှိ၏။ (ပုံ)

အခန်းတွင်းရှိ လေထုစိုထိုင်းဆကိုလည်း ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကိုသာ ရှိအောင်ပြုလုပ်ထားတယ်”ဟု ပညာရှင် ဗီးရားက ပြောသည်။ သူ၏စိုက်ပင်များတွင် ဟင်းနုနယ်ရွက်၊ ဆလတ်ရွက်၊ ပန်းဂေါ်ဖီစိမ်းစသော အပင်ငယ်များအပါအဝင် လူတို့နေ့စဉ် အစားများသည့် ဟင်းရွက်ပင်များကို စိုက်ပျိုးထား၏။ သူသည် သူ၏အပင်များကို ဓာတ်မြေဩဇာမကျွေး၊ ပိုးသတ်ဆေးမဖျန်းဟု သိရသည်။

“အပင်တွေဟာ နေရောင်ခြည် လိုတယ်၊ ဒါကြောင့် နေရောင်ခြည်အစား ဖြူနီ၊ ပြာရောင်စုံမီး (လျှပ်စစ်မီး)တွေကို သုံးတယ်။ အပူချိန်ကိုလည်း ၂၃ ဒီဂရီ ဆဲလ်စီးယပ်စ်နဲ့ ၂၅ ဒီဂရီဆဲလ်စီးယပ်စ် အကြားရှိအောင် ပြုလုပ်ထားတယ်။

သူ၏ အဆောက်အဦတွင်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို မြေဟက်တာ ၂ ဟက်တာပေါ်ရှိ အဆောက်အဦအတွင်း စိုက်ပျိုးပြီး တစ်နေ့လျှင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးစုံ သုံးတန်မှတစ်တန်အထိထွက်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိ၏။ (စတီရီယိုတိုင်းမ် ၁၉.၁၂.၁၉)

ငှက်ကျား ကောင်ရေများစွာတွေ့ ငှက်ချစ်သူများ ပျော်ရွှင်

ကျွန်ုပ် တွင် ငှက်ချစ်သူအများဆုံးရှိရာနိုင်ငံကို ပြပါဟုပြောလာလျှင် စင်ကာပူနိုင်ငံကိုပြရမည်ဖြစ်၏။ စင်ကာပူနိုင်ငံသားများသည် ငှက်များကို အလွန်ချစ်ကြ၏။

၂၀၁၉ နိုဝင်ဘာလဆန်းပိုင်း၌ ငှက်ချစ်သူတစ်ဦးသည် ညနေ နေဝင်ကာစက စင်ကာပူ၏ သဘာဝဥယျာဉ် တစ်ခုတွင် တေးဆိုငှက်တစ်မျိုးဖြစ်သော ပစ်တား (pitta) ငှက်တစ်ကောင်ကို တွေ့လိုက်ရသဖြင့် ဓာတ်ပုံရိုက်ယူလိုက်၏။ ၎င်းငှက်မျိုးကို စင်ကာပူတွင် ရှေးက မတွေ့ဖူးပါဟု ငှက်ချစ်သူများက ပြောကြသည်။

သဘာဝဥယျာဉ်များသို့သွား၍ ရှားပါးငှက်များကို လိုက်လံရှာဖွေကြ၏။ အဆိုပါ “ပစ်တား”ငှက်မျိုးကို မလေးရှား (သို့မဟုတ်) အင်ဒိုနီးရှားသစ်တောများထဲတွင်သာ တွေ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

၂၀၁၉ ဒီဇင်ဘာလကုန်တစ်ရက်တွင်လည်း အာရှငှက်ကျားအုပ်ကြီးတစ်အုပ်ကို စင်ကာပူစိန့်ကျွန်းပေါ်နှင့် ချန်ဂီဒေသတစ်ဝိုက်တွင် ငှက်ချစ်သူများ တွေ့လိုက်ရရာ ငှက်ချစ်သူများသည်

ဓာတ်ပုံများရိုက်ယူခြင်း၊ ဗီဒီယိုရိုက်ကူးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ကြ၏။

ဤမျှများသော အာရှငှက်ကျားအုပ်ကြီးကို ရှေးကမမြင်ဖူးပါဟု၍ ဝါရင့်ငှက်ချစ်သူတစ်ဦးက ပြော၏။

ငှက်ချစ်သူတစ်ဦးက ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် အဆိုပါငှက်ကျားများ စားလေ့ရှိသည့် ခရုငယ်များသည် ရှားပါးလာပုံရသောကြောင့် အာရှငှက်ကျားများသည် ယခင်က ၎င်းတို့ကျက်စားလေ့ရှိသော မဲခေါင်မြစ်နှင့်ချာအိုဖရားမြစ်များရှိ မြေနိမ့်ချိုင့်ဝှမ်းဒေသမှ အစာပေါများရာ ဒေသများသို့ အုပ်စုလိုက် ရွှေ့ပြောင်းလာပုံရသည်ဟု ထင်မြင်ချက်ပေး၏။ (စတီရီယိုတိုင်းမ် ၉.၁၁.၁၉ နှင့် ၂၄.၁၂.၁၉)

တွင် ကော်ဖီစေ့များကို အများဆုံး ထုတ်လုပ်၍ ကမ္ဘာ့အများဆုံး တင်ပို့ ရောင်းချနေသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်လာ၏။ ဗီယက်နမ်ကိုဖြတ်ကျော်တက်ရန် အိန္ဒိယနိုင်ငံက ကြိုးစားနေသည်ဟုလည်း ဘလွန်းဘတ်သတင်းဌာနမှ သတင်း ရေးသားထားသည်။

အများဆုံးသောက်သူများ ဖြစ်လာနေပြီဟု ဖော်ပြထားသည်။ အသင့် သောက် ကော်ဖီကို ဖျော်သောက်ရာ၌ လွယ်လွယ်ကူကူ ရှိသောကြောင့် လူတန်းစားမရွေး သောက်သုံးလာခြင်းဖြစ်၏။

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် အဆင်သင့် သောက်၍ရသော ကော်ဖီများကို အာရှတိုက်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရောင်းချနိုင်ရန် ကြိုးစားနေ၏။ အာရှတိုက်တွင် တစ်နှစ် ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းတိုး၍ ထုတ်လုပ်ရောင်းချရန် ကြိုးစားနေ၏။ လန်ဒန်မြို့ရှိ နိုင်ငံတကာကော်ဖီအဖွဲ့၏ သတင်းတစ်ပုဒ်တွင် အာရှတိုက် သားများသည် ကမ္ဘာတွင် ကော်ဖီ

ဗီယက်နမ်သည် အသင့်သောက် ကော်ဖီများကို ဈေးမများဘဲ ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် အသင့်သောက်ကော်ဖီ ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဗီယက်နမ်မှပုဂ္ဂလိကပိုင်ကော်ဖီ ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုသည် ကမ္ဘာကျော် နက်စ်တယ်လ်ကော်ဖီကုမ္ပဏီကြီးကိုပင် ယှဉ်ပြိုင်၍ အသင့်သောက်သုံး၍ရသော

ခြေလှမ်းသွက်လာမည့် ဗီယက်နမ်ကော်ဖီလုပ်ငန်း

ကျွန်ုပ်တို့ သွားသောအတွက် ဆယ်စုနှစ်များစွာတိုင်အောင် ကော်ဖီပင်များကို စိုက်ပျိုးပြီး ကော်ဖီစေ့များကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ ရောင်းချနေရသော ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာကျော်ကော်ဖီကုမ္ပဏီကြီး နက်စ်တယ်လ်နှင့် အာရှတိုက်မှ ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီများကို အစီလိုက်ရန် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ ခြေလှမ်းများကို ချဲ့ထွင်တော့မည်ဟု ဟိုချီမင်းမြို့ရှိ ဘလွန်းဘတ်သတင်းဌာနက သတင်းရေးသားလိုက်သည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာတွင်ရေခဲထည့်၍ အသင့်သောက်ကော်ဖီများကို ထုတ်လုပ် ရောင်းချနေကြ၏။ ဗီယက်နမ်သည် လူကြိုက်များသော ရိုဘတ်စတားကော်ဖီစေ့များကိုသာ တင်ပို့ရောင်းချလာခဲ့ရာ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ဦးမှစ၍ ကော်ဖီစေ့များ

အစား ကော်ဖီစေ့များကို ကြိုတင်ပြီး ကော်ဖီမှုန့်များကိုသာ အများဆုံးတင်ပို့ ရောင်းချသွားရန် စီစဉ်နေပြီဟု သိရ၏။ ဤသို့ပြုလုပ်ရောင်းချခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး အရ ပို၍တွက်ချက်မည်ဟု သိရသည်။ ယခုအခါ၌ ဗီယက်နမ်သည် ကမ္ဘာ

တောင်သူလယ်သမားများအား ပုံစံ ၇ ကို ၉၈ ဒဿမ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းထုတ်ပေးပြီးဖြစ် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ၂၇ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၀

ဗဟို လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ၂၇ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးကို ယနေ့ညနေပိုင်းက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ အစည်းအဝေးသို့ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်နှင့် ဗဟို လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဝင်များ စုံညီစွာ တက်ရောက် ဆွေးနွေးကြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက အမှာစကား ပြောကြားရာတွင် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းအသုံးပြုဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် မြို့ရွာများတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာမှု၊ စက်ရုံ အလုပ်ရုံများတိုးချဲ့ဆောက်လုပ်မှုကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ ကုန်ထုတ်ဖွယ်အား တိုးတက်မြင့်မားမှုများရှိလာသလို လျော့နည်းဆုံးရှုံးသွားသည့် လယ်ယာမြေ များအတွက် အစားထိုးဖော်ထုတ်နိုင်ရေး အတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ မှ စိုက်ပျိုးမှု တည်ငြိမ်မှုရှိလာသော မြေများကို လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲ ခြင်းဆိုင်ရာများကို ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အနေဖြင့် သီးနှံပြောင်းလဲ စိုက်ပျိုးခွင့်တင်ပြလာခြင်းများကို အဓိက စားသုံးသီးနှံဖြစ်သည့် ဆန်စပါးဖူလုံမှုကို ထိခိုက်မှုမရှိလျှင် စိစစ်ပြီး ဥပဒေနှင့်အညီ

ခွင့်ပြုပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လယ်ယာ မြေဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီတွင် ဆွေးနွေးပြီး ဖြစ်ရာ ယခင်လယ်ယာမြေဥပဒေ၏ ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သောပုဒ်မများကို ပြင်ဆင်နိုင် တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ် များ၊ ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ရေးကိစ္စရပ်များအတွက် ကြန့်ကြာမှုမရှိစေဘဲ အထောက်အကူပြု

နိုင်ရေးတို့အတွက် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံ ခန့်ခွဲမှုအစည်းအဝေးများမှ တစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိကြောင်း ပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်နိုင်ဦးက အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည့် အကြောင်းအရာများအလိုက် တင်ပြရာ အစည်းအဝေးတက်ရောက်လာသူများ က ကမ္ဘာ့အလိုက် ဆွေးနွေးကြသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေ အား ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၃၁ ရက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းပြီး စတင်ကျင့်သုံး၍ ၂၀၁၃ ခုနှစ် တွင် တောင်သူလယ်သမားများသို့ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ်ပုံစံ ၇ များ ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် စီမံကိန်း စတင်အကောင်အထည်ဖော်စဉ်က ဧရိယာပေါင်း ၂၈၁၂၅၇၃၅ ဧကဖြစ်ပြီး ဦးပိုင်ပေါင်းမှာ ၁၀၅၅၄၃၂၆ ခန့်မှန်း လျာထားခဲ့ကြောင်း၊ အဆိုပါလျာထားချက် အရ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက်အထိ

ပုံစံ ၇ ပေးအပ်နိုင်မှုမှာ ၂၅၄၅၁၅၀၈ ဧက၊ ဦးပိုင်ပေါင်း ၉၉၁၆၇၆၂ ဖြစ်၍ ၉၃ ဒဿမ ၉၆ ရာခိုင်နှုန်းပေးအပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ယခုအခါလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန် ကောင်းစွာရရှိခဲ့ပြီး ထုတ်ပေးရန် ကျန်ရှိနေ သည့် ဧရိယာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရာ ၌ ၂၀၁၃ ခုနှစ် စတင်လျာထားစဉ်က မြေပြင်၌ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုရှိနေသော် လည်း တည်ဆဲဥပဒေများအရ ပုံစံ ၇ ထုတ်ပေးခြင်းမရှိနိုင်သော သစ်တောမြေများ၊ စားကျက်မြေများ၊ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ၊ အခြားမြေများနှင့် လုံခြုံရေး ကန်သတ်ချက် ရှိပြီး ယနေ့တိုင် သွားရောက်ကွင်းဆင်း တိုင်းတာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိသေးသည့် မြေများပါရှိနေကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရသဖြင့် အဆိုပါမြေများအား ဖယ်ထုတ်လိုက်ပါက လက်ရှိအနေအထားအရ ပုံစံ ၇ အမှန် ထုတ်ပေးနိုင်မည့်ဧရိယာမှာ ၂၅၈၄၃၇၄၈ ဧကသာဖြစ်ပြီး ဦးပိုင်ပေါင်း ၁၀၀၈၈၁၃၈ ဖြစ်ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရသဖြင့် ယခုအခြေ အနေ၌ တောင်သူလယ်သမားများသို့ ပုံစံ ၇ ထုတ်ပေးပြီးစီးသည့်အခြေအနေမှာ ၉၈ ဒဿမ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ဖြစ်မည့် အခြေ အနေဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

TOT Training for Climate Smart Agriculture, Conservation Agriculture, SRI, IPM and Homemade Pesticides သင်တန်းဖွင့်ပွဲ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျင်းပ

မုံရွာ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၀

TOT Training for Climate Smart Agriculture, Conservation Agriculture, SRI, IPM and Homemade Pesticides သင်တန်းဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူးရုံး၊ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ဖွင့်လှစ်ရာ တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးဝင်းလှိုင်ဦးက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပြီး စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင် ဦးသိန်းဆု (တွဲဖက်ပါမောက္ခ-ငြိမ်း)၊ ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေး တက္ကသိုလ်က ပြောင်းလဲလာသည့်ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော သီးနှံ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊ ပျိုးသက်နုကောက်ကွက်ကြိုစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊ ဘက်စုံပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်းစနစ်နှင့် သဘာဝပိုးသတ်ဆေးပြုလုပ်သုံးစွဲနည်း ဘာသာရပ်များကို စာတွေ့လက်တွေ့သင်ကြားပို့ချသည်။

အဆိုပါ သင်တန်း သို့ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ တိုင်းဒေသကြီး/ ခရိုင်/မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးရုံးများမှ စိုက်ပျိုး ပညာပေးဝန်ထမ်းများ တက်ရောက်ကြပြီး သင်တန်းမှအတွေ့အကြုံနှင့် နည်းပညာ များကို ဝန်ထမ်းများနှင့် တောင်သူများ ထံသို့ ဆက်လက်ဖြန့်ဖြူးပေးမည်ဟု သိရသည်။ **ကျော်စွာ**

Japan-Myanmar Cooperation Dialogue for the Development of Agriculture and Food Industry (Official Level Meeting) နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပ

နှမ်း၊ ကြံ၊ အထွတ်ပြောင်း၊ ခရမ်းချဉ်၊ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ ပန်းမုန့်လ၊ ငရုတ်ပွ၊ နို့စားနွားနှင့် ငါးငွေ့ပြုပြင်လုပ်ငန်းများ ငွားငွေး

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂၀

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ Japan-Myanmar Cooperation Dialogue for the Development of Agriculture and Food Industry (Official Level Meeting) အစည်းအဝေးကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက နေပြည်တော်ရှိ Park Royal Hotel ၌ ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးကျော်မင်းဦး တက်ရောက်၍ အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားသည်။

မြန်မာ-ဂျပန် နှစ်နိုင်ငံအစိုးရ အချင်းချင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ အကြားပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အခွင့် အလမ်းများနှင့် အထောက်အပံ့အကူအညီ ပေးမည့် အစီအစဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှစ်နိုင်ငံဝန်ကြီးဌာန ဆွေးနွေးပွဲများအဖြစ် Japan-Myanmar Cooperation Dialogue for the Development of Agriculture and Food Industry (Official Level Meeting) အစည်း အဝေးကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစတင်ကျင်းပခဲ့ရာ ယနေ့ဆွေးနွေးပွဲသည် ခြောက်ကြိမ်မြောက် ဖြစ်ပြီး ဆွေးနွေးပွဲတွင် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဦးစီးဌာနများ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော Food Value

Chain ဆိုင်ရာ လယ်ယာကဏ္ဍသီးနှံများ ဖြစ်သည့် နှမ်း၊ ကြံ၊ အထွတ်ပြောင်း၊ ခရမ်းချဉ်၊ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ ပန်းမုန့်လ၊ ငရုတ်ပွ များနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍများဖြစ်သည့် နို့စားနွားနှင့်ငါးငွေ့ပြုပြင်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း များ၊ ယခင်ရေးဆွဲခဲ့သော Food Value Chain Roadmap အရ ဆောင်ရွက်ထားရှိ မှုများနှင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အခြေအနေ များနှင့် အခက်အခဲများကို ဆွေးနွေး ကြသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ ငါးနှစ်တာ ရေးဆွဲခဲ့သော Food Value Chain Roadmap အရ စီမံကိန်းကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မှော်ဘီမြို့နယ်နှင့်

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ကလေးမြို့နယ် တို့တွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ထားသည်ဟု သိရသည်။

အဆိုပါဆွေးနွေးပွဲသို့ အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်နှင့်အတူ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဂျပန်နိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး Mr.KITADA Hiromichi (မစ္စတာ ကိတဒါဟိရိုမိချိ)၊ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဂျပန် သံရုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ အသီးသီးမှ တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက် ကြသည်။ **MOALI ပြန်ကြားရေး**

ကရင်ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေး ဆွေးနွေးပွဲ အခမ်းအနား ဘားအံမြို့နယ် တော်ဝင်ရတနာဟိုတယ်၌ ကျင်းပ

ဘားအံ ဖေဖော်ဝါရီ ၇

ကရင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့နှင့် Japan External Trade Organization (JETRO) တို့ပူးပေါင်း၍ သစ်သီးဝလံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ပန်းမန်နှင့်စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍဆွေးနွေးပွဲ အခမ်းအနားကို

ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက တော်ဝင် ရတနာဟိုတယ်၌ ကျင်းပရာ ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးစောမြင့်ဦးနှင့် ဝန်ကြီးများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့် ဌာန ဆိုင်ရာများ တက်ရောက်ကြသည်။ အခမ်းအနားတွင် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်က အဖွင့်

အမှာစကားပြောကြားပြီး JETRO ရန်ကုန်ရုံးမှ Mr.Kazufumi Tanaka (Managing Director)၊ Mr.Yoshiki Amano (Manager, Miyoshi Myanmar Horticulture Company) နှင့် ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်တို့က ရှင်းလင်းတင်ပြကြပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် ပန်းမန်စိုက် တောင်သူ စေ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

မိုးစန္ဒာလင်း

မြန်မာ GAP အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ပေးအပ်ပွဲ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးရုံးအစည်းအဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပ

ဘားအံ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

ကရင် ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန မြန်မာ GAP အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ပေးအပ်ပွဲကို ဖေဖော်ဝါရီ ၁၁ ရက် မွန်းလွဲ ၂ နာရီက ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဦးစီးမှူးရုံးတွင် ကျင်းပရာ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်က အမှာစကားပြောကြားပြီး ဒုတိယ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းလှိုင်က မြန်မာ GAP နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်း တင်ပြကာ လှိုင်းဆွဲမြို့နယ်၊ ထီလုံကျေးရွာမှ ကျွဲကောစိုက်စံပြတောင်သူ ဦးခွန်ပြည့်ဖြိုးအောင်နှင့် လှိုင်းဆွဲမြို့နယ် ကြာအင်းကျေးရွာမှ စပါးစိုက်စံပြ တောင်သူ ဒေါ်စမ်းသွင်တို့အား ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းလွှာပေးအပ်သည်။ (ပုံ)

မိုးစန္ဒာလင်း

သဘာဝမြေဩဇာပညာပေးရန် မြေဆွေးကျင်း ၅၀ ပြုလုပ်

စလင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၁၀

ယနေ့ ခေတ်တွင် တစ်သီးစား၊ နှစ်သီးစားသာမက သီးထပ်သီးညှပ် စိုက်နည်းစနစ်များဖြင့် တစ်ကေအထွက်တိုးစေရန် ဓာတုဓာတ်မြေ သြဇာများကို နည်းစနစ်တကျမရှိဘဲ တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုလာကြရာ မြေဆီလွှာပျက်စီးခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်း၊ ဓာတုဓာတ်ကြွင်းအန္တရာယ်နှင့် အခြားဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို နောက်ဆက်တွဲ ခံစားလာကြရသည်။

ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာများကို ကုစားဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့်နည်းလမ်း ကောင်းတစ်ခုအနေဖြင့် မကွေးတိုင်းဒေသ ကြီး၊ မင်းဘူးခရိုင်၊ စလင်းမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက သီးနှံဘေးထွက် ပစ္စည်းများနှင့် တိရစ္ဆာန်စွန့်ပစ်အညစ် အကြေးများအသုံးပြု၍ ဆွေးမြည့်လွယ် သော သဘာဝမြေဆွေးကျင်းများ ပြုလုပ် ကာ တောင်သူများအား အသိပညာပေး ကွင်းသရုပ်ပြသခြင်းများ ဆောင်ရွက် လျက် ရှိသည်။

နောက် အဏုဇီဝဗျော်ရည် (EM) တစ်လီတာ၊ တင်လဲရည် လေးလီတာ၊ ရေ ၉၅ လီတာအချိုးကျရောစပ်ပြီး ဖျန်းပေးပါ တယ်။ အဲဒီနည်းအတိုင်း ကျင်းပြည့်သည် အထိ ခြောက်လွှာပြုလုပ်ရပါတယ်။ ပြုလုပ်ပြီး မြေဆွေးကျင်းကို လေလုံအောင် ထားကာ အစိုဓာတ်မပျက်စေရန် ၁၅ ရက် တစ်ကြိမ် ရေဖျန်းပေးပြီး ရက် ၉၀ ပြည့်လျှင် အသုံးပြုလို့ရတဲ့ သဘာဝမြေဆွေး ရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်” ဟု မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးမှူး ဦးမြင့်လင်းက ရှင်းပြသည်။

မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် သဘာဝမြေဆွေးကျင်း ၅၀ ပြုလုပ်ထားပြီး ယခုနှစ် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးရာသီချိန်တွင် သဘာဝမြေဩဇာအသုံးပြုစိုက်ခင်း၌ တောင်သူအသိပညာပေးကွင်းသရုပ်ပြပွဲ များ ကျင်းပသွားမည် ဖြစ်သည်။

စိုးမိုးသူ (စလင်း)

မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနပညာရှင်များနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆန်စပါးသုတေသနဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး

ရေဆင်း ဇန်နဝါရီ ၂၀

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ မှာကြားချက်များထဲတွင် ပါဝင်သည့် အဆင့်မြင့်သုတေသနနှင့် နည်းပညာလုပ်ငန်းများကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေး တက္ကသိုလ်၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများပူးပေါင်းမှုတိုးမြှင့်ပြီး သုတေသနရလဒ်ကောင်းများ ဖော်ဆောင်သွားရန်အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆန်စပါးသုတေသနဌာန (IRRI) နှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်း၍ အဆင့်မြင့်သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေမှုကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်၍ ဆောင်ရွက်ရေး တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းပွဲကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန နဝရတ်ခန်းမ၌ ယနေ့မွန်းလွဲ ၂ နာရီက ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး သုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာသန့်လွင်ဦး၊ သုတေသနပညာရှင်များနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ IRRI မှ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဌာနကိုယ်စားလှယ် Dr.Robert Caudwell၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အကြံပေးပညာရှင်နှင့် တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲတွင် IRRI နှင့် စိုက်ပျိုးရေး သုတေသနဦးစီးဌာနတို့ပူးပေါင်း၍ ဈေးကွက်အလားအလာရှိပြီး စားသုံးသူ ကြိုက်နှစ်သက်သည့် အာဟာရဓာတ် ကြွယ်ဝသောအရသာနှင့် အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သော စပါးမျိုးသစ်များ တိုးချဲ့ သုတေသနပြုဆောင်ရွက်ရန်နှင့် စပါး စိုက်ပျိုးသည်မှစ၍ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာအပါအဝင် စားသုံးသူ လက်ဝယ်ရောက်ရှိသည်အထိ အဆင့်မြင့်

နည်းပညာများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တို့ကို အလေးထား ဆွေးနွေးကြသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆန်စပါး သုတေသနဌာန (IRRI) အနေဖြင့် ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ရာကျော်အထွက်ကောင်းစပါး မျိုးအား စတင်မိတ်ဆက်သည်မှစတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပူးပေါင်း၍ ဆန်စပါး သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် ခဲ့ပြီး IRRI-မြန်မာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး စီမံကိန်းအရ သီးနှံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီ

အစဉ်ဖြင့် အထွက်နှုန်းမြင့်မိုများ မွေးမြူ ခြင်း၊ စပါးအခြေခံသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးစနစ် နှင့် အသေးစားလယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ များ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲခြင်းတို့ကို ၁၉၇၈- ၁၉၈၂ ခုနှစ်ကာလများမှ စတင်၍ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

မြန်မာနိုင်ငံကျေးရွာသစ်များ အောင်ပွဲဆီသို့

မြန်မာ ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှု (SMU) စီမံကိန်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အထိ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (KOICA) တို့ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျေးရွာပေါင်း ၁၁၀ တွင် ငါးနှစ်ကြာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

တောင်ကြီးမြို့နယ် ကျောက်စုကျေးရွာ စုပေါင်းသန့်ရှင်းရေး

စီမံကိန်းဝင်ကျေးရွာများတွင် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကျောက်ချောလမ်း၊ မြေသားလမ်းနှင့် ကွန်ကရစ်လမ်းများဖောက်လုပ်ခြင်း၊ တံတားများတည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေရရှိရေးအတွက် ရေစင်၊ ရေတွင်း၊ ရေသန့်စက်များတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ရေပိုက်လိုင်းများသွယ်တန်းခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးအတွက် မီးတိုင်၊ မီးကြိုးနှင့်ထရန်စဖော်မာများတပ်ဆင်ခြင်း၊ ရေထုတ်မြောင်းများဖောက်လုပ်ခြင်း၊ ဆေးပေးခန်းများ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦး၊ နေ့ကလေးထိန်းကျောင်း၊ စာကြည့်တိုက်များနှင့် ကျေးရွာအစည်းအဝေးခန်းမများ

တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ကျေးရွာအတွင်း သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် စီမံကိန်းမှ ထောက်ပံ့ပေးမှုများအပြင် ကျေးရွာလူထုက ပစ္စည်း၊ လုပ်အားနှင့်ငွေသားထည့်ဝင်လှူဒါန်းခဲ့ကြရာ စုစုပေါင်းငွေတန်ဖိုးမှာ မြန်မာ့ကျွန်းသန်းပေါင်း ၅၉၀၀ ကျော်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းကုန်ကျငွေ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ဖြစ်သည်။ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ကျေးရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးနှင့် ကော်မတီအစည်းအဝေးများကျင်းပခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး

သင်တန်းများ၊ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ အိမ်တွင်းမှုနှင့် စက်ချုပ်သင်တန်းများ၊ ကျန်းမာရေး၊ လျှပ်စစ်၊ ယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်း၊ အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ SMU ကျေးရွာများအချင်းချင်း လေ့လာရေးသွားရောက်ခြင်း၊

လယ်ဝေးမြို့နယ် ကန်သာယာကျေးရွာခန်းမသစ်

စာ - ၉ ခြေလှမ်းသွက်လာ မှ
ကော်ဖီထုပ်များကို ထုတ်လုပ်သွား ရန် ကြိုးစားနေ၏။ လာမည့် ငါးနှစ် အတွင်း ယခုထက် ငါးဆပို၍ ကော်ဖီ တန်ချိန် နှစ်သောင်းအထိ ထုတ်လုပ် ရောင်းချသွားရန် စီစဉ်နေ၏။
နက်စံကမီးကိုထုတ်လုပ်ရောင်းချနေ သည့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ အခြေစိုက် နက်စံတယ်လီကွမ္မဏီကြီး၏ ကော်ဖီများ ထုတ်လုပ်မှုသက်တမ်းမှာ နှစ်ပေါင်း ၇၅ နှစ် ရှိပြီဟု သိရသည်။
ဗီယက်နမ်သည် ၎င်း၏ကော်ဖီ တင်ပို့ရောင်းချမှုကို လာမည့် ၁၀ နှစ် အတွင်း၌ ယခုထက် နှစ်ဆဖြစ်လာမည့် တန်ဖိုးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ ဘီလီယံ

အထိရှိလာရန် ရည်မှန်းထား၏။
၂၀၁၈-၂၀၁၉ ရာသီတွင် ဗီယက်နမ် သည် ကော်ဖီတန်ချိန်ပေါင်း ၁ ဒသမ ၅၆ သန်းကို တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ရ၏။ ဗီယက်နမ် ရှိ ကော်ဖီစက်ရုံကိုရုံသည် အဆင်သင့် သောက်နိုင်သည့် ကော်ဖီတန်ချိန်ပေါင်း ၅၈၅၀၀ ကို ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် အနေ အထား၌ ရှိ၏။
လာမည့်နှစ်များအတွင်း ပြည်ပမှ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူအချို့သည် ဗီယက်နမ်သို့ လာ၍ ကော်ဖီလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ရန် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်လာဖွယ်ရှိသည် ဟု ဘလွန်းဘတ်သတင်းဌာနက သတင်း ရေးသားထားသည်။
(စထရိတ်တိုင်းမ် ၃၁.၁.၂၀၂၀)

စိုးမိုးဝင်း (AERDTC)

ရေးဆွဲကာ ချေးငွေထုတ်ချေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာ ယနေ့အချိန်အထိ ကျေးရွာပိုင်ရန်ပုံငွေအနေဖြင့် အများဆုံး မြန်မာကျပ်သန်း ၉၀ ကျော်နှင့် အနည်းဆုံး မြန်မာကျပ်သန်း ၄၀ ကျော်အထိ ပိုင်ဆိုင် နေကြပြီ ဖြစ်သည်။
စီမံကိန်းတစ်ခုလုံး ဝင်ငွေတိုးပွားရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် KOICA မှ ထောက်ပံ့ငွေကျပ် ၄ ဒသမ ၉ ဘီလီယံ ဖြစ်ပြီး၊ ကျေးရွာများမှ ထည့်ဝင်ငွေကျပ် တစ်ဘီလီယံခွဲရှိ၍ စုစုပေါင်း ကျပ် ၆ ဒသမ ၄ ဘီလီယံကျော် တည်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။
ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် ကျေးရွာသစ်စီမံကိန်းများ
မြန်မာ့ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း သည် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းပိုင်း၊ စိတ်ဓာတ် ပိုင်းနှင့် အပြုအမူ၊ အကျင့်အကြံ၊ အနေအထိုင်နှင့် စည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ များတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည်ကို ရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စံပြကျေးရွာများက သက်သေပြနေပါသည်။
ယင်းကဲ့သို့သော အောင်မြင်မှုများ ကြောင့် စီမံကိန်းပြီးဆုံးသည့် ၂၀၂၀ ပြည့် နှစ်မှစ၍ တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ် များ၏ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ရန်ပုံငွေဖြင့် ကျေးရွာပေါင်း ၂၆ ရွာကို

ကိုယ်အားကိုးကိုင်စနစ်ဖြင့် ကြိုးစား ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း သန့်ဌာန်ပြုထားကြ သည်။
ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ သင်တန်း
ကိုရီးယားနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော စိုက်ပျိုးပညာ ပေးရေးနှင့်ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး သင်တန်းကျောင်းအနေဖြင့် မြန်မာ့ ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း စံပြ ကျေးရွာသစ် ၁၁၀ မှ ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များကို ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီတွင် စီမံကိန်းအောင်မြင်စွာ ပြီးမြောက်ခဲ့သည်။
၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ရန်ပုံငွေများဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သော ကျေးရွာပေါင်း ၂၆ ရွာနှင့် ကိုယ့်အားကိုးကိုင်စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာသုံးရွာ စုစုပေါင်း ၂၉ ရွာမှ ကျေးရွာခေါင်းဆောင် များကို သင်တန်းပေးလျက်ရှိရာ ယနေ့ အထိ လေးကြိမ်ဖွင့်လှစ်ပို့ချပေးပြီးဖြစ်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်း ၂၈ ဦး၊ ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင် ၃၀၂ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၃၃၀ ဦးတို့ကို သင်တန်းပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။
သမိုင်းအစဉ်အလာအရ မြန်မာ နိုင်ငံတော်ကို စတင်တည်ထောင်သူများ သည် ကျေးရွာများကို ဦးဆောင်နေသော ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များဖြစ်ပြီး ကျေးရွာ

ကလေးမြို့နယ် သာမိုင်းစမ်းကျေးရွာ ကွန်ကရစ်တံတားသစ်ဆောက်လုပ်

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးခြံများသို့ လေ့လာရေးသွားရောက်ခြင်း၊ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်မှုများကို သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ဆယ်မာအူးလ်အွန်ဒုန်စိတ်ဓာတ်ပြန့်ပွား စေရန် ကျေးရွာဆိုင်ဘုတ်များ စိုက်ထူ ခြင်း၊ လက်ကမ်းစာစောင်များ ဝေငှခြင်း၊ တူညီဝတ်စုံများ ပြုလုပ်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။
ဝင်ငွေ တိုးတက် ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်းများကို တစ်လလျှင် အတိုးနှုန်း ၁ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိ သတ်မှတ်၍ ကိုယ်တိုင်စီမံချက်များ

ကျပ်သိန်း ၃၀၀ စီထောက်ပံ့ပေးပြီး ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည်။
ထို့ပြင် မိမိအစီအစဉ်ဖြင့် ကျေးရွာ သစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်မည့် ကျေးရွာသုံး ရွာလည်း ရှိသည်။ ၎င်းကျေးရွာများမှာ မွန်ပြည်နယ်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ် နှင်းပုလဲကျေးရွာနှင့် သထုံမြို့နယ်မှ ရှမ်းစုကျေးရွာ၊ ရခိုင် ပြည်နယ်၊ ကျောက်ဖြူမြို့နယ်မှ အင်းကြီးနားကျေးရွာတို့ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းကျေးရွာများသည် မည်သည့် ထောက်ပံ့ကြေးရန်ပုံငွေမျှမရဘဲ မိမိတို့၏

များမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံအထိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။
မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ ကျေးရွာ အုပ်စုနှင့် ကျေးရွာအရေအတွက်အရ ၆၃၈၉၃ ရှိရာ ၎င်းကျေးရွာများအနက် ကျေးရွာပေါင်း ၁၁၀ ကို မြန်မာ့ကျေးရွာ သစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်းအစီအစဉ်ဖြင့် ကျေးရွာသစ်များအဖြစ် တည်ထောင်ကာ အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။
ယခု ဆက်လက်၍ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ် တို့ရှိ ကျေးရွာ ၂၉ ရွာကို စံထား၍ နမူနာ ယူကာ ၎င်းတို့ဆောင်ရွက်သည့်အတိုင်း ကျန်ရှိနေသည့် အခြားတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအနေဖြင့်လည်း ရှေ့လာမည့် အနာဂတ်တွင် မိမိတို့ရန်ပုံငွေများဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် အောင် ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

မတ္တရာမြို့နယ် ကန်ဖြူကျေးရွာ ရွာလယ်လမ်းမသစ်

ပိုလ် ကတော်မျက်ခုံးပန်းပင်၏ အင်္ဂလိပ် အမည်မှာ golden dewdrop ဟု ခေါ်ပြီး skyflower, golden dewdrop, sapphire shower, pigeon berry ဟုလည်း လူသိများ၏။ ယင်း၏ရုက္ခဗေဒအမည်မှာ *Duranta erecta* (သို့မဟုတ်) *Duranta repens* Linn. ဟုလည်း ခေါ်ဆိုကာ မျိုးရင်း Verbenaceae တွင် ပါဝင်၏။

နောက်ခံသမိုင်း

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပန်းပင်သည် မက္ကစီကို နိုင်ငံမှ စတင်ဖြစ်ထွန်းကာ တောင်အမေရိကနှင့် ကာရေဗီယန်တို့သို့ ပြန့်ပွားပေါက်ရောက်၏။ ယင်းအပင်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ အပူပိုင်းနှင့် အပူလျော့ပိုင်းဒေသများဖြစ်သည့် အာဂျင်တီးနား၊ ဥရဂွေးမြောက်ပိုင်းမှသည် မဲဆိုအမေရိကန်၊ ကာရေဘီယန်ကျွန်းဆွယ်တောင်ပိုင်းမှ မြောက်ပိုင်း ဒေသများ၊ မြောက်အမေရိက၏ ကယ်လီဖိုးနီးယား မှသည် ဖလော်ရီဒါတို့သို့ ပြန့်ပွားပေါက်ရောက်၏။ ယင်းအပင်ကို ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ ပန်းဥယျာဉ်များတွင် အလှစိုက်အပင်အဖြစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုက်ပျိုးကြ၏။ တောင်ပစိဖိတ်ကျွန်းဆွယ် နိုင်ငံများတွင်မူ ယင်းအပင်ကို ခွဲခွာခြင်း၏ မျက်ရည်ဟု ခေါ်ကြ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပန်းပင်သည် အမြဲစိမ်းခြွယ် (သို့မဟုတ်) အပင်ငယ်ဖြစ်ပြီး အကိုင်းအခက်များညွတ်နွဲ့ကျလေ့ရှိသော အပင်မျိုးဖြစ်ပြီး အမြင့်ပေ ၄ မှ ၆ မီတာအထိ ရှင်သန်ကြီးထွားနိုင်ပေါက်ရောက်နိုင်၏။ အိုးနှင့်ထည့်စိုက်မည်ဆိုပါက အမြင့်ပေ ၁ မီတာဝန်းကျင်ခန့်ရှည်လျားစွာပေါက်ရောက်တတ်၏။ အချို့သောမျိုးကွဲများတွင် ဆူးများပါရှိ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပန်းပင်၏ အသီးကို ငှက်ကလေးများက စားသောက်ပြီး အစေ့များကို နေရာအနှံ့သယ်ဆောင်ပစ်ချခဲ့တတ်သည့်အတွက် အလွယ်တကူ ပေါက်ရောက်နိုင်သော အပင်မျိုးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ရာ အချို့သောနိုင်ငံများတွင် ယင်းကို ထိုးဖောက်နှောင့်ယှက် ပြန့်ပွားလွယ်သော ပေါင်းပင်အမျိုးအနွယ်စာရင်းထဲ ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ထားကြ၏။

အသွင်အပြင်နှင့် ပွဲစဉ်တည်ဆောက်ပုံ

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပန်းပင်သည် ကြီးထွားမှု မြန်ဆန်သော အကိုင်းအခက်များစွာဝေဖြာသည့် အပင်မျိုးဖြစ်ပြီး ကြိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့စွမ်းပြီး ရှည်လျားစွာ ပေါက်ပြီး နေရာအကျယ်ကြီးမလိုအပ်သည့်အတွက် ယင်းကို စိုက်ပျိုးလေ့ရှိ၏။ ယင်းတွင် အပြာနှင့် ခရမ်းဈေးရာောင်မှသည် ခရမ်းရောင်အထိ အဆုပ်လိုက်ပွင့်တတ်သောပန်းပွင့်ငယ်လေးများရှိပြီး ယင်းပန်းပွင့်တို့သည် နွေရာသီတွင် လိပ်ပြာများကို ဆွဲဆောင်စေ၏။ အဖြူရောင်ပွင့်သည့် မျိုးကွဲလည်း ရှိ၏။ ပင်စည်ကိုင်းများတွင် ရွှေလိမ္မော်ရောင် ဘယ်ရီသီးလေးများ အစီအရီပေါက်ရောက်နေပြီး ယင်းတို့သည် ငှက်ငယ်လေးများအကြား ရေပန်းစားကြ၏။ ပန်းပွင့်နှင့် အသီးငယ်လေးများ တစ်ချိန်တည်း တွင်ဖူးပွင့်သီးကြသည့်အချိန်သည် ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံး အချိန်ဖြစ်၏။ အသီးများသည် အသားထူပြီး ပြောင်ကာ အစေ့ရှစ်စေ့ပါဝင်၏။ ပန်းပွင့်ကုန်ပြီး အပင်တွင် အသီးများလှိုင်လှိုင်ပွင့်သည့်အချိန်တွင်လည်း ရွှေလိမ္မော်ရောင်အသီးခိုင်လေးများက အပွင့်များသဏ္ဍာန် နေရာယူပြီး အရွက်စိမ်းနှင့်အတူ ပန်းရပြီး တစ်မျိုးလှနေသည်မှာ ဆွဲဆောင်မှုရှိလှပေ၏။

စိုက်ပျိုးပုံစံ

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပန်းပင်သည် စိုစွတ်ပြီး မြေဆီဩဇာကောင်းမွန်ကာ ရေစီးဆင်းမှုကောင်းသော မြေအမျိုးအစားကို နှစ်သက်ပြီး နေအလင်းရောင် အပြည့် အဝရရှိမှုကို ကြိုက်နှစ်သက်သည့် အပင်မျိုးဖြစ်၏။ အလွန်အေးမြသည့် ဆောင်းဥတု မရှိသည့်ဒေသများတွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံးအချိန်မရွေး စိုက်ပျိုးနိုင်၏။ ဆောင်းဥတုတွင်စိုက်ပျိုးပါကလည်း အိမ်အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးထားခြင်းဖြင့် နှင်းဒဏ်နှင့် အအေးဒဏ်ကို ကာကွယ်ပြီးသား ဖြစ်စေ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်အသီးအမှည့်ကို ပျိုးခင်းထဲ တွင် စိုက်ပျိုးထားပါက ရက်ပေါင်း ၉၀ မှ ၁၁၀ ရက်အတွင်း အပင်ပေါက်လာမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းအပင်ပေါက်ကို အလွယ်တကူပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးနိုင်၏။ မြေကြီးတွင် တိုက်ရိုက်စိုက်ပျိုးခြင်းအပြင် ပန်းအိုးထဲတွင်လည်း ထည့်ပြီးစိုက်ပျိုးနိုင်၏။

ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင်နှင့် အသုံးများ

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပန်းပင်တွင် ကိုယ်ခံစွမ်းအားစနစ်ကို ကောင်းမွန်စေသော၊ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ဗီတာမင်စီရရှိစေရန်အတွက် လှုပ်နှိုးပေးသော ဓာတ်အဖြစ် တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပေးသော phytochemicals များစွာ ပါဝင်၏။ ယင်းတို့သည် အယ်လ်ကာလွိုက်၊ ဖလေဗာနွိုက်၊ ဂလိုကိုဆိုက်ဒ်၊ ဖီနောလ်လစ်၊ ဆာပိုနင်၊ စရီးရွိုက်၊ တန်နင်နှင့် တာပင်နွိုက်အစရှိသော လူသားတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကျန်းမာရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အလွန်တန်ဖိုးဖြတ်မရနိုင်သော ဆေးဖက်ဝင်သည့် ဂုဏ်သတ္တိများရှိသည့် ပစ္စည်းများသည် ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ပါဝင်လျက်ရှိ၏။ ထိုမျှသာမက လူတို့၏ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးကို ဥပဒ်ပေးစေနိုင်သည့် အလွန်သေးငယ်သော ဘက်တီးရီးယားပိုးများကို သေစေနိုင်စွမ်းသတ္တိ၊ အရေပြားပေါ်တွင်ဖြစ်ပွားတတ်သည့် မှိုရောဂါများကို သုတ်သင်နိုင်စွမ်းသတ္တိ၊ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးမွှားများကို ချေမှုန်းနိုင်စွမ်းသတ္တိ၊ ငှက်ဖျားရောဂါကို တိုက်ဖျက်နိုင်စွမ်းသတ္တိ၊ ဓာတ်တိုးဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်းသတ္တိနှင့် အင်းဆက်ပိုးမွှားများကို သေစေနိုင်စွမ်းသောသတ္တိနှင့် ကပ်ပါးကောင်များကို သေစေနိုင်စွမ်းသောသတ္တိများရှိသည့် ပစ္စည်းများပါဝင်ပြီး ယင်းတို့တွင်တန်ဖိုးရှိသော ဇီဝသတ္တိကြွ ဂုဏ်သတ္တိများစွာပါဝင်သည်ကို ထိုင်းနိုင်ငံရှိ သုတေသနပညာရှင်များပြုစုထားသည့်စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်ကို ခေတ်သစ်ဆေးဝါးပညာရပ်၊ မျိုးနွယ်စုဆိုင်ရာဆေးဝါးပညာရပ်၊ အာယုဗေဒဆေးဝါးပညာရပ်၊ ဓာတ်ကြမ်းကုဆေးဝါးပညာရပ်အစရှိသည့် ပညာရပ်အမျိုးမျိုးတို့တွင် ဆေးဝါးအဖြစ်ရည်ရွယ်အသုံးပြုကြ၏။

ဆေးဖက်ဝင်အဖြစ် အဓိကအသုံးပြုကြသည့် အစိတ်အပိုင်းမှာ အရွက်၊ ပန်းပွင့်နှင့် အသီးများဖြစ်ပြီး ကမ်ဘာနိုင်ငံအချို့တွင် ယင်းတို့ကို ဆေးဖက်ဝင်အဖြစ် အသုံးပြုကြသည့်နည်းအမျိုးမျိုးကို အောက်ပါအတိုင်း မျှဝေလိုပါ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်ကို အဖျားရောဂါအမျိုးမျိုးကုသရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အရေပြားပေါ်တွင်ဖြစ်ပွားတတ်သည့် ယားနာရောဂါအမျိုးမျိုးကုသရန်အတွက်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ အသီးကို အဖျားရောဂါအမျိုးမျိုးကုသရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။ ထိုမျှသာမက ငှက်ဖျားရောဂါနှင့် အူလမ်းကြောင်းအတွင်းရှိ သန်ကောင်များ တိုက်ဖျက်ရန်အတွက်လည်း အသုံးပြုကြ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ ပန်းပွင့်များကို စိတ်နှင့်ခန္ဓာကို လန်းဆန်းတက်ကြွစေသောဆေးများ ထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုကြ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ အရွက်ကို အခြောက်ခံပြီးပြုလုပ်ထားသော လက်ဖက်ခြောက်ကို နှပ်ပြီး သောက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ လတ်ဆတ်သော အရွက်ကြိတ်ရည်ကိုသောက်သုံးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဆီးရွှင်ဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ ထို့အပြင် အရွက်များကို ပြည်တည်နာများကုသရန်အတွက်လည်း အသုံးပြုကြ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ အရွက်တွင် ပန်းနာရင်ကြပ်ရောဂါကို သက်သာနိုင်စွမ်း၊ နှလုံးသွေးကြောကျဉ်းခြင်းကို သက်သာစေနိုင်စွမ်း၊ အဆိပ်ဖြေနိုင်စွမ်း၊ ချောင်းဆိုးရောဂါပျောက်နိုင်စွမ်းအစရှိသော ဇီဝဂုဏ်သတ္တိများရှိ၏။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ အချို့သော မျိုးနွယ်စုများသည် ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်ကို ငှက်ဖျားရောဂါတိုက်ဖျက်ရန်အတွက် ဆေးဖော်စပ်ပြီး အဓိကအသုံးပြုကြ၏။ ထိုမျှသာမက အရေပြားပေါ်တွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော ယားနာရောဂါအမျိုးမျိုး၊ သန္ဓေအောင်မှု အားနည်းခြင်း၊ အဖျားရောဂါများနှင့် အဆုတ်ရောင်ရောဂါများကုသရန်အတွက်လည်း ဆေးကိုအထူးဖော်စပ်ကာ အသုံးပြုကြ၏။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ အန်ဒရာပရာဒက်ရှိပြည်နယ်တွင် ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ ပဉ္စငါးပါးကို ပန်းနာရင်ကျပ်ရောဂါ၊ ချောင်းဆိုးရင်ကျပ်နာနှင့် အဖျားရောဂါအမျိုးမျိုးတို့ကို ကုသရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ အရွက်နှင့် ပင်စည်ကိုင်းများကို မျက်စိအတွင်းတိမ်ရောဂါကုသရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။

နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံ တောင်ပိုင်းတွင် မူပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ အသီးများကို ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ပြည်တည်နာရောဂါများနှင့် ကပ်ပါးကောင်များကြောင့်ဖြစ်ပွားတတ်သည့်ရောဂါများကို ကုသရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။

အခြားအသုံးများ

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်ကို ခြုံတန်းစည်းရိုးကာပင်အဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ ဟိမဝန္တာတောင်တန်းတစ်လျှောက်တွင် နီပေါလူမျိုးတို့၏ ဓလေ့ရိုးရာအရ ယင်းအပင်ကို ခြုံစည်းရိုးအဖြစ် စိုက်ပျိုးထားခြင်း

ဖြင့် မလိုလားအပ်သည့်တိရစ္ဆာန်များ ဝင်ရောက်ခြင်း မရှိစေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အရန်အတားအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆေးဖက်ဝင်အဖြစ်အသုံးပြုရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အခြားသော အသုံးပြုမှုများအတွက်လည်းကောင်း စနစ်တကျစိုက်ပျိုးထားကြ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်မှ ရနံ့မွှေးဆီ၊ လက်ဖက်ခြောက်၊ ပရဆေးဝါးများ၊ သစ်စေးကော်များကို စီးပွားဖြစ်အသုံးပြုထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး အလှစိုက်ဥယျာဉ်ခြံပန်းအနေဖြင့်လည်း စိုက်ပျိုးရောင်းချကြ၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်မှ ပိုးသတ်ဆေး၊ ကြွက်သတ်ဆေးများ ထုတ်လုပ်ပြီး အသုံးပြုကြ၏။ ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်တွင် ဆာပိုနင်ဓာတ်ပါဝင်သည့်အတွက်လည်း ဆပ်ပြာထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်း အသုံးပြုကြ၏။

အသီးကို ရေဖြင့်စိမ်းထားပြီး ရရှိလာသော အသီးစိမ်းရည် တစ်ဆကို ရိုးရိုးရေ အဆ ၁၀၀ ဖြင့် ရောစပ်ပြီး ပိုးလောက်လန်းများကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် အသုံးပြုကြ၏။

သတိပြုရမည့်အချက်

ဘေးအန္တရာယ်ရှိသည့်အချက်မှာ ကလေးငယ်များ ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ အသီးကို စားသုံးမိပါက အလွန်အမင်းငိုက်မြည်းလာခြင်း၊ ကိုယ်အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်း၊ မျက်လုံးသုငယ်အိမ်ကျယ်လာခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းများထူအမ်းလာခြင်း၊ မျက်ခွံများရောင်အမ်းလာခြင်း၊ အကြောဆွဲခြင်း၊ တက်ခြင်း အစရှိသည့် ဝေဒနာများခံစားရတတ်ပြီး အလွန်အကျွံစားသုံးမိပါက သေသည်အထိ ဖြစ်တတ်၏။ ခွေး၊ ကြောင်နှင့် ဝက်များနှင့် နို့တိုက်သတ္တဝါများအတွက်လည်း အဆိပ်ဖြစ်စေတတ်၏။

ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်သည် ချုံပင်မျိုးဖြစ်သည့်အတွက် ဥယျာဉ်ခြံထဲတွင်သာမက တိုက်ခန်းနေထိုင်သူများ၊ အဆောင်နေထိုင်သူများပါ ပန်းအိုးနှင့် အလွယ်တကူ စိုက်ပျိုးနိုင်၏။ ခြုံစည်းရိုးတွင်လည်း အလှဆင်ပြီးလည်း စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်အပြင် အိမ်ဥယျာဉ်ခြံတွင်လည်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ပရဆေးဥယျာဉ်လေးအဖြစ်လည်း ဖန်တီးစိုက်ပျိုးနိုင်၏။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် နို့တိုက်မိခင်များအတွက် ပိုလ်ကတော်မျက်ခုံးပင်၏ ဆေးဖက်ဝင်အသုံးကို လုံလောက်သည့် သုတေသနပြုထားခြင်း မရှိသေးပေ။ အသုံးပြုမည်ဆိုပါက **တန်ဆေးလွန်ဘေး၊ အစာလည်းဆေး၊ ဆေးလည်း အစာ** ဆိုစကားအရ သင့်တင့် လျောက်ပတ်သည့် ပမာဏအတိုင်း ချင့်ချိန်သုံးစွဲနိုင်သကဲ့သို့ တတ်ကျွမ်းနားလည်သည့် ပညာရှင်များ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အသုံးပြုသင့်၏။

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် ဓာတ်ခွဲခန်းကျွမ်းကျင်သူများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အရည်အသွေးသည် အဓိကကျကြောင်း

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

စိုက် ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲခန်းလုပ်ငန်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အခြေခံလိုအပ်ချက် ဖြစ်သော်လည်း ဓာတ်ခွဲခန်းကျွမ်းကျင်သူများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အရည်အသွေးသည် အဓိကကျကြောင်း၊ အသစ်အသစ်သော နည်းပညာများအား စဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာခြင်း၊ မိမိသိရှိသည့် နည်းပညာကို လက်ဆင့်ကမ်း ဖြန့်ဝေပေးခြင်းဖြင့် မိမိဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ကြိုးပမ်းကြစေလိုကြောင်း ယနေ့နံနက်ပိုင်းက ညောင်ဦးမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနရုံးဝန်းအတွင်း တည်ဆောက်လျက်ရှိသော ဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် ပခုက္ကူမြို့နယ် မြေအသုံးချရေးဓာတ်ခွဲခန်းများသို့ ရောက်ရှိစစ်ဆေးစဉ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက တာဝန်ရှိသူများ အား ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

ရှေးဦးစွာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် အဖွဲ့သည် ညောင်ဦးမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနရုံးဝန်းအတွင်း တည်ဆောက်လျက် ထိုမှတစ်ဆင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် နှင့်အဖွဲ့သည် ပခုက္ကူမြို့နယ်ရှိ မြေဆီလွှာ ဓာတ်ခွဲခန်းသို့ရောက်ရှိကြပြီး ဓာတ်ခွဲခန်း ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေရေး၊ မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးပြန်လည်ကောင်းမွန်လာ စေရေးနှင့် ဇီဝမျိုးကွဲများ ဆုံးရှုံးမှု

ရှိသော သီးနှံများတွင် ဓာတ်ခွဲခန်းကြွင်း ပါဝင်မှု စစ်ဆေးရေး ဓာတ်ခွဲခန်းအား ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင် ဝန်ထမ်းများနှင့်တွေ့ဆုံကာ GAP ကျင့်စဉ် များ ထွန်းကားလာရေး ကြိုးပမ်းရာတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ၊ တောင်သူ ပညာပေးလုပ်ငန်းများ ထိရောက်အောင်မြင် ရေးအတွက် တောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက် အမှန်ကိုသိရှိနိုင်ရေး လေ့လာဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်ချက်များ၊ ဈေးကွက်ဝင် သီးနှံ အမယ်သစ်များ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးရန်နှင့် အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေး အသိ ပညာပေးရန် လိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေး ပြောကြားသည်။

အတွင်းရှိ ဓာတ်ခွဲခန်းသုံးကိရိယာများ တပ်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု၊ ဓာတ်ခွဲခန်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုများကို လှည့်လည် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး ဝန်ထမ်းများနှင့်တွေ့ဆုံ ကာ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်ချက်များ၊ ဌာနမှအကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ မူဝါဒများ၊ မျှော်မှန်းချက် များ အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော် နိုင်ရေး လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် ဆောင်ရွက် ဖွယ်ရာများကို ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။ သဘာဝဂေဟစနစ် များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ရေရှည်သုံးစွဲနိုင်မှုမြှင့်တင်ရေး၊ မြေဆီလွှာ

လျော့နည်းစေရေး ဆောင်ရွက်သွားမည် ဟူသည့်အချက်ကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ မူဝါဒ တစ်ရပ်အဖြစ် ချမှတ်ကျင့်သုံးလျက်ရှိပြီး စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု၊ အာဟာရပြည့်ဝရေး နှင့်အစားအစာဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းမှု တိုးတက်စေရေး၊ ပြောင်းလဲလာသော ဈေးကွက်နှင့်အညီ ဒေသအလိုက် ရေမြေ၊ ရာသီဥတုတို့နှင့်ကိုက်ညီသည့် အမယ် စုံလင်သော လယ်ယာထွက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်မှုပုံစံတိုးမြှင့်လာစေရေးတို့ကို ရည်မှန်းချက်ထား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် မြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲခန်း (ပခုက္ကူ) ဖွင့်လှစ်ပေး

ပခုက္ကူ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈

မကွေး တိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ မြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲခန်း (ပခုက္ကူ) ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇ ရက်က ပခုက္ကူမြို့ အမှတ် ၁၁ ရပ်ကွက်ရှိ ဝါကြိတ်စက်ရုံဝင်းအတွင်း၌ ကျင်းပခဲ့ရာ မကွေးတိုင်း ဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာအောင်မိုးညိုနှင့် တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက် ဖွင့်လှစ်ပေးကြသည်။

ဖွင့်ပွဲတွင် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်က အမှာစကားပြောကြားပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာနမှူး ဦးလင်းမြတ်က မြေဆီလွှာ ဓာတ်ခွဲခန်း (ပခုက္ကူ) ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့မှု အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ထို့နောက် တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး ချုပ်နှင့်အတူ တိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးဝင်းမော်ဌေး၊ သယံဇာတ၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီး ဦးမြင့်ဇော်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်ဇော်နီနီဝင်းတို့က မြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲခန်း (ပခုက္ကူ) ကို

ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ကာ တိုင်းဒေသ ကြီး ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများက မြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲခန်းအတွင်း လှည့်လည် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးကြသည်။ (ပုံ) မကွေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း၌ မြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲခန်းကို မကွေးမြို့တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး ပခုက္ကူခရိုင်နှင့် ဂန့်ဂေါမြို့နယ်အတွင်းရှိ တောင်သူလယ် သမားများ၏ စိုက်ပျိုးမြေ၊ ရေနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာများကို ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ် ပေးနိုင်ရန် ယခုမြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲခန်း (ပခုက္ကူ) ကို ထပ်မံဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ကိုဇော် (ဓာတု)

လောက်ကိုင်တွင် တောင်သူပညာပေး ဆွေးနွေး

သိန်းဇေ လောက်ကိုင် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၅

တောင် သူပညာပေးဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း) လောက်ကိုင်မြို့နယ် ထင်ပါကျိုင်းကျေးရွာအုပ်စု ဆီအောကျေးရွာတွင်ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ ကျေးရွာ အုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် တောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါပညာပေးဆွေးနွေးပွဲတွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ခရိုင်သီးနှံကာကွယ် ရေးတာဝန်ခံ ဦးမိုးမင်းစိုး၊ ခရိုင်မြေ ပညာပေးဆွေးနွေးကြသည်။

စွမ်းအားမြှင့်မီးဖိုများ ကျောက်ကြီးတွင် အသုံးပြုခြင်း

သိန်းဇေ ကျောက်ကြီး ဖေဖော်ဝါရီ ၉

စိုက် ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဗဟိုဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ စွမ်းအားမြှင့်မီးဖိုများ ဖြန့်ဖြူးခြင်းစီမံကိန်းအရ စွမ်းအားမြှင့်မီးဖိုများ အခမဲ့ဖြန့်ဖြူးခြင်းကို ယနေ့နေ့လယ်ပိုင်းက ပဲခူးတိုင်းဒေသ ကြီး ကျောက်ကြီးမြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပရာ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးကျော်သူ တက်ရောက်အမှာစကားပြောကြားသည်။

အဆိုပါအခမ်းအနားသို့ မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်းများ တက်ရောက် ကြပြီး မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးမောင်မောင်က ကျေးလက်ဒေသတွင် လောင်စာထင်း လျှော့ချရေး၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှု ကာကွယ်ရေး၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကို ဟန့်တားရေးစသည့်ကိစ္စများကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက် တာဝန်ရှိသူတို့က ပထမအကြိမ်အဖြစ် စွမ်းအားမြှင့်မီးဖို ၅၀၀ ကို ကျေးရွာအုပ်စု ၁၂ အုပ်စုသို့ ဖြန့်ဝေ ပေးသည်။

ပြည်တွင်းသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

(လက်ကားဈေးနှုန်းများ) (ကျပ်)

ရန်ကုန်-မန္တလေးဈေးကွက်

(ဘုရင့်ဆောင်ကုန်စည်ခိုင်မှ ဈေးနှုန်းများသည် တစ်ပိဿာပေါ်အခြေခံ၍ပြန်လည်တွက်ချက်ထားပါသည်။)

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include various types of rice like 'ဆန် (ရွှေဘိုပေါ်ဆန်း) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'စာရိယာ (သိရိမာလာ)' and 'စာရိယာ (သိရိမာလာ) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'စာရိယာ (သိရိမာလာ)' and 'စာရိယာ (သိရိမာလာ) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'စာရိယာ (သိရိမာလာ)' and 'စာရိယာ (သိရိမာလာ) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'စာရိယာ (သိရိမာလာ)' and 'စာရိယာ (သိရိမာလာ) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'စာရိယာ (သိရိမာလာ)' and 'စာရိယာ (သိရိမာလာ) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'ပဲ ဖျိုး စုံ (၃ တင်းအိတ်)' and 'ပဲ ဖျိုး စုံ (၃ တင်းအိတ်) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'ပဲ ဖျိုး စုံ (၃ တင်းအိတ်)' and 'ပဲ ဖျိုး စုံ (၃ တင်းအိတ်) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'ပဲ ဖျိုး စုံ (၃ တင်းအိတ်)' and 'ပဲ ဖျိုး စုံ (၃ တင်းအိတ်) (အလတ်စ)'.

ပြည်တွင်းဈေးကွက်အခြေအနေ... မန္တလေး-မူဆယ်ကားဂိတ် ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုအနေဖြင့် ဖရေသံသွားဈေးကွက်သည်...

မော်လမြိုင်ဈေးကွက်

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'ဆန် (အလတ်စ)' and 'ဆန် (အလတ်စ) (အလတ်စ)'.

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'ဆန် (အလတ်စ)' and 'ဆန် (အလတ်စ) (အလတ်စ)'.

ပုသိမ်ဈေးကွက်

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price (2020-01-10), and Price (2020-01-09). Rows include 'ဆန် (အလတ်စ)' and 'ဆန် (အလတ်စ) (အလတ်စ)'.

ဆန်တင်သောကား ၅၀ စီးခန့်ထွက်ရှိပြီး... မန္တလေး-မူဆယ်ကားဂိတ် ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုအနေဖြင့်...

မန္တလေးဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု အခြေအနေ

ရွှေဘိုပေါ်ဆန်း၊ ရွှေဘိုမနော၊ စီယာတို့မှာ အဝင်ပုံမှန်ဖြစ်ပြီး... မန္တလေး-မူဆယ်ကားဂိတ် ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုအနေဖြင့်...

ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

နေပြည်တော်ဈေးကွက်လယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ

Table with columns for market type (e.g., Wholesale, Retail), commodity name, and price per unit. Includes sub-sections for 'တနင်္သာရီ' and 'ပဲခူး'.

Table titled 'စစ်ထွေးကွက်' (Market) listing various commodities like rice, oil, and sugar with their respective prices.

Table titled 'မြတ်မြို့ရေထွက်ကုန် ဈေးကွက်အခြေအနေ' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'တောင်သူထိမှတ်ယူသောလယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'တောင်ကြီး' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'မုသယ် ၁၀၅ မိုင် ကုန်သွယ်ရေးဌာနမှ ရရှိသောဈေးနှုန်းများ' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'လားရှိုးဈေးကွက်' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'ပြည်မြို့ဈေးကွက်' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'ငါးရက်တစ်ဈေး အောင်ပန်းဈေးကွက်' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'ပြည်တွင်းဘတ်ဂျက်ဈေးနှုန်းများ' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'Source: exchangerate.com' listing exchange rates for various currencies and commodities.

Table titled 'ပဲခူးမြို့ဈေးကွက်' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'ပဲခူးမြို့ဈေးကွက်' (Market) listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'US\$/MT' listing prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'Source: riceonline.com' listing prices for various types of rice and other agricultural products.

ရခိုင် ပြည်နယ် ရေထွက်ပစ္စည်းများအနက် ပုစွန်ဈေးကွက်သည် အကျယ်ပြန့်ဆုံး ဖြစ်သည်။ သဘာဝပင်လယ်ပြင်မှ ပုစွန်အကြီးအသေးများကိုသာမက မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ထူထောင်ကာ တင်ပို့လာကြရသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ် ပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် သဘာဝသားပေါက်များကို ကျိုးသွင်းမွေးမြူသည့်စနစ်ကို ယခင်က အသုံးပြုခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်း ပုစွန်ကန်များ အတွင်း သားပေါက်များ ဝင်ရောက်မှုနည်းပါးလာသဖြင့် သားပေါက်များကို ထည့်သွင်းမွေးမြူလာကြသည်။ သားပေါက်ရရှိရေးအတွက် သားပေါက်ကန်များပြုစုကာ ဥဆောင်ပုစွန်အမများ ထည့်သွင်း သားဖောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သားပေါက်ထည့်သွင်းမွေးမြူခြင်းကို ရခိုင်ပြည်နယ်သာမက အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများတွင်လည်း အလေးထားဆောင်ရွက်လာကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျောက်ပုစွန်၊ ကင်းပုစွန်

ပုစွန်မျိုးစုံဈေးကွက်တွင် ဈေးအမြင့်ဆုံးရပုစွန်များမှာ ကျောက်ပုစွန်၊ ကင်းပုစွန် ဖြစ်သည်။ ကျောက်ပုစွန်ကို Lobster ဟုခေါ်ပြီး မျိုးစိတ်ခြောက်မျိုး ရှိကြောင်း သိရသည်။ ရှားပါးပြီး တန်ဖိုးမြင့်သော ကျောက်ပုစွန်မှာ 7 Colour သို့မဟုတ် Flower ဟုခေါ်သည့် သက်တံ့ရောင်စုံကျောက်ပုစွန်၊ Blue

ပေါက်တော၊ မြေပုံ၊ တောင်ကုတ်စသည့်ဒေသများတွင် ဒေသများတွင် အများဆုံးရရှိတတ်သည်။ မြေပုံမြို့နယ်တွင် ဒီရေတောများ ထူထပ်သဖြင့် ကဏန်းများကျက်စားရာနေရာအမြောက်အမြား ရှိသည်။ မြေပုံမြို့နယ် ကမ်းထောင်းကြီးမြို့မှာ ရေလုပ်ငန်းဖြင့် စီးပွားရေးကောင်းမွန်သောဒေသ ဖြစ်သည်။ စစ်တွေအပါအဝင် မြို့နယ်များတွင်

တတ်သည်။ ရွှံ့ကဏန်းတွင် အဖိုထက်အမက ဈေးပိုရကြသည်။ ဥဆောင်ပုစွန်အမများကို ဥပြည့်အောင် မွေးမြူတင်ပို့ခြင်းဖြင့်လည်း ဈေးကောင်း ရတတ်သဖြင့် ဥပြည့်အောင်မွေးမြူထိန်းသိမ်းကာ ရောင်းချတတ်ကြသည်။ ဥဆောင်ကဏန်းအမများနှင့် လေကြောင်းဖြင့် တင်ပို့ကြသည်။

ကဏန်းပျော့များ

ရွှံ့ကဏန်းများကို ကဏန်းပျော့အဖြစ် မွေးမြူ တင်ပို့ကြသည်။ ၆ လက်မ ၄ လက်မ ကဏန်းလှောင်အိမ်ငယ်များတွင် တစ်ကောင်ချင်းစီ ထည့်၍ အချိန်ပြည့် စောင့်ကြည့် ရသည်။ ကဏန်းအခွံလဲ (ကဏန်းနွေးသည်ဟုဆိုသည်)နှင့် ချက်ချင်းထုတ်ယူ၍ ရေခဲထဲထည့်လိုက်ရသည်။ အခွံပျော့ကဏန်းများကို အအေးခန်းတွင် ထားရှိပြီး နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ ရောင်းချကြ ရသည်။

ရေခဲများ

Jelley Fish ခေါ် ရေခဲများမှာ တရုတ်၊ ဂျပန် တိုင်ပေနှင့်မလေးရှားနိုင်ငံဈေးကွက်များသို့ အများဆုံး တင်ပို့ရောင်းချကြသည်။ White Type ဟုခေါ်ကြ သည့် မုန်ညင်းရေခဲကြီးများနှင့် Baii Type ဟု ခေါ်သည့် ရေခဲအသေးဟူ၍ရှိသည်။ ရေခဲဈေးကွက် တွင် မုန်ညင်းရေခဲကြီးများကိုသာ အများအပြား ဖမ်းယူရရှိကြပြီး ရေခဲ၏ခေါင်းပိုင်း(လင်ဗန်း)ကိုသာ ကုန်ချောပြုပြင် ထုတ်လုပ် ရောင်းချကြသည်။ သို့ရာတွင် ၂၀၀၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှစတင်ကာ ယခင်ကဈေးကွက်မရှိသော ရေခဲအသေးများမှာ ဈေးကွက်ဝင်လာခဲ့သည်။ မူဆယ်လမ်းကြောင်းမှ တစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ အများအပြားတင်ပို့ခဲ့ရသည်။ မုန်ညင်းရေခဲကြီးတွင် ကိုယ်ထည်လင်ဗန်း (ခေါင်းပိုင်း)ကိုသာ အဓိကထား၍ ကုန်ချောထုတ်လုပ် ခဲ့သော်လည်း ဘောတိုက်ရေခဲအသေးများတွင်မူ ခြေချောင်းများကိုသာ အဓိကထားကုန်ချောပြုပြင် ထုတ်လုပ် ခဲ့ ရသည်။ ဈေးကွက်တွင်လည်း ဈေးကောင်းရသည်။ ဘောတိုက်ရေခဲမှာ နောက်မှ ပေါက်သည့်ရွှေကြာပင်ဖြစ်သော်လည်း ဝယ်လိုအား မှာ အမြဲရှိနေသည်ဆို၏။

ရခိုင်ပြည်နယ်၏ ရေထွက်ပစ္စည်းများ ဈေးကွက် တွင် ရေခဲပုစွန်၊ ရေချိုပုစွန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ရွှံ့ကဏန်း၊ သဲကဏန်းနှင့် ရေခဲစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မှာ ရေလုပ်ငန်းတွင် သိသာမြင်သာသည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ရေခဲစီးပွားရေးမှာ တစ်ပွဲတိုးလုပ်ငန်း တစ်ခုဖြစ်ကာ မတ်လမှ မေလကုန်အထိသာ လုပ်ကိုင် ရတတ်သည်။ ဘောတိုက်ရေခဲမှာ မိုးတွင်းကာလတွင် ရရှိတတ်သည်။ ကံကောင်းပါမှ သဘာဝပေးပါမှ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရသည့်လုပ်ငန်းလည်း ဖြစ်သည်။ ပုစွန်၊ ကဏန်းရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကမူ နှစ်လုံးပေါက် လုပ်ကိုင်နိုင်သည့်လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းများ အနက် ရေခဲပုစွန်အမ အခြားရေထွက်ပစ္စည်းများမှာ သဘာဝ၊ ချောင်းမြောင်း၊ အင်းအိုင်နှင့်ပင်လယ်ပြင်မှ ဖမ်းယူရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ သဘာဝတရားကို အခြေခံ အားထားနေရသောလုပ်ငန်းများလည်း ဖြစ်သည်။

ရေလုပ်ငန်းစီးပွားရေးတွင် ငါးအမျိုးမျိုးကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ ရောင်းချနေကြသော်လည်း အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် ပုစွန်၊ ကဏန်းစသည့် လုပ်ငန်းများလောက် အားကောင်းခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ် နိုင်ငံခြားပို့တင် ရေထွက်ပစ္စည်းများ - ၂

သို့မဟုတ် Three Colour ဟုခေါ်သည့် သုံးရောင်ခြယ်၊ Bamboo ဟုခေါ်သည့် ဝါးဆစ် ကျောက်ပုစွန်၊ Coral ဟုခေါ်သည့် သန္တာကျောက်ပုစွန်၊ Spider ဟုခေါ်သည့် ခေါင်းပြားကျောက်ပုစွန်နှင့် Green ဟုခေါ်သည့် ကျောက်ဖားကျောက်ပုစွန်များ ဖြစ်ကြသည်။

ဈေးကွက်သို့တင်ပို့ရာတွင် အကောင်လိုက် အရှင်တင်ပို့ကြရသည်။ မတင်ပို့မီလှောင်ကန်တွင် စနစ်တကျပြုစုထားကြပြီး၊ တင်ပို့သည့်အခါတွင်လည်း မူးမွေအိပ်ပျော်စေရန် သတင်းစာစက္ကူဖြင့် ထုပ်ပတ်ကာ သင့်တော်ရုံအအေးပေးပြီးမှ တင်ပို့ကြသည်။ နိုင်ငံခြား သို့ စစ်တွေမှတိုက်ရိုက်တင်ပို့နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ရန်ကုန်မှ တစ်ဆင့် ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကင်းပုစွန်မှာ ကျောက်ပုစွန်နှင့်အလားသဏ္ဍာန်တူ သယောင်ရှိသော်လည်း ကျောက်ပုစွန်လောက် ကြီးထွားမှုမရှိပေ။

ကျောက်ပုစွန်နှင့်ကင်းပုစွန်များမှာ ရေအောက် ကျောက်ဆောင်အနီးအပါးတွင်သာ ကျက်စားတတ် သဖြင့် မိုးရာသီတွင် ဖမ်းယူရရှိနိုင်မှု နည်းပါးပြီး ဆောင်းရာသီတွင် ပိုမိုဖမ်းယူရရှိသည်။ ရေငုပ်၍ ဖမ်းဆီးကြသကဲ့သို့ ကျောက်ကပ်ပိုက်များအသုံးပြု၍ လည်း ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ဖမ်းယူ ကြသည်။

ရွှံ့ကဏန်းများ

ရွှံ့ကဏန်း၏အဓိကဈေးကွက်မှာ တရုတ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ဒေသအနှံ့ ဖမ်းယူ ရရှိ နိုင် သည်။ မောင်တောဒေသမှ ကဏန်းအကြီးများကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ ရောင်းချကြသည်။ ကဏန်းအမြောက်အများကို ရေချို ရေငန်စပ်နေရာများ၊ ရေငန်နေရာများတွင် အများဆုံး တွေ့ရပြီး စစ်တွေ၊ ရသေ့တောင်၊ မောင်တော၊ မင်းပြား၊

ကဏန်းများကို ဝယ်ယူသိုလှောင်ကာ မူဆယ် လမ်းကြောင်းဖြင့် တင်ပို့ရာတွင် ကားတစ်စီးစာရသည် အထိ သိုလှောင်ထားရသဖြင့် အသေအပျောက် နည်းစေရန် ရေပေါ်လှောင်အိမ်များဖြင့် ထိန်းသိမ်း ထားရသည်။ မတင်ပို့မီ လက်မများကို တုပ်နှောင်ပြီး ကဏန်းတာ(သေတ္တာ)များဖြင့် ထည့်သွင်းတင်ပို့ ကြသည်။

ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းကဏန်းများမှာ အသား ကျစ်ခြင်း၊ အကောင်ကြီးခြင်း၊ အရောင်လှခြင်း၊ အလေးချိန်များခြင်းတို့ကြောင့် အခြားဒေသထက် ကဏန်းများထက် ဈေးပိုရကြသည်။ ကဏန်းကို ရာသီမရွေးဖမ်းယူရရှိတတ်သော်လည်း ဇန်နဝါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီတို့တွင် ရရှိမှုနည်းပါးသည်။ တရုတ် သင်္ကြန်ပွဲတော်ကာလတွင် ဝယ်လိုအား ပို၍ မြင့်မား

စစ်တွေနှင့်ကျောက်ဖြူတို့တွင် ကဏန်းပျော့မွေးမြူခြင်း လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။

သဲကဏန်းများ

Blue Swimming Crab ခေါ် သဲကဏန်းများ၏ ဈေးကွက်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ရွှံ့ကဏန်းများကို အရှင်တင်ပို့ရောင်းချရပြီး၊ သေသွားပါက အနံ့ထွက် လာသဖြင့် ဆုံးရှုံးမှုများတတ်သည်။ သဲကဏန်း များကိုမူ အသေဖြစ်စေကာမူ အကောင်မပျက် ရေခဲရိုက်ကာ တင်ပို့ကြသည်။ အချို့ကုန်သည်များ ကမူ အခွံချွတ်၊ အသားထုတ်လုပ် တင်ပို့ရောင်းချ ကြ သည်။ မိုးတွင်းကာလတွင် သဲကဏန်း အများအပြားဖမ်းယူရရှိနိုင်ပြီး ပုစွန်ဖမ်းပိုက်များတွင် လည်း ပါလာတတ်သည်။ သဲကဏန်းများမှာ ရွှံ့နွံ ကင်းစင်ပြီး သဲဆန်သောနေရာများတွင်

ရှားတောမြို့နယ် ရေပူစိုက်ကွင်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းတံတားနှင့်ရေထုတ်ပြန် တည်ဆောက်

ရှားတော ဖေဖော်ဝါရီ ၁၆

ကြီးမြင့်နိုင် (လွိုင်ကော်)

ကျား ပြည်နယ် ရှားတောမြို့နယ် ရေပူစိုက်ကွင်းရှိ လယ်ယာမြေများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရှားတောမြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ပြည်ထောင်စု ခွင့်ပြုရန်ပုံငွေကျပ် ၉၆ သိန်းခွဲဖြင့် လယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်း တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်မှ စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ယခုအခါ မြေသားလမ်းလုပ်ငန်း ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ သစ်သား တံတားတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း ၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ရေထုတ်ပြန် တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းပြီးစီးနေကြောင်း သိရသည်။

ယခုတည်ဆောက်နေသည့် ကုန်ထုတ်လမ်းသည် အရှည်တစ်မိုင်ရှိပြီး မြေသားလမ်းအကျယ် ၁၆ ပေခွဲ၊ အမြင့်တစ်ပေ၊ ကျောက်ရောမြေအကျယ် ၁၂ ပေ၊ အမြင့်ကိုးလက်မ၊ အလျား ပေ ၄၀၊ အကျယ် ၁၄ ပေ၊ အမြင့် ပေ ၂၀ ရှိ သစ်သားတံတားတစ်စင်းနှင့် အလျားမြောက်ပေ၊ အကျယ် ၂၄ ပေ၊ အမြင့်ငါးပေရှိ ရေထုတ်ပြန်နှစ်စင်းတို့ ထည့်သွင်းတည်ဆောက်ထား၍ ရှားတောမြို့နယ် တောင်သူ ၄၀ ဦးတို့၏ လယ်ယာမြေဧက ၁၅၀ ကို အကျိုးပြုနိုင်မည်ဟု သိရသည်။

သင့်အတွက်ကံကြမ္မာ ခိုးဝင်းထက်

ဆ/၃၀၊ မယ်စိကုန်းလမ်း၊
၇-ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်၊
ဖုန်း-၀၉-၄၄၈၀၃၆၄၉၅

(၂၆-၂-၂၀၂၀) မှ (၁၀-၃-၂၀၂၀) ထိ

တနင်္ဂနွေ ပွဲစားကဲ့သို့လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် အကျိုးရှိမည်။ ဆွေမျိုးများ နှင့် ခရီးသွားရမည်။ မြေယာကိစ္စများအောင်မြင်မှုရှိမည်။ ချစ်သူ အတွက် ရတနာအေး ဖြစ်နေမည်။ မောင်နှမများထံမှ ငွေကြေးနှင့် အလုပ်ကူညီမှုရမည်။ အပူလောင်တတ်သည်။

ယတြာ။ ။ ကြက်ဥ၊ ဘဲဥဖြတ် ဒါနပြုလိုက်ပါ။

တနင်္လာ မူလအလုပ်ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ရပြီး နေရာဟောင်းများတွင် ပြန်လည် နေထိုင်ရမည်။ အနီးအနားခရီးများသွားရမည်။ နီးစပ်သူ၊ မိတ်ဆွေ များကြောင့် ငွေဝင်လာမည်။ အချစ်ရေးတွင် စိတ်ကူးယဉ်နေမည်။ စာမေးပွဲအင်တာဗျူး၊ သားသမီးကိစ္စ အဆင်မပြေပါ။ အစာအိမ်ရောဂါ ဖြစ်တတ်သည်။

ယတြာ။ ။ ကြက်ကြော် ဒါနပြုလိုက်ပါ။

အင်္ဂါ စိတ်ရှုပ်စိတ်ထွေးပြားမှု များနေမည်။ စက်ပစ္စည်းများ၊ စက်ရုံများ ဝင်လာပြီး အကျိုးပေးမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးတွင် စိတ်များနေမည်။ ဆုံးဖြတ်ချက် မှားသွားတတ်သည်။ ငွေမမြဲသေးပါ။ ကျန်းမာရေးအလွန်ညံ့နေသည်။

ယတြာ။ ။ ဆန်ဖြင့်လုပ်သောမုန့်များ ဒါနပြုလိုက်ပါ။

ပုဒ္ဂလိ သူတစ်ပါးအလုပ်များကို အောင်မြင်အောင် လုပ်ကိုင်ပေးရမည်။ မိတ်ဆွေဟောင်း၊ ဆရာသမားဟောင်းများနှင့် သဘောထား ကွဲလွဲမည်။ အလုပ်တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းရမည်။ အဝေးက ချစ်သူနှင့်တွေ့မည်။ မောင်နှမများနှင့် သဘောထားကွဲလွဲနေမည်။ ကျန်းမာရေးသင့်သည်။

ယတြာ။ ။ ထွေးခံ၊ တံမြက်စည်း လှူပေးပါ။

ကြာသပတေး သီးခြားအလုပ်၊ အိမ်၊ အခန်းများရမည်။ အမှုရင်ဆိုင်နေရသူများ ပြီးပြတ်သွားမည်။ လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများကြောင့် အမြတ်ရမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးရန်ဖြစ်ရုတ်နိုးရှိသည်။ မရောက်ဖူးသောအရပ်ဒေသများသို့ သွားရမည်။ ကျန်းမာရေး သင့်သည်။

ယတြာ။ ။ ပေါင်မုန့်အုန်းနို့ဆမ်း ဒါနပြုလိုက်ပါ။

သောကြာ ပျော်ရွှင်စရာခရီးများသွားရမည်။ အဖိုးတန်လက်ဝတ်ရတနာများ ဝင်လာမည်။ ငွေအလိမ်ခံရတတ်သည်။ စုထားသမျှ ကုန်သွား တတ်သည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးသာယာနေသည်။ မြေ၊ တိုက်ခန်းများကြောင့် ပြဿနာတက်နိုင်သည်။ သွား၊ ပါးစပ်ရောဂါ ဖြစ်တတ်သည်။

ယတြာ။ ။ ခွေးများကို အစာကျွေးလိုက်ပါ။

စနေ အရေးပါသောတာဝန်ဝတ္တရားများ ထမ်းဆောင်ရမည်။ ငွေဝင်လမ်းကို ပိတ်ပင်သူများ ပေါ်လာမည်။ ဟန်ဆောင်သူများနှင့်ကြုံတွေ့မည်။ အမှုအခင်း စိတ်သောကဖြစ်စရာများ ရှင်းသွားမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးသာယာနေသည်။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမများကြောင့် စိတ်ညစ်ရမည်။ တစ်ကိုယ်လုံး ကိုက်ခဲတတ်သည်။

ယတြာ။ ။ နို့ဆီသကြား ဒါနပြုလိုက်ပါ။

အတွေးနှင့် ရသ လူနှင့်ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း ဖောင်ဖြင့်အောင်

ကျွန် တော်က စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း တစ်ခြားစာရေးဆရာတွေလို စာစုံရေးနိုင်သူမဟုတ်ပေ။ ဝတ္ထုနှင့်ဆောင်းပါးနှစ်မျိုးတည်းသာ ရေးနိုင်သူဖြစ်သည်။ ဟာသဝတ္ထုဆိုလျှင် ပိုဆိုးသည်။ ရယ်စရာမပြောတတ်သလို ရေးလည်း မရေးတတ်ပေ။

သို့သော် အခါအားလျော်စွာ ဟောပြောပွဲတချို့လည်း ပြောခွင့်ရသည်။ အထူးသဖြင့် နယ်မှာဖြစ်သည်။ စီစဉ်သူက ကျွန်တော်လက်ကိုကြိုက်ပြီး ခေါ်မည် ဆိုလျှင် ကျွန်တော်က ပထမဦးစားပေး ဖြစ်သည်။ မြို့က စာရေးဆရာ ရယ်စရာ မောစရာပြောတတ်သူဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်နှင့်တွဲသည်မှာ သဘာဝ ကျသည်။ ကျွန်တော်က အငြိမ်သမား ဖြစ်ပြီး အချက်အလက်အတိအကျဖြင့် စာပေရသပြောသူဖြစ်၏။

မာမာကြီးပါ”
“မင်းကတော့ ပေါက်ကရ ပြောတော့မယ်”
ထို့နောက် သူက ကုတင်ကို တစ်ပတ် ပတ်ကြည့်သည်။ ပြီးမှ ကုတင် ခြေရင်းတည့်တည့်ကနေ ဦးလေးကို ကြည့်ရင်း ပြောလိုက်၏။

‘၂၀၂၀’ ဒုတိယပတ်လောက်က ထားဝယ်မြို့နယ် ပလောက်မြို့လေးမှာ စာပေဟောပြောဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပရိသတ်စိတ်ဝင်စားအောင် ရယ်စရာနည်းနည်းပြောမည်ဟု စိတ်ကူးထားသည်။ သို့သော် ထိုဘာသာရပ်ကို ကျွန်တော် မကျွမ်းကျင်ပေ။ ထို့ကြောင့် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ပြောဖူးသည့်အကြောင်းအရာလေးကို ပြောလိုက်သည်။

“ကဲ-ဦးလေး ညာဘက်ခြေထောက် ထောင်ကြည့်စမ်း”
သူ့ဦးလေးက သူပြောသည့်အတိုင်း ညာဘက်ခြေထောက် ထောင်ပြလိုက်သည်။

တစ်ရက်တွင် ကိုနိုင်ဆိုသည့် သူငယ်ချင်းက သူ့ဦးလေး ဆေးရုံ တက် နေသောကြောင့် သတင်းသွားမေးသည်။ သူတို့အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်းက ပျော်ပျော်နေတတ်ပြီး ရယ်စရာလည်း ပြောတတ်ကြသည်။ သူငယ်ချင်းရောက်သွားသည့်အချိန်တွင် သူ့ဦးလေးက ပက်လက်လှန်ပြီးအိပ်နေသဖြင့် သူ့စောင့်နေလိုက် သည်။ ဦးလေးနီးလာသည်နှင့်သူက စကားစလိုက်၏။

“ဟာ-ဦးလေး သွက်လှချည်လား၊ လူကောင်းအတိုင်းပဲ”
ဦးလေးကမဲ့ပြုံးပြုံးသည်။ ဒီကောင် ဘယ်လိုမွှေးဦးမလဲ ဆိုသောအသံနှင့် သူ့ကို ကြည့်နေ၏။

“ဦးလေး-နေကောင်းတယ် မဟုတ်လား”
“ဟေ့ကောင်-မောင်နိုင် အပိုတွေ ပြောမနေနဲ့၊ နေကောင်း တယ်ဆိုရင် မိန်းမနဲ့အိမ်မှာ ဖက်အိပ်နေမှာပေါ့”
“မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ ဦးလေးပုံစံက ကောင်းပါတယ်၊ သန်သန်

“ဦးလေး ဘယ်ဘက်ခြေထောက် ထောင်ကြည့်ပါဦး”
ဦးလေးကလည်း သူပြောတဲ့ အတိုင်း ဘယ်ဘက် ခြေထောက်ကို ထောင်လိုက်သည်။

“သွက်လိုက်တာဦးလေးရာ၊ ဦးလေး နေကောင်းပါတယ်၊ နေမကောင်းဘူးလို့ စိတ်ကထင်နေတာ”

ထို့နောက် သူက စကားတစ်ခွန်း ပြောလိုက်သည်။ ပြောပြီးသည်နှင့် ပရိသတ်ကိုကြည့်လိုက်ရာ ပရိသတ်ထံမှ မည်သည့်ရယ်သံမျှထွက်မလာခဲ့ပေ။ အားလုံးဓာတ်ခဲကုန်နေသော အရပ်တွေလို ဖြစ်နေသည်။ ထိုနေ့ကစပြီး ဟာသဝတ္ထု မရေးတော့ ဘူးဟု သူ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

တကယ်တော့ ဟာသရသဆိုသည်မှာ ယဉ်ယဉ်လေးနှင့် ရယ်ရလေ ရသမြောက်လေ မဟုတ်ပါလား။

ပဲပုပ်၊ ကုလားပဲ၊ နေကြာမျိုးယှဉ်ပြိုင်စမ်းသပ်ကွက်များ တောင်သူကွင်းသရုပ်ပြ

ပုလဲ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄
စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီး ပုလဲမြို့နယ် မင်းမအရှေ့ကျေးရွာ တောင်သူ ဦးမင်းလင်း၏ ပဲပုပ်၊ ကုလားပဲ၊ နေကြာမျိုးယှဉ်ပြိုင်စမ်းသပ်ကွက် များ တောင်သူကွင်းသရုပ်ပြပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ကျင်းပရာ ဒေသနှင့်

ကိုက်ညီပြီး ရောဂါပိုးမွှားဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိသည့် ဈေးကွက်ဝင် အထွက်ကောင်းမျိုး ရေဆင်း ၃၊ ၆၊ ၁၁၊ ၁၅ ပဲပုပ်မျိုးနှင့် ရေဆင်း ၃၊ ၈၊ ၁၁ ကုလားပဲမျိုးများ၊ ရေဆင်းစပ်မျိုး ၁၊ စပ်မျိုး ၂၊ ဆင်းရွှေကြာ ၂ နေကြာ မျိုးများကို တောင်သူများ ကိုယ်တိုင် လေ့လာကာ မျိုးရွေးချယ်နိုင်ရန် ကွင်းသရုပ်ပြတွင် တာဝန်ရှိသူများက ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

ဆက်လက်၍ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနက တောင်သူများအတွက် အစေ့ထုတ်ပြောင်း၊ ဆီထွက်သီးနှံနှင့် ပဲမျိုးစုံစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် ကောင်းများစာအုပ်နှင့် ပညာပေး လက်ကမ်းစာစောင်များ ပေးအပ်သည်။
မင်းခန့်စိုး (ဇေယျာမြေ)

ကျောပုံး - အနောက်ပိုင်းဒေသမှ

ဖော်ဆောင်ရွက်ရသကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အထောက်အပံ့များ၊ ဈေးငွေများဖြင့်လည်း ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ အကောင် အထည် ဖော်ဆောင် ရွက်လျက် ရှိ ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ မူလမျှော်မှန်းချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်များ ပြည့်စုံစွာအောင်မြင်မှု ရရှိစေရန် သက်ဆိုင်သူအားလုံးတို့က တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြစေ လိုကြောင်း ပြောကြားသည်။
ယင်းစီမံကိန်းတွင် ဆည်မြောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ လယ်ယာမြေဖော်ထုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊

ကုန် ထုတ်လမ်းနှင့် ရေပေးရေးနှင့် မီးလင်းရေးစသည့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက် အအုံများ၊ Knowledge Center များ ထူထောင်ခြင်းနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးခြင်း စသည့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ၊ လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူ များ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူများနှင့် မြေယာမဲ့များအား ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ငွေစု ငွေချေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ပါဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ **MOALI ဖြန့်ကြားရေး**

စိုက်ပျိုးရေးပြဿနာ အလျင်အမြန် အဖြေရှာကကွယ်သွားနိုင်ရန်နှင့် ဒေတီမီတိုးတက်သော နည်းပညာသစ်များ အသုံးပြုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ

Call Center သို့ ဆက်သွယ်ပါ။

Facebook, Messenger, Viber-09764000841, Website - www.doa.gov.mm

အာဆီယံအပေါင်း ၃ အရေးပေါ်အရန်ဆန်ရိက္ခာ APTERR ကောင်စီ ၈ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ပုဂံရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေ၌ ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

အာ ဆီယံအပေါင်း ၃ အရေးပေါ် အရန်ဆန်ရိက္ခာ (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve-APTERR) ကောင်စီ ၈ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ညောင်ဦးမြို့နယ် ပုဂံရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေရှိ Heritage Bagan Hotel ၌ ကျင်းပရာ အစည်းအဝေးသို့ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အမြဲတမ်း အတွင်းဝန် ဦးကျော်မင်းဦး၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ရဲတင့်ထွန်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးကိုကိုနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ APTERR အတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr.Champithya နှင့် APTERR အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ASEAN Food Security Reserve Board (AFSRB)၊ ASEAN Food Security Information System (AFSIS) တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက် ရောက်ကြသည်။

အစည်းအဝေးဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနား တွင် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်နှင့် ညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ်တို့က အမှာစကားများ အသီးသီးပြောကြားကြသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း အာဆီယံ အရေးပေါ်ဆန်အရန်ရိက္ခာ (AERR) ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လမှ စတင်၍ အရှေ့အာရှ အရေးပေါ် ဆန်အရန် ရိက္ခာ (EAERR) အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ရှေ့ပြေး စီမံကိန်းအဖြစ် ၂၀၀၄ ခုနှစ် မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၈ ရက်အထိဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လမှစ၍ တရုတ်၊ ဂျပန်နှင့်ကိုရီးယားသုံးနိုင်ငံ ထပ်မံ တိုးချဲ့ လျက် အာဆီယံအရေးပေါ်ဆန်အရန်

ရိက္ခာအစီအစဉ်မှ အရှေ့အာရှအရေးပေါ် ဆန်အရန်ရိက္ခာ (EAERR) အစီအစဉ် အဖြစ် တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အာဆီယံ အပေါင်း သုံးနိုင်ငံများတွင် ဆန်အရန် ရိက္ခာစုဆောင်းထားရှိခြင်းဖြင့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံချင်းအလိုက်သာမက အာဆီယံ အပေါင်းသုံးနိုင်ငံများ၏ ရိက္ခာ လိုအပ် ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည်အပြင် ညီညွတ်ပေါင်းစည်းရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ပြုလုပ် ခဲ့သော အာဆီယံအပေါင်း သုံးနိုင်ငံ ၁၂

ကြိမ်မြောက် ထိပ်သီးအစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ အတွင်း ဘရူနိုင်းဒါရူဆလင်နိုင်ငံ၌ ကျင်းပခဲ့သော နဝမအကြိမ်မြောက် အာဆီယံ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးများနှင့် အပေါင်းသုံးနိုင်ငံ တို့၏ အစည်းအဝေးက သဘောတူ ထောက်ခံချက်များအရ အရှေ့အာရှ အရေးပေါ်ဆန်အရန်ရိက္ခာ (EAERR) မှ အာဆီယံအပေါင်းသုံးနိုင်ငံအရေးပေါ် ဆန်အရန်ရိက္ခာ (APTERR) အဖြစ် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီမှု

ကျော့ဖုံး- ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်မှ
လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ကိုယ်စား ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူ ရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးစောမြင့်ဦး နှင့် JICA မှ Mr.EWAINOBUO တို့က လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းဆိုင်ရာ မှတ်တမ်း လွှာတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးကြပြီး မှတ်တမ်းလွှာ အပြန်အလှန်လွှဲပြောင်းပေးအပ်ကာ ပြည်နယ် ဝန်ကြီး ဦးစောမြင့်ဦးက ကျေးဇူးတင် စကား ပြောကြားသည်။ ဆက်လက်၍ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်

ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်က JICA အဖွဲ့များ အား ကရင်ရိုးရာအမှတ်တရလက်ဆောင် ကို ပေးအပ်ပြီး JICA အဖွဲ့က ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ ဝန်ကြီး ဦးစောမြင့်ဦးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်တို့အား အမှတ်တရလက်ဆောင်များ အပြန် အလှန်ပေးအပ်ကာ စုပေါင်းမှတ်တမ်း တင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးကြသည်။ ထို့နောက် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အဖွဲ့သည် ပိုးမွေးမြူရေးနှင့်ပိုးချည်မျှင် ထုတ်လုပ်ခြင်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု အားပေးကြသည်။ **ရီရီစိန်**

အရ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၌ အရေးပေါ် အခြေအနေများအရ လိုအပ်လာပါက APTERR က အရေးပေါ်သတ်မှတ်ချက် အဆင့် ၁ (Tier-1) အနေဖြင့် သတ်မှတ် ဆန်ကို စီးပွားရေးနည်းလမ်းဖြင့် ဖြန့်ဝေ ခြင်းအစီအစဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အရေးပေါ် သတ်မှတ်ချက်အဆင့် ၂ (Tier-2) အနေ ဖြင့် သတ်မှတ်ဆန်ကို ကာလရှည်ချေးငွေ/ အကူအညီဖြင့် ဖြန့်ဝေခြင်းအစီအစဉ်ကို လည်းကောင်း၊ အရေးပေါ်သတ်မှတ်ချက်

အဆင့် ၃ (Tier-3) အနေဖြင့် သိုလှောင် ဆန်ကို အကူအညီဖြင့် ဖြန့်ဝေခြင်း အစီအစဉ်ကိုလည်းကောင်း ဆောင်ရွက် ပေးလျက်ရှိကြောင်း၊ ယနေ့ကျင်းပသည့် APTERR ကောင်စီ၏ ၈ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် APTERR ၏ ဆောင်ရွက်ပြီး ဆောင်ရွက် ဆဲလုပ်ငန်းစဉ်များကို သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇ ရက်နှင့် ၁၈ ရက်များတွင် ဆွေးနွေးကြသည်။ **MOALI ဖြန့်ကြားရေး**

သောက်သုံးရေရှားပါးပြတ်လပ်မှုမရှိစေရေး ပုလဲမြို့နယ်အတွင်း ကြိုတင်စီမံ

ပုလဲ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၆

ပုလဲ မြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနသည် နွေရာသီ တွင် မြို့နယ်အတွင်း သောက်သုံးရေရှားပါးပြတ်လပ်မှုမရှိစေရေး အတွက် ကျေးရွာများသို့ ကွင်းဆင်း၍ ရေအရင်းအမြစ်များ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်း ခြင်းနှင့် သတိပြုရမည့်အချက်အလက်များ အသိပေးခြင်း၊ စက်ရေတွင်းများ ရေရှည်တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းခြင်းနည်းစနစ်များနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးများ ရေရှည်တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းခြင်းနည်းစနစ်များကို ပညာပေး ဆောင်ရွက် သွားမည်ဟု သိရသည်။

လာမည့် နွေရာသီတွင် သောက်သုံး ရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှု မရှိစေရေးအတွက် ပညာပေး လက်ကမ်းစာစောင်များကို ရပ်ကွက်/ကျေးရွာများသို့ ဖြန့်ဝေပေးရန် စီစဉ်ထားပြီး သောက်သုံးရေ ရှားပါး ပြတ်လပ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပါက

ပုလဲမြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ ဖုန်း ၀၇၁-၃၅၀၉၆ နှင့် ၀၉-၇၉၈၇၀၉၈၇၁ သို့ ဆက်သွယ်ရန် နှိုးဆော်ထားသည်။

မင်းခန့်စိုး (ဇေယျာမြေ)

စက်ရေတွင်းနှင့်ရေစင်များ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားစဉ်။

ဘုတလင်မြို့နယ် တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတွင် နှစ်ရက်ကြာ လေ့လာ

ရေဆင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၁၅

ဘုတလင် မြို့နယ်မှ တောင်သူလေ့လာရေးအဖွဲ့သည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန ဦးစီးဌာန(ရေဆင်း) နေပြည်တော်သို့ ယနေ့မှစ၍ နှစ်ရက်ကြာ လေ့လာရေးခရီး လာရောက်ကြသည်။ (ပုံ)

လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် ပထမနေ့ တွင် သရက်စိုက်ခင်း၌ ကိုင်းကူး ကိုင်းဆက်နည်းပညာများအပါအဝင် အသီးအိတ်စွပ်ခြင်း၊ ဆေးဖျန်းခြင်း၊ အသီးခူးခြင်းအပါအဝင် အပင်ပြုစောင့် ရောက်ခြင်းနည်းပညာများ၊ ကောက်စိုက်စက်ဖြင့် စိုက်ပျိုးထားသော စပါးစိုက်ခင်းများ၊ ပဲမျိုးစုံသုတေသန

လုပ်ငန်းများကို လေ့လာကြသည်။ ဒုတိယနေ့တွင် စပါး၊ ပြောင်းနှင့် နံ့စား၊ ပဲမျိုးစုံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံနှင့်ပန်းမန်သုတေသနပြခန်း များ၊ ဆီထွက်နှင့်စက်မှုသီးနှံပြခန်းများ၊ သီးနှံစိုက်စနစ်၊ ပိုးမွှားနှင့်ရောဂါ ကာကွယ်ရေး၊ ဇီဝနည်းပညာ (အပင် တစ်သျှူးနည်းပညာ)၊ အဏုဇီဝ၊

မြေဆီလွှာနှင့်ရေအသုံးရေးသုတေသန ပြခန်းများ၊ စပါးမျိုးရိုးဗီဇကွဲများ၊ သီးနှံ အရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းထားမှုများနှင့် တောင်သူလယ်သမားကဏ္ဍရပ်သံလိုင်း (Farmer Channel) စတုဒီယိုတို့ကို တာဝန်ရှိသူများက ရှင်းလင်းပြသ ကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ဂျပန်ဘုရင်မင်းမြတ် မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ် ဧည့်ခံပွဲအခမ်းအနား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူနှင့်ဇနီး တက်ရောက်

ရန်ကုန် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄

ဂျပန် ဘုရင်မင်းမြတ် မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ် ဧည့်ခံပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့ ညနေ ၆ နာရီခွဲတွင် ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်းမြို့နယ် နတ်မောက်လမ်း အမှတ် ၈၀ ၌ ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူနှင့်ဇနီး တက်ရောက်ကြသည်။

ရှေးဦးစွာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်သီချင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်သီချင်းတို့ဖြင့် အခမ်းအနားကို စတင်ဖွင့်လှစ်သည်။ ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဂျပန် နိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး မစ္စတာ အဲချီရော့

စကားပြောကြားကြသည်။ ယင်းနောက် ဧည့်ခံပွဲသို့တက်ရောက် လာကြသူများအား ဂျပန် သံအမတ်ကြီး က ညစာစားပွဲဖြင့် တည်ခင်းဧည့်ခံသည်။ အဆိုပါ အခမ်းအနားသို့ ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် ဦးဖိုးမင်းသိန်း နှင့်ဇနီး၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးရုံး (ကြည်း)မှ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး မင်းနောင်နှင့် တပ်မတော်အရာရှိကြီးများ၊ ရန်ကုန်မြို့ရှိ နိုင်ငံခြားသံရုံးများမှ သံအမတ်ကြီးများ၊ သံရုံးယာယီတာဝန်ခံများ၊ ကုလသမဂ္ဂ ဆိုင်ရာ ဌာနကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဖိတ်ကြားထားသူများ တက်ရောက် ကြသည်။ **သတင်းစဉ်**

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့် ပိုးချည်စိမ့်ကိန်း လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းအခမ်းအနား တက်ရောက်

ဘားအံ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

ကရင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ JICA၊ Daimatsu Co.Ltd၊ Japan Sericulture and Silk Industry Development Cooperative Association တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော “ပိုးချည်ငင် လက်ရက်ကန်းထုတ်လုပ်နည်းနှင့် အရည်အသွေးမြင့် ပိုးချည်မျှင်ထုတ်လုပ်သည့် ဂျပန်နည်းပညာများကို ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများအတွက် မိတ်ဆက်ဖြန့်ဖြူးပေးမှု လေ့လာရေးစီမံကိန်း”ကို ဘားအံမြို့နယ် ကမော့ကပိုမိုးစေ့ခြံတွင် (၂၀၁၈-၂၀၂၀) ခုနှစ်ထိ နှစ်နှစ်တာစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ စီမံကိန်းလွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်း အခမ်းအနားကို ကမော့ကပိုမိုးစေ့ခြံ၌ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက် နေ့လယ် ၁ နာရီက ကျင်းပသည်။

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့် ပြည်နယ်ဒုတိယလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါ်နန်းသူဇာဝင်း၊ ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူ များ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများ၊ JICA မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ NGOs/INGOs အဖွဲ့အစည်းများ စုစုပေါင်း ၁၂၀ ခန့် တက်ရောက်ကြသည်။

အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ နည်းပညာများကို ပြန်လည် မျှဝေသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အဖွင့်အမှာ စကားတွင် ထည့်သွင်းပြောကြားသည်။ ဆက်လက်၍ Japanese International Cooperation Agency (JICA) မှ Mr. EWAI NOBUO (Senior Representative JICA Myanmar Officer) က နှုတ်ခွန်းဆက်စကား

အနောက်ပိုင်းဒေသများ စိုက်ပျိုးစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း အမျိုးသားအဆင့် စီမံကိန်းဦးဆောင်ကော်မတီ NPSC အစည်းအဝေး ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၆

ချင်း ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးမြောက်ပိုင်းတို့တွင် မိသားစုဝင်ငွေတိုးပွားစေရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်ရရှိစေရေး၊ အာဟာရပြည့်ဝစေရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တုံ့ပြန်နိုင်စွမ်းအား ကောင်းမွန်လာစေရေး၊ လူမှုစီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးတို့ကို ရည်ရွယ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (International Fund for Agricultural Development - IFAD) ချေးငွေ ထောက်ပံ့ငွေအမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၀ ဒသမ ၂၅၇ သန်းဖြင့် ခြောက်နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အနောက်ပိုင်းဒေသများ စိုက်ပျိုးစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း အမျိုးသားအဆင့်စီမံကိန်း ဦးဆောင်ကော်မတီ-NPSC အစည်းအဝေးကို ယနေ့ နံနက်ပိုင်းက နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၁၅ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ အခမ်းအနားသို့ စီမံကိန်းဦးဆောင်ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်တက်ရောက်၍ အဖွင့်အမှာ စကား ပြောကြားသည်။

အစည်းအဝေးသို့ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန နှင့် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန တို့မှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူ များ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (International Fund for Agricultural Development - IFAD) မှ တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက် ဆွေးနွေးကြသည်။ အစည်းအဝေးတွင် စီမံကိန်း ဦးဆောင်ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော် က အဖွင့်အမှာ စကားပြောကြားရာတွင် စီမံကိန်းကို အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် Integrated ပုံစံဖြင့် ပုံဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် ဌာနအချင်းချင်း ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုသည် အရေးကြီးကြောင်း၊ ကျေးလက်ဒေသများ တစ်ပြိုင်တည်းဖွံ့ဖြိုးလာရေးအတွက် နိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဖြင့် အကောင်အထည်

ရှေးဦးစွာ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်က ပိုးချည်လုပ်ငန်းသည် ကရင်ပြည်နယ်အတွက် အလားအလာရှိသောလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်၍ စီမံကိန်းပြီးသွားသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်း၍ ဆက်လက် ပြောကြားပြီး Daimatsu Co.,Ltd မှ Mr. Fujii Keiji က ပိုးမွေးမြူခြင်း၊ ပိုးချည်မျှင်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မိတ်ဆက်ဖြန့်ဖြူးမှုစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်သော အဆောက်အဦး၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ